

**TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**PRESCHOOL PRODIGIES ERKEN DÖNEM MÜZİK EĞİTİMİ
PROGRAMI KULLANILARAK İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN
TEMEL MÜZİK BİLGİ VE BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mürsel HUNUTLU

**TRABZON
Şubat, 2021**

**TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**PRESCHOOL PRODIGIES ERKEN DÖNEM MÜZİK EĞİTİMİ
PROGRAMI KULLANILARAK İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN
TEMEL MÜZİK BİLGİ VE BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ**

Mürsel HUNUTLU
ORCID: **_****_****_******

**Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nce Yüksek
Lisans Unvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.**

Tezin Danışmanı
Prof. Dr. Lale CERRAH ÖZSEVGEÇ
ORCID: **_****_****_******

TRABZON
Şubat, 2021

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalardan bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Trabzon Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığımı ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

Mürsel HUNUTLU

09 / 02 / 2021

ÖN SÖZ

İlkokul düzeyinde verilen her ders öğrencinin gelişiminde büyük bir öneme sahiptir. Bu derslerden biri olan müzik de çocuğun psikolojik ve fizyolojik gelişimi açısından gereklidir. Bununla birlikte, bireylerin çocuk yaşta müzikle ya da herhangi bir sanat dalıyla tanışmaları, ileriki hayatlarında o sanat dalına karşı tutumlarının oluşmasında etkilidir. Öğrencilerin eğlenerek öğrenmelerine uygun olarak düzenlenen öğrenme ortamları, onların derse katılma heveslerini ve ilgilerini yükseltir. Hangi derste olursa olsun, ilgi çekici çalışmaların öğrenciler için daha güdüleyici olduğu açıktır. Her bireyin erken yaşta, müzikle gerçek manada tanışması ve temel düzeyde müzik okuryazarlığı kazanması için ilkokulda yürütülen müzik derslerinin yeni ve etkili öğretim yöntemleriyle desteklenmesi gerekmektedir. Bu gerekçeler doğrultusunda planlanan araştırma, günümüz eğitim ortamlarında yeni yeni yer bulmaya başlayan Preschool Prodigies erken dönem müzik eğitimi kullanılarak ilkokul öğrencilerinin temel müzik bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla yürütülmüştür.

Araştırmanın ilk gününden itibaren desteğini ve ilgisini benden esirgemeyerek bu araştırmanın tamamlanmasında her türlü bilgi ve birikimiyle yoluma ışık tutan, öğrencisi ve danışanı olmaktan onur duyduğum değerli danışmanım, kıymetli hocam sayın Prof. Dr. Lale CERRAH ÖZSEVGEC'e en samimi duygularıyla teşekkürü bir borç bilirim.

Alandaki deneyimlerini ve kıymetli fikirlerini her fırsatta aktaran, bir araştırmacı ve öğretmen olarak her mânâda ufkumu genişleten kıymetli hocalarım sayın Prof. Dr. Taner ALTUN, sayın Prof. Dr. Durmuş EKİZ, sayın Doç. Dr. Gönül GÜNEŞ ve sayın Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR'a çok teşekkür ederim.

İhtiyaç duyduğum her an yardımını ve desteğini yanıbaşımında hissettiğim sevgili Yeşim DİNDAROĞLU'na, minnet ve şükranlarımla özel ve ayrı bir teşekkürü bir borç bilirim.

Yüksek lisans yaptığım süre boyunca maddi ve manevi anlamda yanımda olan, değerli hayat arkadaşım Şadıman HUNUTLU'ya ve hayatımın anlamı biricik kızım Burcu'ya verdikleri destek, gösterdikleri sabır ve anlayış için en özel ve en büyük teşekkürlerimi sunarım.

Hayatımdaki çoğu şeyden feragat ederek titizlikle ve özveriyle her aşamasını yapmaya uğraştığım çalışmanın yazına faydalı olabilmesini umuyor ve bana destek olan herkese çok teşekkür ediyorum.

Şubat, 2021
Mürsel HUNUTLU

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
ÖZET	vi
ABSTRACT	vii
TABLOLAR LİSTESİ	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ	ix
RESİMLER LİSTESİ	x
KISALTMALAR LİSTESİ	xi
1. GİRİŞ	1
1. 1. Araştırmanın Amacı.....	3
1. 2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi.....	3
1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	7
1. 4. Tanımlar.....	7
2. LİTERATÜR TARAMASI	9
2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi.....	9
2. 1. 1. İlkokul Müzik Programına Genel Bakış	9
2. 1. 2. Müzik Eğitiminde En Çok Kullanılan Yöntemler	11
2. 1. 2. 1. Kodaly Yöntemi	12
2. 1. 2. 2. Orff Schulwerk Yaklaşımı.....	13
2. 1. 2. 3. Dalcroze Yaklaşımı	14
2. 1. 2. 4. Suzuki Yaklaşımı	15
2. 1. 2. 5. CAKA Metodu	16
2. 1. 2. 6. Renklemeli Nota Öğretimi	16
2. 1. 3. PsP Müzik Eğitimi Programı	17
2. 1. 3. 1. PsP Müzik Eğitimi Programının Gelişimi.....	17
2. 1. 3. 2. PsP Müzik Eğitimi Programının Materyalleri.....	17
2. 1. 3. 3. PsP Müzik Eğitimi Programının Önemi.....	19
2. 1. 3. 4. PsP Müzik Eğitimi Programının Aşamaları	19
2. 1. 4. İlgili Araştırmalar	20
2. 2. Literatür Taramasının Sonucu	22

3. YÖNTEM	24
3. 1. Araştırmanın Yöntemi	24
3. 1. 1. Aksiyon (Eylem) Araştırması	24
3. 2. Araştırma Grubu	26
3. 3. Uygulama Süreci.....	27
3. 4. Veri Toplama Araçları	30
3. 4. 1. Müzik Yetenek Taraması	31
3. 4. 2. Yansıtıcı Günlük	33
3. 5. Verilerin Analizi	34
3. 6. Geçerlik ve Güvenirlilik.....	35
4. BULGULAR	37
4. 1. Araştırmanın Genel Problemine İlişkin Bulgular	37
4. 1. 1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	37
4. 1. 2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular	38
4. 1. 3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular	39
4. 1. 4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	41
4. 1. 5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	41
4. 1. 6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	42
5. TARTIŞMA.....	58
6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	63
6. 1. Sonuçlar	63
6. 2. Öneriler	64
6. 1. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler.....	64
6. 1. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	65
7. KAYNAKLAR.....	66
8. EKLER	72
9. ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ.....	75

ÖZET

Preschool Prodigies Erken Dönem Müzik Eğitimi Programı Kullanılarak İlkokul Öğrencilerinin Temel Müzik Bilgi ve Becerilerinin Geliştirilmesi

Okul öncesi ve ilkokul çağındaki çocukların müzikle erken yaşta etkili bir şekilde tanışmasını amaçlayan bazı program ve yaklaşımlar bulunmaktadır. Bu program ve yaklaşımların genel amacı, çocukların müzik bilgi ve becerilerini geliştirmektir. Bu programlardan biri olan Preschool Prodigies erken dönem müzik eğitimi programı, renkleme müzik öğretimi, fonemik, solfej eğitimi gibi kavramlardan faydalanarak, çocukların “çalma, işaret etme, söyleme” becerilerini birlikte geliştirmeyi hedefleyen bir anlayışa sahiptir. Bu çalışmada, Preschool Prodigies erken dönem müzik eğitimi programı kullanılmış ve ilkokul öğrencilerinin müzik bilgi ve becerilerini geliştirmesi üzerindeki etkileri araştırılmıştır.

Çalışmada Eleştirel Kuram yaklaşımlarından, Aksiyon (Eylem) Araştırması kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2019-2020 eğitim öğretim yılında Trabzon ili Ortahisar ilçesindeki bir ilkokulun 4. sınıfında öğrenim gören 30 öğrenci oluşturmuştur. Öğrencilerin araştırma öncesi ve sonrasındaki gelişimlerini belirlemek ve süreci değerlendirmek amacıyla nicel veriler ve nitel veriler toplanmıştır. Bu bağlamda, veri toplama aracı olarak gözlem, yansıtıcı günlük ve müzik beceri taraması kullanılmıştır. Öğrenciler 12 hafta boyunca PsP programı ile müzik eğitimi almışlardır. Araştırma, ön ve son değerlendirmelerle birlikte toplam 14 haftada tamamlanmıştır.

Araştırma sonunda öğrenciler, müzik ders kitabında bulunan bir eseri programda edindikleri bilgilerden faydalanarak kendi başlarına çalabilmişlerdir. Çalışma bulguları bütünüyle değerlendirildiğinde, öğrencilerin müzik bilgi ve becerilerinde ilerleme kaydedildiği görülmüştür. Elde edilen bu sonuç doğrultusunda programın müzik bilgi ve becerisini geliştirmeye yönelik ilkokul düzeyinde kullanılması önerilmiştir. Programın içeriğine erişme şansı olmayan öğretmenlerin, müzik dersinde renkleme nota öğretimi ve fonemik tekniklerini kullanmalarının faydalı olacağı belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Erken Dönem Müzik Eğitimi, Aksiyon Araştırması, Preschool Prodigies, Müzik Becerisi Geliştirme, İlkokul

ABSTRACT

Improving Primary School Students' Basic Music Knowledge and Skills Using Preschool Prodigies Early Period Music Education Program

There are some programs and approaches aimed at introducing music to preschool and primary school children at an early age. The general purpose of these programs and approaches is to improve children's musical knowledge and skills. In this study, Preschool Prodigies early period music education program was used to improve the music knowledge and skills of primary school students. Preschool Prodigies early music education program; has an understanding that aims to develop "playing, pointing, singing skills of children" at the same time by making use of concepts such as teaching music with colors, dactylology and solfege education.

Action Research, one of the Critical Theory approaches, was used in the study. Quantitative and qualitative data were collected in order to determine the development of the students before and after the research and to evaluate the process. Observation, reflective diary and development determination test were used to collect data. The population of the study consisted of primary school 4th grade students and the sample consisted of 30 students studying in the 4th grade of a primary school in the district of Ortahisar in Trabzon province in the 2019-2020 academic year. The research was completed in 14 weeks. The students received music education with PsP program for 12 weeks.

At the end of the research, the students performed a song in the Primary School Music textbook by using the knowledge they gained in the program. When the findings of the study were evaluated completely, it was seen that there was an improvement in the music knowledge and skills of the students. Based on this result, it is recommended to use the program at preschool and primary school levels, considering that the program contributes to the development of musical knowledge. It is stated that it will be beneficial to use this program in music lessons by making use of colored note teaching and dactylology techniques for teachers who do not have the chance to access the content of the program.

Keywords: Early Music Education, Action Research, Preschool Prodigies, Musical Skill Development, Primary School

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	İlkokul Müzik Dersi Kazanım Sayıları ve Öğrenme Alanları Arasındaki İlişki	9
2.	Araştırma Süresince Yapılan Uygulamalar ve Amaçları	28
3.	Şarkıyı Verilen Tondan Söyleme Değerlendirme Kriterleri	31
4.	İşittiği Sesi Taklit (Nota Tekrarı) Değerlendirme Kriterleri	32
5.	Verilen Ritmi Tekrarlama Değerlendirme Kriterleri.....	32
6.	İşittiği Melodiyi Tekrarlama Değerlendirme Kriterleri.....	33
7.	Şarkıyı Ritmine Uygun Söyleme Değerlendirme Kriterleri.....	33
8.	Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi Sonuçları.....	35
9.	Müzik Becerilerine İlişkin Paired Sample t Testi Sonuçları	37
10.	Şarkıyı Verilen Tondan Söyleme Becerisine İlişkin Paired Sample t Testi Sonuçları.....	38
11.	İşittiği Sesi Taklit Becerisine İlişkin Paired Sample t Testi Sonuçları.....	39
12.	Verilen Ritmi Tekrarlama Becerisine İlişkin Paired Sample t Testi Sonuçları.....	40
13.	İşittiği Melodiyi Tekrarlama Becerisine İlişkin Paired Sample t Testi Sonuçları	41
14.	Şarkıyı Ritmine Uygun Söyleme Becerisine İlişkin Paired Sample t Testi Sonuçları.....	42
15.	Müzik Terimleri Teması Kodları ve Kodların Dağılımı	43
16.	Duygu-His Teması ve Oluşan Kodlar	46
17.	Öğrenci Kazanımlarına İlişkin Kodlar	48
18.	Öğrenme Araçları Süreci Tema Kodları	51
19.	Öğrenme Bariyerleri Kodları.....	52
20.	Katkı Sağlanan Disiplinler Tema Kodları	54
21.	Ayırt Edici İfadeler Tema Kodları	55

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Şekil No</u>	<u>Şekil Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Müzik & beyin gelişimi arasındaki ilişki.....	6
2.	Fonomimiye göre el hareketleri	12
3.	Öğrencilerin fonomimiye gösterme şekilleri	13
4.	Eylem araştırması diyagramı.....	26

RESİMLER LİSTESİ

<u>Resim No</u>	<u>Resim Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Orff çalgılarından bazıları	14
2.	Masa zilleri.....	18
3.	Boomwhackers	18
4.	Ksilofon.....	18
5.	Resonator ziller	19

KISALTMALAR LİSTESİ

PsP	: Preschool Prodigies
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
CAKA	: Cihat Aşkın ve Küçük Arkadaşları
Bkz	: Bakınız
Vd.	: Ve diğerleri
Y.G.	: Yansıtıcı Günlük
f	: Frekans
s	: Sayfa

1. GİRİŞ

İnsan doğumundan ölümüne kadar çeşitli evrelerden geçer, büyür ve gelişir. Bu gelişim süreci, annenin gebelik dönemi, kalıtsal etkenler, çevre, beslenme, iklim gibi bir çok nörolojik, fizyolojik, kalıtsal ve sosyolojik faktörlerden etkilenmektedir. Bireyin psikolojik, fizyolojik ve duygusal gelişimi üzerinde etkili olduğu bilinen etkenlerden biri de müziktir. Özellikle küçük yaşlarda çocuğun, günlük yaşamın getirdiği yoğunluktan ve baskıdan kurtulabilmesi, sağlıklı bir ruh haliyle büyüebilmesi için, resim, oyun, dans, müzik aleti çalma, müzik dinleme ve söyleme gibi etkinliklere yönelmesi önerilmektedir (Çilden, 2001).

Müziğin, bilişsel ve sosyal gelişim süreçleri üzerinde de etkili olduğu belirtilmektedir (Özdemir & Yıldız, 2010). Uluğbay (2013), bebeğin doğduğunda ana rahminde duyduğu sesleri aradığını ve klasik müziğin bu seslere benzemesi yönünden rahatlatıcı olduğunu belirtmiştir. Müzik ile gelişim arasında doğrudan bir bağ olduğunu, müziğin etkili bir şekilde kullanımının (örneğin, bir müzik aleti çalmak) çocuk gelişim sürecinin birçok alanına özellikle zekâ gelişimine ciddi katkılar sağladığını ifade etmiştir. Müziğin çocuk gelişimi üzerindeki yararlarını araştıran çalışmaları incelemiş; müzikle, algısal-zamansal IQ'nun geliştiğini, daha yüksek not, daha yüksek okuma skorları elde edildiğini, olumlu davranış sergileme oranının yükseldiğini, daha iyi problem çözme, yaratıcılık ve olumlu ruhsal gelişim gibi bir çok olumlu durumun gözlemlendiğini ortaya koymuştur. Erdal (2012), insanların gelişim ve öğrenme sürecinde müzik eğitiminin önemini araştırmış, müzik eğitimi ilkelerinin genel eğitim ilkeleriyle örtüştüğünü, bu vesileyle de tüm öğrenme alanlarını desteklediğini ortaya koymuştur.

Çilden'e (2001) göre çocuk oyun oynarken tekerleme, şarkı ve türkü söyler, televizyonda ya da radyoda bir müzik duyar ve dinler. Müzik çocuğun günlük yaşamında ve doğal çevresinde etkileştiği bir boyut olarak vazgeçilmez bir unsurdur. Zembat vd. (2010), müziğin insan yaşamının ilk evrelerinden itibaren etkili olduğunu, doğmadan önce işitilen seslerin, sonrasında algılanan tüm doğal ve yapay seslerin ayrı ayrı birer ses algısı oluşturduğunu ve tüm bu seslerin ayrıntılı düşünüldüğünde müzikle ilgili olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca müziğin tekerleme ve şarkılar yoluyla öğretilmesinin dil gelişimini desteklediğini, içerisinde müzik bulunan etkinliklerin yaratıcılığı ortaya çıkardığını ifade etmişlerdir.

Boshkoff (1991, s.30), "Müzik herkes içindir... Öğretmenler, müziği ve müzik yapmayı öğrencilerin hayatının ayrılmaz bir parçası olması yönünde geliştirmelidirler." anlayışını benimseyen Zoltan Kodaly'nin 20. yüzyılda ortaya koyduğu müzik eğitimi yöntemini kullanmıştır. İlkokul eğitiminin amacını, bireylerin kişilik gelişiminin temellerini oluşturmak olarak belirtmiştir. Kişiliğin güçlü ve sağlıklı gelişiminde de müziğin çok önemli bir yere sahip olduğunu; bir insanın sonradan edindiği bilgi ve becerilerle herhangi bir meslek dalında uzmanlaşabileceğini fakat erken

yaşta müzik eğitimi almayan bireylerin sonradan müzik becerisini kazanmalarının zor olacağını ifade etmiştir. Bu bağlamda ilkokulda verilen müzik eğitiminin, müziğin kendisi dışında birçok hususla ilişkili olduğunu, müzik dinleyicisi ve izleyicisi yetiştirmenin bir toplum yetiştirmekle eş değer olduğunu belirtmiştir.

Çocuğun müzik öğrenimine anaokulu döneminde başlaması ve böylece müziğin temellerinin erken yaşta atılabileceği, çocuğunda bu yaşlarda müziksel işitmesini kazanabileceği ifade edilmektedir (Fiatalok bildirisi, 1941'den aktaran Gültek, 2007, s. 3). Erken yaşlarda edinilen her türlü bilgi ve becerinin ileriki yaşantıya etki edeceği öne sürülmüştür. Küçük yaşlarda kazandırılan müzik bilgisi ve sevgisinin bireylerde müzikal okuma yazma becerisini geliştireceği, bu deneyimlerin de ileriki nesillere kolayca aktarılabilmesi belirtilmiştir. Bunların yanında önce vokal müziği öğrenerek müzik algısını geliştiren bireylerin, enstrüman çalmaya ve müziğin her türlü ezgisini yakalamaya hazır olacakları vurgulanmıştır (Gültek, 2007). Şendurur ve Barış (2002), müzik eğitiminin çocukta el-göz koordinasyonu, sembollerini tanıma, ritim tutma, dikkati toplayabilme becerilerini ve insan zekâsının diğer normlarını geliştiren bir nitelik taşıdığını; etkin ve bilinçli bir müzik eğitiminin çocuğa yaratıcılık boyutunda katkı sağladığını geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Nörobilim ve müzik psikolojisi alanlarında yürütülen güncel araştırmalar da bir müzik aleti çalmaya yönelik alınan eğitiminin beynin farklı bölgelerini geliştirdiğini ortaya koymuşlardır.

Küçüköncü (2000), müzik eğitiminin diğer alanlarda olduğu gibi yaygın ve örgün eğitim yoluyla verilebileceğini belirtmiş; müzik eğitiminde kullanılan örgün eğitimi de Genel Müzik Eğitimi ve Özel Müzik Eğitimi olarak sınıflandırmıştır. Yaygın müzik eğitiminin her kesimden insana büyük oranda müzik dinleme ile ilgili tutumlar kazandırdığını belirtmiştir. Örgün müzik eğitiminde yer alan genel müzik eğitiminde, yetenek düzeyi dikkate alınmadan okul öncesinden yükseköğretim sonrasına kadar her insanın müzik eğitiminde kullanılması gerektiğini; özel müzik eğitiminde ise bireylerin seçilerek müzik alanında branşlaşmalarının hedeflendiğini ifade etmiştir. İlkokullarda yapılan mevcut müzik eğitimi de bu açıklamaya göre genel müzik eğitimi olarak nitelendirilebilir. Bu yolla formal eğitim içerisinde bireylerin yaşamları boyunca ihtiyaç duyacağı temel müzik öğelerini ve kavramları öğrenmeleri amaçlanmaktadır. Müfredat tüm okullar için geçerli olsa da, ilkokullarda yapılan müzik eğitimi uygulamaları çeşitli nedenlerle farklılık gösterebilmektedir.

İlgili literatür incelendiğinde ilkokul düzeyindeki müzik eğitimi ile ilgili bazı problemlerin olduğu görülmektedir. Kocabaş (2000) çalışmasında, ilkokul öğretmenlerinin müzik eğitimi ile ilgili görüşlerini incelemiş ve öğretmenlerin %90 oranında müzik dersini etkili işleyemediğini tespit etmiştir. Sınıf öğretmenlerinin, ilkokulda müzik öğretimi konusunda kendilerini yetersiz hissettiklerini, müzik dersine branş öğretmeninin girmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Küçüköncü (2000), ilköğretimde müzik dersi verecek öğretmenlerin müzikle ilgilenen, müzik alanında gerekli kuramsal bilgileri edinmiş, çalgı çalma ve öğretme, sesini doğru kullanma gibi konularda yeterli

kişiler olmaları gerektiğini ifade etmiştir. İlkokul ders kitaplarında çalgı eğitimi ile ilgili içerik bulunmamaktadır. Müzik Öğretim Programında, çalgı eğitimi ile ilgili, drama, kurs, egzersiz gibi çalışmalar için yapılacak planlamaların müzik dersi zümre toplantılarında alınan kararlarla belirlenmesi, çalgı eğitiminin öğrencilerin talep ve yetenekleri doğrultusunda dikkate alınarak gerekli rehberliğin yapılması belirtilmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] Müzik Dersi Öğretim Programı, 2018).

Erken dönem müzik eğitimi ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, bireylerin müzikal bilgisinin oluşmasında ve gelişmesinde klasik yöntemlerin dışına çıkılması, olabildiğince fazla duyu organına hitap edilmesi gerektiği görülmüştür. Yıldırım (2010), Kodaly yöntemi ile ilkökul öğrencileriyle yürüttüğü çalışmada, müzikal boyut üzerinde olumlu anlamda gelişme olduğunu tespit etmiştir. Farklı müzik öğretim yöntemleri öğrencilerin öğrenme yaşantısında zenginliğe yol açabilmektedir. Bu yöntemlerden bazıları Kodaly, Dalcroze, Orff, Preschool Prodigies olarak gösterilebilir. Preschool Prodigies erken dönem müzik eğitimi programı Do major tonundaki notaların isimlerini, solfej yapmayı, beden dili ile gösterimi, ritim kalıplarını ve tartımları, akor ve nota okuma becerilerini kademe kademe öğretecek bir sistemle uygulamaya koymaktadır. İçerik olarak çalma, işaret etme ve söyleme uygulamalarıyla müzik dersi işlemeye yardımcı olan program, öğretilen nota ve akorları desteklemek için bir sonraki etkinlikte basit düzeyde çocuk şarkıları çaldırıp söyleterek öğrenilenleri pekiştirmeyi amaçlamaktadır. Renklemeli nota öğretimini temel edinen program, her çalışmada notaları renk, harf ve isim yönünden öğretmek üzerine kullanılmaktadır. İlkokul müzik kitaplarında yer alan şarkıları seslendirebilmek için, verilen eserin solfejini yapıp, blokflüt gibi basit bir çalgıyla ezgisini çıkarabilmek, öğrencilere o şarkıyı öğretebilmenin ilk adımıdır. Fakat ilkökul düzeyinde bu programın kullanılmasına ait bulgular çok sınırlıdır. Bu bağlamda, PsP programının ilkökul müzik öğretim sürecinde kullanılmasının etkililiğinin araştırılmasından elde edilecek bulgular alana katkı sağlayacak ve öğretmenlere rehberlik edecektir.

1. 1. Araştırmanın Amacı

PsP programı küçük yaştaki çocukların “çalma, işaret etme ve söyleme” becerilerini kazanmalarını hedeflemektedir. Bu doğrultuda araştırmanın genel amacı, ilkökulda kullanılan müzik öğretimi yöntemlerini destekler nitelikte olduğu düşünülen PsP programının, öğrencilere müzik becerisi kazandırmaya yönelik etkisini ve süreci değerlendirmektir.

1. 2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi

Türkiye’de sınıf öğretmeni yetiştirme programları Cumhuriyet sonrasında Köy Enstitüleri’nin açılması ile müzik eğitimi açısından nitelikli öğretmenler yetiştirmiştir. Köy

Enstitüleri'nin yerini alan öğretmen okullarından sonraki dönemlerde öğretmen ihtiyacını karşılamak için yapılan uygulamalar sebebiyle beceri gerektiren Müzik ve Görsel Sanatlar derslerinin işlenişinde bazı aksaklıklar meydana gelmiştir. Özer (1990), 1990'lı yılların başında öğretmen yetiştiren eğitim fakülteleri ile yüksekokullarda yeterli öğretim elemanı bulunmaması nedeniyle nitelikli öğretmen yetiştirilemediğini belirtmiştir. Bu durumun bir uzantısı olarak, mihver derslerin dışında kalan özellikle sanat dersleri gibi beceri gerektiren derslerin işlenişinde bazı eksiklikler ortaya çıkmıştır. Sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerine kaliteli bir müzik eğitimi verebilmeleri için teknik müzik bilgisi, bir müzik aleti çalma ve çalarken söyleyebilme, uygun öğretim yöntem ve teknikleri kullanabilme becerisi gibi müziksel donanıma sahip olmaları gerekmektedir (Dinç-Altun & Uzuner, 2018). Afacan ve Şentürk (2016) yürüttükleri çalışmalarında, okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin nota bilgisi, çocuk şarkılarını nota okuyarak solfej yapabilme, müzik işaret ve terimlerini tanıma, parçaları bir enstrümanla çalma, seslendirebilme gibi becerilere sahip olmaları gerektiğini vurgulamışlardır. Bununla birlikte okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik etkinlikleri gerçekleştirebilecek düzeyde müzik okuryazarlığına da sahip olmalarının olumlu sonuçları olacağını belirtmişlerdir. Arslan (2014), ilköğretim 4.sınıf müzik çalışma kitapları ve öğretmen kılavuz kitaplarının yaratıcı düşünme becerisi üzerindeki etkisini incelemiştir; bu kitapların içeriğinde sunulan kulaktan şarkı öğretimi, nota vuruş çalışmaları ile ezgi oluşturma konularının, eğitici oyun ve yaratıcı dramayla desteklenmesi gerektiğini tespit etmiştir. Yine aynı çalışmada, müzik kitapları için şarkı seçimi yapılırken çocukların hareketlerle canlandırabileceği, melodik yapısı öğrenci seviyesine uygun ve kalıcı olan şarkılara yer verilmesi gerektiği, sınıf öğretmenlerinin müzik derslerini planlarken çocuktaki yaratıcı düşünme becerisini geliştirecek şekilde düzenlemeleri ve farklı müzik öğretim yöntem-tekniklerini kullanmaları gerektiği belirtilmiştir.

Umuzdaş ve Levent (2012), ilköğretimde görev yapan 30 müzik öğretmeniyle bir çalışma yürütmüşler ve ilköğretimde genellikle solfej eğitimi verilmediği için ikinci kademe müzik derslerindeki solfej çalışmalarından da istenilen verimin alınmadığını vurgulamışlardır. Solfej, nota okuma ve müzikal terimleri (nota, sus, porte, tartım süreleri) tanıma gibi becerilerin ilköğretimde kazandırılmasının ve öğrencilerin müzik dersinde kendilerini yeterli hissetmelerinin ileriki öğrenim hayatlarında kolaylık sağlayacağı görülmektedir. Göğüş (2008) ilköğretim öğretmenleriyle yürüttüğü çalışmada, öğretmenlerin %46'sının müzik derslerini verimli yürütemediğini, %46'sının kısmen verimli olabildiğini ve yalnızca %8'inin müzik derslerini kendi ilgi ve yetenekleri sayesinde verimli işleyebildiğini ortaya koymuştur. Okul öncesi dönemde başlaması gereken müzik eğitiminin ilköğretim düzeyinde de verimli bir şekilde uygulanamıyor olması, üzerinde durulması gereken bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır.

İlgili çalışmalar bir bütün olarak değerlendirildiğinde ilköğretim müzik kitaplarındaki eksikliklerin yanı sıra, sınıf öğretmenlerinin müzik dersine karşı tutumlarında ve dersi

işleyişlerinde de bazı problemler olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerin nitelikli ve zevkli bir müzik dersi yürütebilmeleri için yöntem bilgisine ihtiyaç duydukları görülmektedir. Bu araştırma kapsamında, sınıf öğretmenlerinin kullanabileceği farklı müzik öğretim programları incelenmiş ve çeşitli yönleriyle etkili olabileceği düşünülen PsP programının kullanılmasına karar verilmiştir. Bu bağlamda, bu çalışmanın problem cümlesini “PsP programının ilkökul öğrencilerinin müzik becerilerinin gelişmesi üzerindeki etkisi etkisi nedir?” sorusu oluşturmuştur. Bu problem doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- PsP programının ilkökul öğrencilerinin şarkıyı verilen tondan söyleme becerisine yönelik etkisi nedir?
- PsP programının ilkökul öğrencilerinin işittiği sesi taklit (nota tekrarı) becerisine yönelik etkisi nedir?
- PsP programının öğrencilerin verilen ritmi tekrarlama becerisine yönelik etkisi nedir?
- PsP programının öğrencilerin işittiği melodiyi tekrarlama becerisine yönelik etkisi nedir?
- PsP programının öğrencilerin şarkıyı ritmine uygun söyleme becerisine yönelik etkisi nedir?
- PsP programıyla yapılan müzik öğretimi sürecini etkileyen faktörler nelerdir?

Bireyin duyuşsal, sosyal ve devinişsel becerilerinin gelişiminde etkili olduğu bilinen eğitim araçlarından biri de müzik eğitimidir. 21. yüzyıl becerileri incelendiğinde özgüven sahibi, sosyal olarak güçlü, ifade becerisi ve estetik algısı yüksek, eleştirel düşünme kabiliyetine sahip, yaratıcı ürünler ortaya koyabilen bireylerin yetiştirilmesinin amaçlandığı görülmektedir. Müziğin bu yaşam becerilerin kazandırılmasındaki etkisi şüphesiz büyüktür (Afacan & Şentürk, 2016). Özcan (2007), corpus callasum denilen kısmın beynin iki tarafını birbirine bağladığını, müzikle uğraşan bireylerde bu bölgenin daha fazla geliştiğini ve corpus callasum gelişiminin on iki yaşında tamamlandığını öne sürmüştür. Uluğbay (2013), müziğin zekâ gelişimini desteklemesinin yanısıra duygusal, sosyal ve psikomotor gelişime, kültür aktarımı ve birikimine, bakış açısı geliştirmeye etkisi olduğunu belirtmiştir. Bu ifadelerden yola çıkarak, müzik eğitimine küçük yaşta başlamanın önemli olduğunu, erken çocukluk döneminde öğrenmeye daha açık olan bireylerin müzikle tanışmasının ileriki öğrenme yaşantısında faydası olacağını söylemek mümkündür. Şekil 1’de çeşitli görsellerle müzik ve beyin gelişimi arasındaki söz konusu ilişki gösterilmektedir.

Şekil 1. Müzik & beyin gelişimi arasındaki ilişki (Taybaş, 2016)

Şekil 1 incelendiğinde görülebileceği gibi insan beyinde bulunan farklı kısımlar müzik dinleme ve çalma esnasında harekete geçmektedir. Bu durumda müzik, kişilerin duygusal, devinimsel, dokunsal, bilişsel ve nörolojik gelişimlerine çeşitli katkılar sağlamaktadır. Dolayısıyla birçok nörolojik alanı harekete geçiren müziğin insan hayatındaki ve gelişimindeki yeri bu derece büyükken, ilkokul öğrencilerinin müzik bilgi ve becerilerini etkili ve eğlenceli yöntemlerle geliştirebilmek oldukça önemlidir. Bugüne kadar nöropsikologların ve nörologların daha çok ilgisini çeken beyin gelişimi ve müzik ilişkisi, müzisyenlerin de ilgi alanına girmeye başlamıştır. PsP müzik eğitimi programında temel prensip olarak çalma, söyleme ve işaret etme becerilerini aynı anda geliştirmeyi amaçlayan bir yaklaşım benimsenmektedir. Bu nedenle söz konusu programın kullanılmasının beyinde birçok noktayı harekete geçireceği, öğrencilerin müziğe olan ilgi ve yatkınlıklarını artıracacağı, farklı öğrenme alanlarını da destekleyeceği düşünülmektedir. Ayrıca müzik kitaplarında yer alan şarkıların öğretiminde o eserlere ait notalar seslendirilirken hem öğretmene, hem de öğrencilere kolaylık sağlayacağı fikrinden hareketle, mevcut ilkokul müzik müfredatının yürütülmesinde yer alan zorlukları da azaltacağına inanılmaktadır.

Ayata ve Aşkın (2008), beynin birden fazla kısmını harekete geçiren müzik eğitiminin çocukta, kritik düşünme, problem çözme ve işbirlikli öğrenmeyi öğretmesi gibi akademik becerilerin yanı sıra sembollerini kullanma, analiz, sentez ve değerlendirme gibi kavrama basamaklarında da beceri geliştirmeyi destekler nitelikte olduğunu savunmuşlardır.

Erdal (2012), müziğin temel öğeleri olan melodi, armoni ve ritim sayesinde çocuğun hem müzikle ilgili, hem de müzik dışı becerilerinin geliştiğini; bilişsel, duyuşsal ve psikomotor düzeyde iyileşme sağladığını belirtmiştir. Özellikle okul öncesi dönemden itibaren yapılan nitelikli müzik eğitiminin dikkat, motivasyon, kas becerisi, el-göz koordinasyonu, beden kontrolü gibi birçok yönden faydası olduğunu da eklemiştir.

Şahin (2019), 2008-2018 yılları arasında sınıf öğretmenliği alanında yapılan çalışmaları incelediği bir araştırmada, müzik dersine yönelik yedi adet yüksek lisans ve doktora tezinin olduğunu tespit etmiştir. Bunun yanısıra, bu araştırmalarda nicel araştırma yönteminin, nitel araştırma yöntemine göre çok daha fazla tercih edildiği görülmüştür. Alanyazında müzik öğretimi konu alan çalışmaların sınırlı olmasının yanısıra, ilkokullarda müzik öğretimi ve müzik becerilerinin geliştirilmesine ilişkin çalışma sayısının da az olması, bu çalışmanın yapılmasını gerekli ve önemli kılmaktadır.

1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışma süresi 2019-2020 eğitim öğretim yılıyla sınırlı kalmıştır. İlkokul öğrencilerinin müzik becerilerini geliştirmeye dayalı olarak yapılan bu çalışma, Trabzon İli Ortahisar ilçesinde bulunan bir ilkokulun 4. sınıfında okuyan 30 öğrenci ile sınırlıdır.

1. 4. Tanımlar

Fonomimi: İlk kez John Curwen tarafından kullanılan, görsel bağlamda seslerin birbiriyle ilişkisini kurarak doğru entonasyonla ifade edilmelerini sağlayan, notaların el işaretleriyle gösteriliş biçimidir (Şimşek & Bilen, 2017).

Bağlı Solmizasyon: Do majör dışındaki diğer bütün majör tonların Do majöre, La minör dışındaki bütün minör tonların da La minöre aktarılmasıyla elde edilen, tüm şarkıların sol anahtarına göre okunduğu solfej yöntemidir (Büyükönenç-Polat, 2018).

Metalofon: Ses üreten gövdenin ayarlanmış metal çubuklar, tüpler, çubuklar, kaseler veya plakalardan oluşan bir metal parçası olduğu herhangi bir müzik aletidir. Çoğu zaman metal gövdeye, genellikle bir tokmakla ses üretmek için vurulur, ancak sürtünme, klavye hareketi veya diğer yollarla da etkinleştirilebilir (Wikipedia, 2003).

Ksilofon: İki adet ahşap değnekle vurularak çalınan, akort edilmiş farklı sayılarda tahta çubukların bir gam sırasına göre dizilmesinden oluşan müzik aletidir (Wikipedia, 2003).

Renk Tayfı: İlk kaynağı güneş olan beyaz renkteki bir ışığın, özel bir prizmaya gönderilerek farklı renklere ayrılmasına verilen addır (MEB, 2011).

Marakas: Genellikle bambu, plastik ya da tahta malzemeden yapılmış, içi oyularak doldurulan malzemeler sayesinde sallanınca ses çıkaran ritim ve müzik çalgısıdır. Çoğunlukla kullanıldığı yerler Afrika ve Latin Amerika ülkeleridir (Wikipedia, 2003).

Boomwhackers: Boomwhacker, müzikal bir uzunluğa göre ayarlanmış hafif, içi boş, renk kodlu, plastik bir tüptür. Boomwhackers, perküsyon ailesinde müzik aleti olarak kullanılır (Wikipedia, 2003).

2. LİTERATÜR TARAMASI

2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

Bu bölümde araştırmanın dayandığı kuramsal temelleri açıklamak için öncelikle ilkökul müzik müfredatının işlenişinde yer alan basamaklar, ders süreleri ve içeriklerine yer verilmiş; ardından müzik eğitiminde kullanılan alternatif yöntemler incelenmiş, araştırmaya konu olan PsP programının içeriği ve işleyişi sunulmuştur.

2. 1. 1. İlkokul Müzik Programına Genel Bakış

Mevcut ilkökul müfredatında müzik dersi haftada bir ders saati süreye sahiptir. Dört yıllık ilkökul eğitimi sürecinde, müzik dersleri sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmektedir. Talim Terbiye Kurulu tarafından hazırlanan ilköğretim müzik programı “Dinleme-Söyleme, Müziksel Algı ve Bilgilenme, Müziksel Yaratıcılık ve Müzik Kültürü” öğrenme alanlarına hitap eden kazanımları içermektedir. Bu kazanımlar birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar aynı adlandırmayla devam eden öğrenme alanları içerisinde farklılık göstermektedir. Tablo 1’de İlkokul müzik dersi kazanımları ve öğrenme alanları arasındaki ilişki sunulmaktadır (MEB, 2018).

Tablo 1. İlkokul Müzik Dersi Kazanım Sayıları ve Öğrenme Alanları Arasındaki İlişki

		Dinleme- Söyleme	Müziksel Algı ve Bilgilenme	Müziksel Yaratıcılık	Müzik Kültürü	Toplam
1.Sınıf	Kazanım Sayısı	11	3	5	5	24
	Önerilen Süre	18	4	7	7	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%50	%12	%19	%19	%100
2.Sınıf	Kazanım Sayısı	7	5	2	4	18
	Önerilen Süre	18	7	5	6	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%50	%19	%14	%17	%100
3.Sınıf	Kazanım Sayısı	7	7	4	4	22
	Önerilen Süre	17	7	6	6	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%47	%19	%17	%17	%100
4.Sınıf	Kazanım Sayısı	5	6	5	5	21
	Önerilen Süre	17	6	7	6	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%47	%17	%19	%17	%100

Tablo 1 incelendiğinde, dinleme-söyleme becerisine dayalı kazanımların fazla olduğu ve bu kazanımlara ayrılan sürelerin uzun olduğu görülmektedir. İlkokul müzik derslerinin işlenişinde sıkça başvurulan “Söyleme-tekrar ettirme” yöntemi bu kazanımla ilişkilendirilebilir.

Çalışma grubunu oluşturan ilkokul 4.sınıf öğrencilerine uygulanan müzik müfredatı çerçevesinde Dinleme-Söyleme öğrenme alanında öğrencilere İstiklâl Marşı'nın doğru söylenmesi, duymaya alışık oldukları bir şarkı veya türkünün kulaktan öğretimi, belirli gün ve haftaların anlamına uygun şarkılar söylenmesi ve hazırladıkları müziksel çalışmalarını sergilemeleri şeklinde çalışmalar yaptırılması istenmektedir.

Müziksel Algı ve Bilgilenme öğrenme alanı, temel müzik yazı ve öğelerinin öğretimi, ses yüksekliklerinin grafikte gösterimi, hız değişikliklerini fark ettirici çalışmalar yapılması, fa-sol-la notaları ile ilgili temel özellikleri ayırt etme çalışmaları, gürlük teriminin oyunlaştırılarak verilmesi, renkle eşleştirilen notaların renksiz bir şekilde dizek üzerine yerleştirme becerisi kazanması gibi çalışmaları kapsamaktadır (MEB Müzik Dersi Öğretim Programı, 2018).

Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanında, dinlediği müzikle ilgili düşüncelerini oyun, dans, resim, drama gibi bir etkinlikle anlatma, verilen müziğe kendi oluşturduğu ritim kalıpları ile eşlik etme, kendi ezgisini seslendirme, verilen müziği harekete veya dansa dönüştürme etkinlikleri yer almaktadır (MEB, 2018).

Müzik Kültürü öğrenme alanında ise sınıfça ve bireysel müzik arşivi oluşturma, farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik kültürünü geliştirme, müzik aracılığıyla millî ve manevî bilinç kazanma, yapılan müzik etkinliklerine katılma çalışmaları bulunmaktadır.

Yukarıda açıklanan bu öğrenme alanlarına ait kazanımlar Talim ve Terbiye Kurulu'nun 2018 yılında yayımladığı ve hâlihazırda geçerli olan ilköğretim müzik müfredatına göre 4. sınıflar için şu şekilde belirtilmiştir (MEB, 2018, s. 22-24).

Dinleme-Söyleme

- Mü.4.A.1. Birlikte söyleme kurallarına uyar.
- Mü.4.A.2. İstiklâl Marşı'nı doğru söylemeye özen gösterir.
- Mü.4.A.3. Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir.
- Mü.4.A.4. Belirli gün ve haftaların anlamına uygun müzikler söyler.
- Mü.4.A.5. Müzik çalışmalarını sergiler.

Müziksel Algı ve Bilgilenme

- Mü.4.B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini tanır.
- Mü.4.B.2. Müzikteki ses yüksekliklerini grafikte gösterir.
- Mü.4.B.3. Şarkı, türkü ve oyun müziklerinde hız değişikliklerini fark eder.
- Mü.4.B.4. Öğrendiği seslerin temel özelliklerini ayırt eder.
- Mü.4.B.5. Dinlediği müziklerdeki gürlük değişikliklerini fark eder.

- Mü.4.B.6. Temel müzik yazı ve öğelerini (yükseklik, süre, hız, gürlük) bilişim destekli müzik teknolojilerini kullanarak ayırt eder.

Müziksel Yaratıcılık

- Mü.4.C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.
- Mü.4.C.2. Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıpları ile eşlik eder.
- Mü.4.C.3. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir.
- Mü.4.C.4. Farklı ritmik yapıdaki ezgilere uygun hareket eder.
- Mü.4.C.5. Müziklerde aynı ve farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür.

Müzik Kültürü

- Mü.4.D.1. Müzik arşivi oluşturmanın önemini fark eder.
- Mü.4.D.2. Sınıfça ortak müzik arşivi oluşturur.
- Mü.4.D.3. Farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik kültürünü geliştirir.
- Mü.4.D.4. Öğrenilen müzikler aracılığıyla millî ve manevî bilinç kazanır.
- Mü.4.D.5. Çevresindeki müzik etkinliklerine katılır.

İlkokul öğrencilerinin temel müzik bilgi ve becerilerinin dört farklı alanda geliştirilmesini amaçlayan ilkokul müzik müfredatında daha çok müziksel öğelere ilişkin farkındalık oluşturmaları, öğrendiklerini tatbik etmeleri ve edindikleri kazanımları disiplinlerarası öğrenme yoluyla farklı alanlara aktarmaları da hedeflenmiştir.

MEB'e (2018) göre, ilkokullarda müzik eğitimi yapılırken müzik becerilerini geliştirmeyi ve müziksel anlamayı ön plânda tutan Orff-Schulwerk, Suzuki, Kodaly, Dalcroze gibi yaygın yaklaşımların ve geleneksel müzik öğretim yöntemlerinin dikkate alınması gerektiğini belirtilmiştir. Aktif öğrenmeye katkı sağlaması, en etkili müzik öğretimi programlarından çeşitli uygulamaları içinde barındırması yönüyle PsP programının bu yönergeye uygun olacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu çalışma, farklı öğrenme alanlarında yer alan "A.1, A.3, A.5, B.1, B.4, B.5, C.2, C.3, C.4, D.1, D.5" kazanımlarını içeren becerileri geliştirmeye yönelik etkinlikler ve öğretiler içermektedir.

2. 1. 2. Müzik Eğitiminde En Çok Kullanılan Yöntemler

Erken çocukluk dönemi müzik eğitiminde en çok kullanılan yöntemler; Kodaly Yöntemi, Orff Schulwerk Yaklaşımı, Dalcroze Yaklaşımı, Suzuki Yaklaşımı, CAKA Metodu ve Renklemeli Nota Öğretimi'dir. Bununla birlikte Kodaly Yöntemi, Orff Schulwerk Yaklaşımı, Dalcroze Yaklaşımı, Suzuki Yaklaşımı ve Renklemeli Nota Öğretimi müzik eğitiminde dünya çapında kullanılan yaklaşım ve yöntemler iken CAKA Metodu Türkiye genelinde kabul görmüş bir uygulamadır.

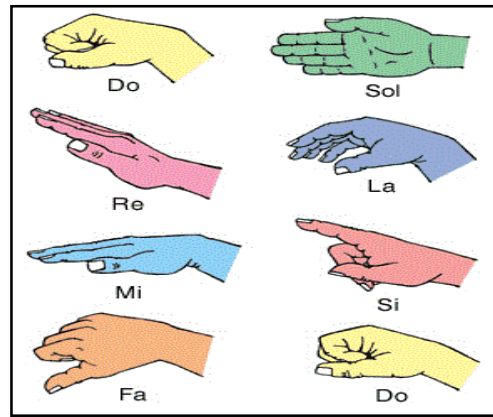
2. 1. 2. 1. Kodaly Yöntemi

Kodaly yaklaşımı olarak kullanılan oldukça yaygın bu müzik eğitimi felsefesinin kurucusu, Macar besteci ve eğitimci olan Zoltán Kodály'dir. Kodaly temelli müzik eğitimi, şarkı söyleme ve dinleme becerilerinin yanı sıra ritim, melodi, armoni, biçim, tını ve ifade öğretmek için Macar kültürüne ait halk şarkılarıyla otantik şarkı oyunlarının uygulandığı sıralı bir süreci içerir. Kodaly yönteminin ilk ayraç müziği analiz etmektir. Sonrasında, fonomimi, nota okuma yazma ve müziksel işitme becerilerinin öğretimini içeren bir sıralama takip edilir (Hanson, 2003).

Müzik pedagojisine uygunluğu nedeniyle Kodaly Yöntemi ile erken çocukluk döneminde kazandırılması istenen müzik kavramlarını kısa sürede, kolay ve çocuğun yaratıcılığını kullanmasına olanak sağlayarak öğretmek mümkündür. Kodaly yönteminin felsefesinde, nota okumanın, sözcükleri okumaktan daha fazla yetenek gerektirmediğinin ve nota okumanın, sözcük okumak gibi, öğretilen bir yetenek olduğunun savunulduğu görülmektedir (Ören, 2011).

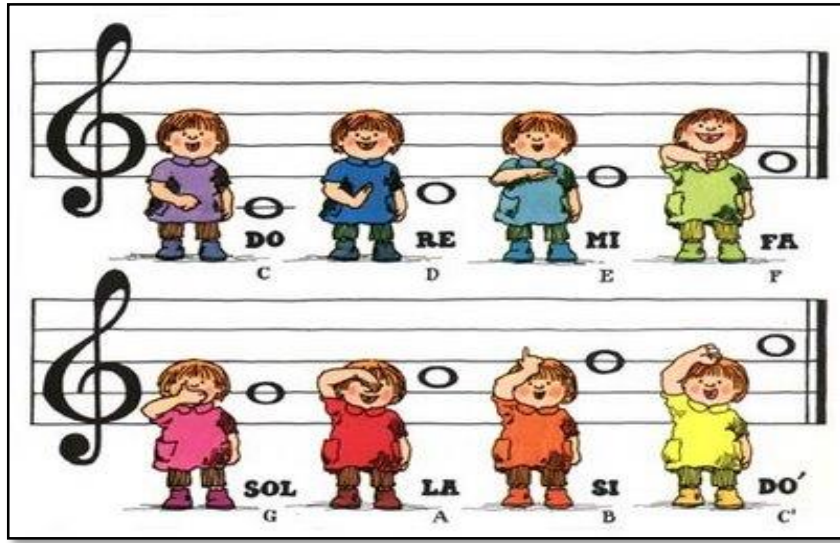
Ören'e (2011) göre Kodaly öğretimi yapan öğretmenlerin, müzik öğretimi sürecinde kullandıkları üç temel araç vardır:

- Anahtar ne olursa olsun bütün şarkıların sol anahtarına göre okunduğu Bağlı Solmizasyon,
- Bel hizasından başlayarak baş hizasının biraz üzerinde sonlanan, notaların ses yüksekliklerini anlamaya yardımcı olan el işaretleri ile nota gösterimi öğreten Fonomimi (Şekil 2),
- Ritim sürelerinin kolay anlaşılmasına yardımcı olması hedeflenen ritim süresi heceleri.

Şekil 2. Fonomimiye göre el hareketleri (Ören, 2011)

Fonomimi çalışmaları sırasında yazma eli (hâkim el) kullanılması gerektiğini bildiren Ören (2011), iki elini kullanan çocukların tonal hafızasının tek elle bu çalışmayı yapan öğrenciye göre daha yavaş gelişeceğini belirtmiştir. Şekil 3'te öğrencilerin fonomimiye gösterme şekilleri sunulmuştur.

Şekil 3. Öğrencilerin fonomimi gösterme şekilleri (Ören, 2011)

Öğrencilere küçük yaştan itibaren fonomimi kullanarak nota öğretimi yapan PsP programında nota işaretleri Kodaly yöntemindeki gibi tek el yerine çift el kullanılarak yapılmaktadır. Bu yönüyle PsP programı, Kodaly yönteminden farklılık göstermektedir. Nota vuruş ve sürelerini Kodaly Yöntemi “ta, ti, tri, tika” gibi isimlerle adlandırılırken, PsP programında “Sweet Beats, Winter Wonder” gibi içeriğe özgün şarkılarla öğretilmektedir.

2. 1. 2. 2. Orff Schulwerk Yaklaşımı

Alman müzik eğitimcisi ve besteci Carl Orff (1895-1982) tarafından geliştirilen Orff Schulwerk, birçok ülkede geniş bir kullanım alanı olan, erken dönem müzik eğitimi yaklaşımıdır.

Sungurtekin’e (2005) göre, doğaçlama temeline dayanarak çocukların üretken olmalarına yardımcı olmayı amaçlayan Orff Yaklaşımı, devinimsel öğretilerle dil ve müziği birleştirerek çocukların kendi müzik anlayışlarını ortaya çıkarmayı da hedeflemektedir. Öğrencilere sınıf ortamında doğrudan nota ve müzik bilgisi vermek yerine, doğaçlamanın ve beden hareketlerinin bir sonucu olarak ritim ve müzik duygusu geliştirmeyi ön plâna çıkardığı görülmektedir. Orff Schulwerk ile müzik öğretimi yapılırken bazı materyallere ihtiyaç duyulmaktadır. Resim 1’de de görülebileceği gibi metalofon, ksilofon, marakas, çelik üçgen, zil, ritim çubukları, tır-tır, davul, def gibi ezgili ya da ezgisiz müzik aleti Orff çalışmalarında sıkça kullanılan araçlardır. Resim 1’de bu çalgılardan bazılarının yer verilmiştir (Sungurtekin, 2005).

Resim 1. Orff algularından bazıları (Sungurtekin, 2005)

Kuşçu (2010), ocukların işitsel ve ritimsel algılarını gulendirme, yürüme, yürüyüp durma, dans, ritim çubuklarıyla tartım çalışması, beden perkyyonu, herhangi bir konuşma, tekerleme ya da metnin cümlelerini ritme dönüştürüp bunları tekrar etme gibi etkinliklerle sürdürülen Orff çalışmalarının tamamlanabilmesi için çocukların, ğretmeni dikkatle dinlemesi gerektiğini bildirerek, Orff yaklaşımının çocukların dikkat gelişimini de desteklediğini ne sürmüştür.

2. 1. 2. 3. Dalcroze Yaklaşımı

İsveçli müzik eğitimcisi ve müzisyen olan Emile Jacques Dalcroze (1865-1950), müziği hareket yoluyla öğrenme ve yaşama yöntemi olan Eurhythmics metodunu geliştirerek, müzik öğretimine farklı bir bakış açısı getirmiştir (Özal, 2007). Dalcroze'un yöntemi, genellikle hareketlerle müzikal kavramları öğretmektedir. Müzikal kavramlar için kullanılan hareket analoglarının çeşitliliği, öğrencide entegre ve doğal bir müzikal ifade geliştirir. Vücudu, iyi ayarlanmış bir müzik enstrümanı olan Dalcroze hissine dönüştürmenin, sağlam, canlı bir müzik temeli oluşturmanın en iyi yolu olduğuna inanılmaktadır. Bu yöntem, eşit derecede önemli üç unsurdan oluşur: Euritmik, solfej ve doğlama. Dalcroze yaklaşımına göre bu temeller, eksiksiz bir müzisyenin temel müzisyenlik eğitimini oluşurmaktadır. Hareket egzersizleri, bu yaklaşımın bir kısmını temsil etmektedir. Dalcroze, benzersiz bir kulak eğitimini solfej-ritmik çalışmalarıyla geliştirmeyi amaçlamaktadır (Henke, 1984).

Dalcroze'un eğitim sistemine göre zihin ve beden aktiviteleri arasında uyum sağlandığı zaman çocuklar yaptıkları etkinlikten zevk alırlar. Duyduğu müziği vücuduna yerleştiren öğrenci, duyduğunu anlamalı ve analiz etmelidir. Anladığı kadarını harekete dönüştüren çocuklarda, buluş ve hareket zevki oluşmaktadır (Yıldırım, 1995).

Özal'a (2007) göre bugün Dalcroze Yöntemi Amerika, Avrupa ve Avustralya'nın hemen hemen tamamında kullanılmaktadır. Uzak doğu ülkelerinin de (Kore, Tayvan, Çin, Japonya) giderek dikkatini çekmekte ve uygulanma oranının arttığı görülmektedir.

2. 1. 2. 4. Suzuki Yaklaşımı

1898-1998 yılları arasında yaşamış Japon keman eğitimcisi ve müzisyen Shinichi Suzuki, yeteneğin doğuştan gelen değil, sonradan kazanılan bir özellik olduğunu savunan bir anlayış ortaya atmıştır. Ayrıca müzik eğitimine çok erken yaşta başlanması gerektiğini, beş yaşından önce müzik ve keman eğitimine başlayan bireylerin müzik hayatlarında daha başarılı olacaklarını öne sürmüştür (Özçelik, 2010).

Sever (2019), Suzuki eğitim felsefesinin amacının çocuklara çalgı öğretimi yapmak değil, pozitif insan bilinci yaratmak olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda ailenin eğitimdeki rolüne dikkat çekerek, evde öğrenme ortamı yaratma ve bir çalışma arkadaşı olması gerektiğini vurgulamıştır.

Brody'e (2016) göre, Suzuki eğitim felsefesinin ana fikri müziği çocuklara doğal yollarla tanıtmaktır. Bununla birlikte müzik öğrenme bir zorunluluk olarak kabul edilmenin dışında, hayatın bir parçası hâline getirilmelidir.

Shinichi Suzuki, çocukların ana dillerini zorlamayla değil, izleyerek ve taklit ederek öğrendiklerini fark etmiştir. Doğal ortamlarında ana dillerini konuşmayı dinleme ve taklitte öğrenen küçük yaşta çocukların, müzik öğrenirken de aynı şekilde davranacaklarını düşünerek, keman öğretimini bu yolla yapmayı denemiştir. Bu yöntemine de "anadil yöntemi- yetenek eğitimi" adını vermiştir. İkinci Dünya Savaşı nedeniyle sekteye uğrayan çalışmalar, savaşın çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak ve repertuar geliştirmek için savaştan sonra hız kazanmış, bütün Japonya'da Suzuki Yöntemi kullanımı yaygınlaşmıştır. Yöntemin bütün dünyaya yayılması da çok uzun zaman almamıştır. 1958'de Amerika'da bir kolejde öğrencilerin bu yöntemle edindikleri becerilere ilişkin kısa filmin izletilmesinin ardından Amerikalı öğretmenler de konuyla ilgilenmeye başlamıştır (Özçelik, 2010).

Müzik öğretimini belli kalıpların içerisine sokmayıp, anadili öğrenmek kadar kolay olduğunu ortaya koyan Suzuki Yöntemi, Türkiye'de de ilgi görmüştür. Orff, Dalcroze ve Kodaly gibi yaklaşımlara ilginin artmasıyla Suzuki Yöntemi de ülkemizde müzik öğretiminde ilgi çeken bir yaklaşım olarak kullanılmaya başlanmış, 2008 yılında Avrupa Suzuki Birliği'ne (ESA) bağlı olarak çalgı eğitiminde çalışmalar yapmak üzere Suzuki Müzik Eğitim Derneği (SMED) kurulmuştur (Sever, 2019).

2. 1. 2. 5. CAKA Metodu

Müzik ve çalgı eğitimine yönelik yurtdışındaki çeşitli müzisyenler tarafından geliştirilen yaklaşımlar, Türkiye’de de bazı müzisyenler için ilham kaynağı olmuştur. Bunun bir örneği olarak CAKA (Cihat Aşkın ve Küçük Arkadaşları) yaklaşımını göstermek mümkündür. Yıldız (2018), Türkiye’nin önde gelen keman virtüözleri arasında olan Cihat Aşkın’ın ülkemizdeki genç kemancıları keşfetmek, keman çalmaya özendirmek ve yaygınlaştırmak için ortaya çıkardığı projenin 2001 yılında başladığını ve Türkiye’nin on bir ilinde uygulamaya geçtiğini belirtmiştir. Hâlen devam etmekte olan projenin uygulanması kur sistemine dayanmaktadır. Uygulanan her bir kurun süresi üç aydır. Derslere devamsızlık kabul edilmemektedir. Aileler derslere eşlik edebilmekte, hatta katılımları teşvik edilmektedir. Projeye katılım için yaş sınırı yoktur. Her kurun on birinci haftasında projede yer alan keman eğitimcileri rotasyona tabi tutulmaktadır. On ikinci haftanın sonunda çalışmalar bir konserle sergilenmektedir. Projenin en dikkat çeken noktası ise Cihat Aşkın’ın her bir öğrenciyi altı ayda veya yılda bir, tek tek dinleyerek eğitimleri ile ilgili onlara dönüt veriyor olmasıdır.

CAKA yaklaşımında bireylerin amatör olarak müzikle uğraşmalarının önemi üzerinde de durulmaktadır. Topluma müzik bilincinin yayılmasında amatör müzik eğitiminin önemli olduğunu savunan Özdek (2006), halk eğitim merkezlerindeki müzik derslerinin, konserlerin, özel derslerin, okullardaki müziksel etkinliklerin, derneklerin, şenlik ve festivallerin amatör müziğin gelişimine büyük katkısı olduğunu da belirtmiştir. Amatör müzikle ilgili ünlü piyanist Mithat Fenmen’in sözlerini Yıldız (2018, s. 40) şu şekilde aktarmıştır:

“Bir ülkenin müziğinin gelişmesinde amatör müzik eğitiminin önemli bir rolü vardır. Amatörlük ciddiye düşmanı değildir, kayıtsızlık ve disiplinsizlikle ilgisi yoktur.”

Amatör müziğe önem veren CAKA yaklaşımı, yaşam boyu öğrenmeyi esas alan, yediden yetmişe eğitimi amaçlayan bir eğitim felsefesi benimsemiştir. Bu bağlamda müzik eğitimi yaygınlaştırarak müzikle ilgilenen herkesin ulusal ve uluslararası platformda desteklenmesi amaçlanmıştır (Kılıç, 2019).

2. 1. 2. 6. Renklemeli Nota Öğretimi

Eski zamanlardan beri insanlar renklerle müzik arasında bir ilişki olduğunu düşünmüşlerdir. Isaac Newton Do, Re ve Mi Majör notalarının kırmızı, turuncu ve sarı renklere karşılık geldiğini; Rimsky Karsakoff ise gün ışığının Do Majör notasını temsil ettiğini savunmuşlardır. Beethoven da bunlara benzer şekilde siyah rengin Si Minör notasını simgelediğini belirtmiş, fakat bu düşünceler fiziksel temellere dayandırılmadıklarından, öznel fikirler olarak kalmışlardır (Eğilmez, 2007).

Eğilmez (2007), Harvard Müzik Sözlüğü’nün renklerle notalar arasında bir ilişkinin olabileceğinden bahsettiğini, bununla birlikte renk tayfında sekizli orijinal nota diziliminin bir

karşılığı bulunamadığını ifade etmiştir. Bununla birlikte, Şiir Kılıkış adında bir mühendisin sekizli orijinal nota oktav sisteminin renk tayfında karşılığını bulduğuna da çalışmasında yer vermiştir. Renklerin notalarla eşlenebileceği fikri birçok müzisyene de bu konuda ilham kaynağı olmuştur.

Notaların renklerle eşleştirilerek küçük yaştaki çocukların notaları daha kolay öğrenmesine ve hatırd tutmasına yardımcı olan renklemeli nota öğretimi, Kodaly yönteminde de kullanılan bir çalışma biçimidir.

2. 1. 3. PsP Müzik Eğitimi Programı

PsP Müzik Eğitimi Programı mevcut ilkokul müzik müfredatını daha eğlenceli, daha hatırd kalıcı bir hâle getirmeye; öğrencilerin nota okuma becerisi kazanmasına, nota vuruş süreleri ve ritim kalıplarını farklı araçlarla öğrenmesine ve öğrendikleri şarkıları renkli zillerle çalmasına olanak sağlayan bir müzik eğitimi yöntemidir. Bu araştırmada, PsP Müzik Eğitimi Programı'na yer verilmesinin amacı, hem okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin alternatif bir müzik dersi işleme seçeneğine sahip olduklarına ilişkin farkındalıklarının artırılması, hem de programın bir devlet okulunda örgün eğitim süresi içerisinde etkilerinin belirlenmesidir. Türkiye'de henüz çok yaygınlaşmamış olan bu program, çoğunlukla müzik öğretmenleri tarafından kullanılmaktadır. Okul öncesi ve ilkokul düzeyindeki öğrencilerin bu programla tanışmaları genellikle özel kurslar vasıtasıyla gerçekleşmektedir.

2. 1. 3. 1. PsP Müzik Eğitimi Programının Gelişimi

Kodaly, Dalcroze, Orff Schulwerk, Suzuki gibi müzik öğretimi yaklaşımlarını benimseyerek Amerika Birleşik Devletleri'nde 2010 yılında ortaya çıkan PsP Programı, 2017 yılından beri Türkiye'de de uygulanmaya başlamıştır. Temel müzik ve nota eğitimi vermeyi amaçlayan programın yaratıcısı Amerikalı müzik insanı Mr. Rob Young'dır. Tüm dünyada Preschool Prodiges olarak bilinen bu program, önceleri sadece okul öncesi dönemde müzik eğitimi vermeyi amaçlamış, daha sonra giderek yaygınlaşmış ve diğer eğitim kademelerinde de kullanılmıştır. Daha çok 4-13 yaş arası çocukların müzik eğitimini interaktif yöntemlerle geliştirmeyi amaçlayan programın bir diğer hedefleri de uluslararası müzik anlayışıyla tanıştırma, İngilizce'yi aktif olarak kullanma ve anlama becerisini yükseltme, eğlenceli bir müzik altyapısı oluşturmaktır (Mustul, 2019).

2. 1. 3. 2. PsP Müzik Eğitimi Programının Materyalleri

PsP Eğitim Programını diğer müzik öğretimi yöntemlerinden farklı kılan en önemli özelliklerinden birisi programın öğretilmesinde kullanılan materyallerin zenginliği ve işlevselliğidir. 440 Hertz ses tonuna sahip Do Majör tonunda sekiz adet masa zili (deskbell) (C, D,

E, F, G, A, B, C) bu eğitimin temel enstrümanıdır. Ara sesler olarak adlandırılan kromatik masa zilleri (C#, D#, F#, G#, A#) ile oktav masa zilleri (Low A#, Low A, Low B, Hi D, Hi D#, Hi C#, Hi E) de ilerleyen aşamalarda ses zenginliği sağlamak ve farklı eserleri seslendirmek için kullanılmaktadır. Masa zilleri ile aynı renk sıralamasına ve ses tonuna sahip olan boomwhackers, resonator ziller ve ksilofon gibi materyallerden zaman zaman faydalanılabilmektedir. Bunların yanında sekiz adet temel eğitim kitabı, iki adet şarkı kitabı da programın içeriğini destekleyen araçlardandır. Resim 2, Resim 3, Resim 4 ve Resim 5'te PsP programında kullanılan müzik aletleri gösterilmiştir (Prodigies, 2017).

Resim 2. Masa zilleri

Resim 3. Boomwhackers

Resim 4. Ksilofon

Resim 5. Resonator ziller

Resimlerde görülen tüm materyallerin ortak özelliği, renkleme nota öğretimine göre düzenlenmiş olmalarının yanısıra tonasyona ve özellikle küçük yaş grubu öğrencilerin kullanımına elverişli olmalarıdır.

2. 1. 3. 3. PsP Müzik Eğitimi Programının Önemi

Büyüköğeneç-Polat (2018) PsP programının çocuklarda beste yapma yeteneğini geliştirdiğini; harfler, sayılar ve renkler vasıtasıyla çocukların nota bilgisi edindiğini, şarkı söyleyebildiğini, ilk enstrümanlarını kolay bir şekilde çalabildiğini, müzik ve ritim sayesinde ritim ve müzik duygularını geliştirdiklerini belirtmiştir. Özellikle okul öncesi ve ilkökul düzeyindeki çocukların müzikle tanışmasını, müziğe karşı olumlu tutum geliştirmesini ve müzik derslerini eğlenceli hale getirmeyi amaçlayan PsP programı, farklı bir yaklaşım olarak dikkat çekmektedir. Ayrıca tüm içeriğin İngilizce olması, çocukların erken yaşta yabancı dile âşina olmasını sağlaması bakımından da önemlidir.

2. 1. 3. 4. PsP Müzik Eğitimi Programının Aşamaları

PsP programı, temelinde renkleme müzik öğretimi olan masa zilleri kullanırken, dersleri video animasyonlarla destekleyen, ritim kalıpları ve nota vuruşlarının yanısıra notaların uluslararası gösterilişi hakkında da öğreti sağlayan bir anlayışa sahiptir. Her bir nota için ayrı ayrı oluşturulan çalışma kitaplarında sesi tanıma, notanın ilgili olduğu rengi öğrenme ve pekiştirme, kısa ve uzun sesleri ayırt etme, notalar arasındaki “sus” değerlerini süre ve biçim olarak sezdirme, belli başlı akorları gösterme, eserlerin zillerle çalınmasında akorlardan da faydalanma, her notayı muhakkak el işareti ile gösterme, öğrendiği nota ile ilgili beste yaptırma etkinlikleri yer almaktadır. Soru-cevap şeklinde ilerleyen video animasyon içerikler, öğrenci etkileşimini yüksek tutmayı amaçlamaktadır (Büyüköğeneç-Polat, 2018). Bu süreçte öğrencilerden beklenen beceriler:

- Notayı harf olarak (C, D, E vb) ifade etmek,

- Notayı el işareti (fonomimi) ile göstermek,
- Masa zilleri ile çalışmalara eşlik etmek,
- Çaldığı notanın solfejini yapmak,
- Solfej esnasında notaları hem harf (C, D vb), hem renk (Red, Yellow vb), hem de okunuş (Do, Re vb) olarak ayrı ayrı ifade ederek nota okuma becerisi kazanmak,
- Çalma, işaret etme ve söyleme becerilerini sergilemek,
- Dikte yöntemiyle notaların dizek üzerindeki yerlerini pekiştirmek,
- Şarkı ve oyunla öğretilen nota vuruşlarını ve sürelerini soru-cevap kısmında sergilemektir.

2. 1. 4. İlgili Araştırmalar

Kocabaş (2000), İzmir ilinde görev yapan 350 sınıf öğretmeninin örneklem olarak yer aldığı çalışmasında sınıf öğretmenlerinin müzik derslerindeki yeterliliklerini ortaya koymaya çalışmıştır. Katılımcıların büyük bir kısmının, müzik eğitimi almadıklarını ve müzik öğretiminde kendilerini yetersiz gördüklerini tespit etmiştir. Araştırmacı bu durumu büyük bir öğretmen kesiminin müzik öğretimi konusunda yöntem ve teknikleri öğrenmedikleri için etkili müzik dersi işlenmediği şeklinde yorumlamıştır. Kendilerini müzik öğretimi konusunda yetersiz gören katılımcılar, müzik öğretimi ile ilgili hizmet içi eğitime olumlu bakmışlar, %91 oranında katılımcı ise özel alan bilgisi gerektiren müzik derslerine müzik öğretmenin girmesi gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca çalışmanın bulgularına göre %78 oranında katılımcının müzik dersinde kendi performanslarını geliştirme ve geliştirme çabası içerisinde olmadığı tespit edilmiştir.

Holden ve Button (2006), İlkokulda Müzik Dışı Uzman Tarafından Müzik Eğitimi isimli betimsel çalışmalarında 12 okuldan 141 öğretmenin müzik öğretimine ilişkin tutum ve görüşlerini anket çalışması ve yüz yüze görüşme yöntemiyle incelemişlerdir. Bununla birlikte öğretmenlerin müzik konusunda güvenini etkileyen faktörlerin yanısıra güven ve eğitim arasındaki ilişki de araştırılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre müzik konusunda uzman öğretmenlerin hazırladıkları içerikleri sınıflarında uygulayan öğretmenler, içeriği uygulamakta zorluk çekmişlerdir. Bununla birlikte uygulamadan sonra okullarda müzik konusunda yeterli uzmanlığa sahip olan öğretmenler olmadığı için programın uygulanmasında sıkıntı yaşandığı da rapor edilmiştir.

Modiri (2010), Okul Öncesinde Yabancı Dil Aracılığı ile Müzik Öğretimi isimli deneysel çalışmasında, PsP Müzik Eğitimi Programı ile müzik öğretiminde yabancı dilin etkisini incelemiştir. İki farklı anaokuldan beş yaş grubu çocuklar seçilmiştir. Haftada iki saat olarak yürütülen dersler on iki hafta boyunca devam etmiş ve çocuklara yabancı dilde şarkılar öğretilmeye çalışılmıştır. Araştırma bulgularına göre yabancı dil aracılığıyla şarkı öğretiminin, ezber yönteminden daha olumlu sonuçlar ortaya koymuştur. Çalışmada cinsiyet yönünden anlamlı bir bulguya rastlanmamıştır. Müzik ile yabancı dil öğretimi arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu

sonucuna varılan çalışmada, okul öncesi dönemde ezbere dayalı öğretimin yerine görsellerle desteklenen müzikle yabancı dil öğretiminin daha avantajlı olduğu belirtilmiştir.

Göncü (2010), Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitiminin Temel Sorunları isimli çalışmasında Türkiye’de henüz “Okul Öncesi Müzik Eğitimcisi” yetiştiren bir bölüm, kurum ya da anabilim dalı olmadığını, bu alanda çalışacak kişilerin genel müzik eğitimcisinden farklı olması gerektiğini, bu alana yönelik müzik eğitimcisi yetiştiren ayrı birimler açılması gerektiğini belirtmiştir. Araştırmacı, çalışmasında az sayıda müzik öğretmeninin kendi çabaları ile çeşitli eğitimlere katılarak bu alanda kendilerini yetiştirmeye çalıştıklarını ortaya koymuştur. Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde müzik eğitimi verecek yeterli öğretim elemanı bulunamamasını da önemli bir sorun olarak eklemiştir. Bununla birlikte çalışmada müfredat içeriğinin okul öncesi dönemdeki çocukların müzik ihtiyaçlarını karşılayamaması, okullarda yeterli müzik eğitimi alt yapısı ve araç-gerecin bulunmaması gibi sorunların da bulunduğu vurgulanmıştır.

Yazıcı (2012), Trabzon ilindeki tüm müzik öğretmenlerine anket uygulamıştır. Çalışma sonucunda, okullarda müzik dersliğinin olmaması, müzik ders saatinin az olması, öğrenci, veli, öğretmen ve idarecilerin müzik dersine yeterince önem vermemeleri gibi nedenlerden dolayı ilköğretim kurumlarında müzik dersinin işlenişinde belli başlı sorunlarla karşılaşıldığını belirtmiştir.

Cüceoğlu-Önder ve Yıldız (2013), 40 sınıf öğretmeni ve 9 müzik öğretmeniyle yaptıkları çalışmada müzik dersi kazanımlarının gerçekleşme düzeyi ile ilgili öğretmen görüşlerine başvurmuş, sınıf öğretmenlerinin notaların yerleriyle tartım ve nota sürelerini bilmediklerini, müzik eğitimi konusunda kendilerini yetersiz bulduklarını ortaya koymuşlardır. Ayrıca müzik öğretmenlerinin tamamının ilkokulda müzik dersine branş öğretmeni girmesi gerektiğini savduklarını belirtmişlerdir.

Salı, Akkol ve Oğuz (2013), Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinliklerinde Yaşadıkları Sorunlar isimli çalışmalarında 62 okul öncesi öğretmeni ile betimsel bir çalışma yürütmüşlerdir. Bu çalışmada yer alan okul öncesi öğretmenleri, müzik alanındaki yeterlilik düzeyleri ile ilgili sorunları olduğunu ve en temel sorunlarının bir enstrüman çalmayı bilmemelerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Öğretmenler, lisans eğitimleri sürecinde, notalı şarkı söyleme ya da bir enstrüman çalma becerisi kazanmadıklarını ifade etmişlerdir. Çalışmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin yarısından fazlası, okul öncesi dönemde kendi müzikal gelişimlerine katkıda bulunmaya çalıştıklarını, diğerleri ise bu konuda bir çaba harcamadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların bir kısmı, müzik etkinliklerini diğer alanlarla birleştirirken drama ve fen alanlarında zorlandıklarını, bir kısmı da müzik etkinliklerinde ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlayamadıklarını ifade etmişlerdir.

Ördekci (2016), ilkokul 4. sınıf öğrencileri için müzik eğitiminde öğrenmeyi kolaylaştırıcı görsel materyaller üzerine yaptığı betimsel çalışmada 4. sınıf müzik derslerinin anlatımına yardımcı

olacağını düşündüğü görsel materyaller hazırlamıştır. Çalışmaya gönüllü beş sınıf öğretmeni ve beş müzik öğretmeni katılmıştır. Araştırma kapsamında bir yıl boyunca ilkökul 4. sınıf müzik müfredatında yer alan konu ve kavramlarla ilgili görseller hazırlanmış ve bunların işlevselliği ile ilgili katılımcı öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Araştırmanın bulgularına göre müzik dersinin işlenişinde görsel materyallerin faydalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hazırlanan materyallerin basit, içeriğe uygun, dayanıklı, güncellenebilir, ekonomik, ilgi çekici, öğrencilerin bilişsel seviyelerine uygun ve tutarlı olması gerektiği yönünde önerilere de yer verilmiştir.

Okul öncesi dönemde müzik eğitimi programlarından Preschool Prodigies'i inceleyen Büyükgönenç-Polat (2018), söz konusu çalışmada programın kurucusu olan Robert Young'ı tanıtmış, kurucunun müzik alanında yapmış olduğu çalışmalara ve deneyimlerine yer vermiştir. Bununla birlikte çalışmada programın nasıl ve neden ortaya çıktığıyla ilgili bilgiler ve programın işleyişine ilişkin kısa örnekler sunmuştur. Çalışmasını programa ait görsellerle sıkça desteklemiş ve PsP Müzik Eğitimi Programı'nın günümüzde kullanılan en faydalı erken müzik öğretim yöntemlerinden biri olduğunu vurgulamıştır.

Mustul (2019), Preschool Prodigies Müzik Eğitimi Programı ve Uygulanabilirliğine Yönelik Eğitimci Görüşleri isimli yüksek lisans tez çalışmasında nitel ve nicel araştırma verilerinin bir arada bulunduğu karma desen kullanarak, programın uygulanabilirliğini incelemiştir. Çalışmanın örnekleme, okul öncesi ya da ilkökullarda görev yapan 70 eğitimciden oluşmaktadır. Çalışma bulgularına göre içeriğinin İngilizce olması ile ilgili olarak yalnızca bir eğitimci programı yürütmekte zorlanmıştır. Eğitimcilerin programın hedeflerini öğrencilere kazandırma oranı %80,6 olarak tespit edilmiştir. Buna göre programın temel müzik ve nota eğitiminde kullanılabilmesi belirtilmiştir. Programın uygulanabilmesi için gerekli fiziki ortamın sağlanması hususunda katılımcıların yarısından fazlası olumlu görüş bildirmiş fakat bu oranın tatmin edici olmadığı değerlendirilmiştir. Uygulayıcıların çoğunun gerekli materyalleri kendi olanakları ile sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın en çarpıcı bulgusu ise programın çocukların müzik becerilerinin gelişimine ilişkin olumlu katkısının olduğu görüşüdür.

2. 2. Literatür Taramasının Sonucu

İlgili araştırmalar incelendiğinde, ilkökullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin büyük bir bölümünün müzik öğretimi konusunda yöntem ve teknik bilmemekten kaynaklanan problemleri olduğu görülmektedir. Müzik derslerini etkili ve verimli işleme noktasında da sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu kendilerini yetersiz hissetmektedirler. Bu bağlamda, sınıf öğretmenlerinin büyük bir kısmının ilkökullardaki müzik derslerine müzik öğretmenlerinin girmesi gerektiği görüşüne sahip olduğu ortaya konmuştur.

Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin müzik öğretiminde yaşadıkları sorunlar arasında bir çalgı aleti çalmayı bilmemek ve lisans düzeyinde de bu konuda yeterli bir müzik eğitimi almamış olmak da dikkat çekmektedir.

Bir başka araştırmada (Holden & Button, 2006) müzik uzmanlarının hazırladıkları içerikleri uygulayan sınıf öğretmenlerinin, uygulamada zorluk çektikleri kaydedilmiştir. Bu durumun nedenlerinden biri olarak da ilkokullarda müzik öğretmeni olmaması gösterilmiştir.

Müzik öğretimini kolaylaştırıcı görsel materyallerin kullanımına ilişkin bir araştırmada (Ördekci, 2016), hazırlanan materyallerin basit, anlaşılır, ekonomik ve ilgi çekici olması kaydıyla ilkokullarda müzik eğitiminin görsel materyallerle desteklenmesinin faydalı olacağı belirtilmiştir.

Preschool Prodigies müzik eğitimi programını uygulayan eğitmen görüşleriyle ilgili bir araştırmada bu uygulamanın kullanılabilir olduğu, temel müzik ve nota öğretiminde etkili olacağı, ilgili malzeme ve materyalleri genelde öğretmenlerin kendi imkânlarıyla temin ettikleri, çocukların müzik eğitimine ilişkin olumlu katkısı olduğu ortaya konmuştur. Bu programla ilgili yapılan bir başka araştırma da günümüzde kullanılan en faydalı müzik öğretim yöntemlerinden biri olduğu vurgulanmıştır. Bu programın okul öncesi dönemde İngilizce öğretimine etkisinin araştırıldığı bir başka çalışmaya göre ise müzik ile yabancı dil öğretimi arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu, ezber yöntemine göre PsP içerikleriyle yabancı dilde şarkılar öğretmenin daha olumlu sonuçlar ortaya koyduğu belirtilmiştir.

Bütün bu çalışmalar doğrultusunda, sınıf öğretmenlerinin PsP gibi müzik öğretimi sürecinde uygulayabilecekleri yöntemlere ihtiyaçları olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda yürütülecek çalışmadan elde edilecek bulgular, bu müzik öğretim yöntemlerinin uygulanabilirliği hakkında detaylı bilgiler sunacak ve alana katkı sağlayacaktır.

3. YÖNTEM

Bu bölümde öncelikle, araştırma yöntemine, araştırma grubuna araştırmanın tasarımına yer verilmiş, veri toplama araçlarının tanıtılmasının ardından verilerin analizi ve analiz bulguları sunulmuştur.

3. 1. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada, eleştirel kuram içinde yer alan aksiyon (eylem) araştırması kullanılmıştır. Bu araştırmanın amacı, öğrenme ortamında tespit edilen bir sorunun çözümüne yönelik, yürütülen öğretim ve eylemleri değerlendirmek, veriler doğrultusunda gerekli değişiklikleri yaparak problem çözmek olduğu için öğretmenin araştırmacı olduğu bu model tercih edilmiştir.

3. 1. 1. Aksiyon (Eylem) Araştırması

Sınıf ve okul gibi küçük ölçekli ortamlarda bilimsel araştırmalar vasıtasıyla bir değişim elde etmek ve buna bağlı olarak gelişim sağlamak için kullanılan en etkili çalışmalardan birinin aksiyon (eylem) araştırması olduğunu söylemek mümkündür. Aksiyon araştırması yöntemi, veri toplama aracı olarak hem nitel araştırma yöntemlerinden hem de nicel araştırma yöntemlerinden faydalanabilir. Fakat felsefi yönden nitel ve nicel yaklaşımdan farklı olarak eleştirel kuram içerisinde düşünülmesi gerekir (Ekiz, 2017).

Aksiyon araştırmasının ortaya çıkması, 1945 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde Collier tarafından yerli halkın tarım faaliyetlerini geliştirmek maksadıyla yürütülen bir araştırmaya dayanır. Collier, tarımsal faaliyetlerin gelişmesinin sadece yerli halkın elinde olmadığını; demokratik bir tutumla yöneticiler, bilim insanları ve halk arasında gelişecek ortak bir aksiyonla mümkün olduğunu ileri sürmektedir. Bir diğer ifadeyle araştırmanın insan ihtiyaçlarını karşılaması, tüm katılımcıları kapsaması ve neticede aksiyonu etkilemesi gerekmektedir (Wallace, 1987'den aktaran Ekiz, 2017, s. 180).

Saban'a (2000) göre, aksiyon araştırması diğer bilimsel çalışmalar gibi problem çözüme odaklıdır. Temel araştırma yönlerinden farklı olarak uygulamaya yönelik çalışmalar içermektedir. Nitel araştırma yöntemleri içerisinde ele alınan aksiyon araştırmasının beş aşaması vardır:

- İlk aşamada araştırma yapılmak istenen problem durum belirlenir. Araştırmacı, sınıf içerisinde çözülmesi gereken probleme ve nedenlerine odaklanır. Geliştirilmesi ya da iyileştirilmesi gereken durumla ilgili fikir geliştirir. Bu problemin çözümünde izlenecek yolla ilgili kendisindeki yeterlilikleri ve eksik yönleri belirler.

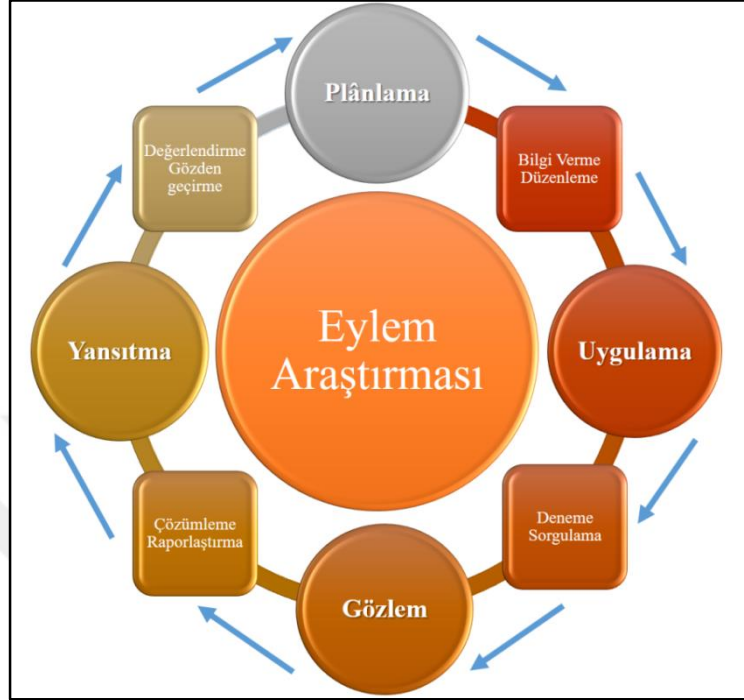
- İkinci aşamada araştırmayla ilgili çeşitli yöntemler kullanılarak veri toplanır.
- Üçüncü aşamada toplanan verilerin problemin çözümüne yönelik yeterli miktarda bilgi verip vermediğine bakılır.
- Dördüncü aşamada elde edilen veriler doğrultusunda problemin çözümüne ilişkin öneriler oluşturulur ve çalışmanın ana çerçevesini belirleyen bir plan hazırlanır.
- Beşinci ve son aşamada ise toplanan veriler ve hazırlanan çalışma plânı birleştirilerek tespit edilen problem durumunun giderilmesi için uygulama yapılır.

Eğitim ve öğretimi konu edinen bilimsel çalışmalar, uzun yıllar boyunca akademisyenler tarafından yürütülmüş, okul müdürleri, öğrenci velileri, öğrenci ve öğretmenler bu araştırmalara dâhil edilmeyerek yalnızca araştırmaya konu olan birer veri toplama kanalı olarak görülmüşlerdir. Ancak eğitim-öğretim sürecinin ayrılmaz bileşenleri olan okul yöneticisi, veli, öğrenci ve öğretmenlerin sürece dâhil edilmemeleri aksiyon araştırmasının temel prensibiyle örtüşmemektedir. Üstelik derslerin uygulayıcısı olan öğretmenlerle alanda çalışma yapan akademisyenler arasında yöntem, kullanılan dil vb. durumlarda farklılıklar bulunmaktadır. Aksiyon araştırmasının dikkat çekici yanı, uygulayıcının sınıftaki öğretmen olmasının yanısıra toplanan verilerin de yine tamamen öğretmenin gözlem ve çalışmalarıyla elde edilmesidir. Bu nedenle araştırmanın yapılmasına konu olan problem ve bu probleme ilişkin çözüm yollarını ortaya çıkaran kişi yine öğretmenin kendisi olacaktır. Bu bakış açısı, öğretmenlerin bilimsel araştırmalardaki rolünü değiştirmiş, araştırılan ya da gözlemlenen değil problem durumuna doğrudan müdahale eden, araştıran, çözüm üreten özne durumuna gelmelerini sağlamıştır. Bütün bu vasıflarıyla aksiyon araştırması, teoriyle pratiği arasındaki boşluğu dolduran etkili bir çalışma yöntemi olarak kabul edilmektedir (Johnson, 2002'den aktaran Demetgül, 2018, s. 41).

Öğretmenin yaptığı uygulamayı ya da kendini nasıl geliştirebileceğine ilişkin hamleleri ve düşünceleri içeren katılımcı eylem araştırması, sorunları, fikirleri ve varsayımları daha açık bir şekilde tanımlamaya yardımcı olabilecek plânlama, eyleme geçme, gözlemlene ve yansıtma döngüleriyle başlar. Yansıtma, eylem araştırmasından önce ve sonra ortaya çıkan farkları gözlemlenmek ve değişimi kaydetmek için etkili bir aşamadır. Böylece çalışmaya katılanlar, işleri ilerledikçe kendileri için daha güçlü sorular tanımlayabilirler. Burada asıl amaç, az da olsa olumlu değişim sağlamak, gelişime ve ilerlemeye doğrudan katkıda bulunmak ve gözlemleri çalışmaya yansıtma (McTaggart, 1989).

Aksiyon araştırmasını kullanan araştırmacılar, süreçleri farklı şekillerde tanımlamış, bunları temsil eden çeşitli modeller ve diyagramlar ortaya koymuşlardır. Bu farklılıklara rağmen eylem araştırmasının döngüler hâlinde çalışması üzerinde hem fikir olduğu görülmüştür. Bu sarmal ve döngüsel durumun temel özellikleri; plânlama, yürütme ve gerçeği bulmadır. Burada eylemdeki yansımaya ilişkili bir iç döngü ve uzun vadeli yansıma ile ilişkili bir dış döngü arasında plânlama, harekete geçme, sistematik gözlem, yansıtma, izleme ve değerlendirme gibi sarmal basamakları

bulunmaktadır. Bu sarmallık, geribildirim birçok şekilde ve aynı anda devam etmesiyle uygulayıcıya farklı yollar izleme şansı da sunmaktadır (McNiff, Lomax & Whitehead, 1996).

Şekil 4. Eylem araştırması diyagramı (Koç, 2015)

Şekil 4'te görülebileceği gibi aksiyon araştırmasında birbiri ile bağlantılı işlem basamakları bulunmaktadır. Plânlama, uygulama, gözlem ve yansıtma aşamaları, araştırmacıya çalışması ile ilgili dönütler ve fikirler vererek, yapılan çalışmalarını gözden geçirme, gözlemlerini sürece dâhil etme ve yeniden uygulama yapma şansı tanımaktadır. Bir başka deyişle, plânlamada araştırma konusunun plânlaması, uygulamada başka kişilerle tartışılarak uygulama aşamasına geçilmesi, gözlemlerde araştırma sürecinin ele alınması, yansıtma ise bu sürecin sistematik ve kararlı bir şekilde ilerletilmesi yer almaktadır (Ekiz, 2017).

Bu çalışmada araştırmacı ve uygulamacı olarak sınıf öğretmenin etkin olarak görev aldığı eylem araştırması kullanılmış, yöntemin ortaya koyduğu aşamalar dikkate alınarak araştırmacının sınıf ortamındaki uygulama sürecine ait gözlemleri yansıtıcı günlükler olarak kaydedilmiştir.

3. 2. Araştırma Grubu

Bu çalışmada, PsP erken dönem müzik eğitimi programı kullanılarak ilkökul öğrencilerinin temel müzik bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmacı, görev yaptığı kurumda sınıf öğretmeni olduğundan, örneklemin belirlenmesinde bu durum belirleyici bir etken olmuştur.

Araştırma grubu, olasılık dışı (amaçlı) örnekleme yöntemlerinden uygun durum örneklemesine göre belirlenmiştir.

Araştırma 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılında Trabzon İli Ortahisar ilçesinde bulunan bir ilkokulda yürütülmüştür. Bu ilkokulda görev yapan araştırmacı 4. Sınıfı okutmaktadır. Araştırmacının sınıf öğretmenliğini yaptığı bu sınıfta öğrenim gören 30 öğrenci çalışmaya katılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan 30 öğrenciden, 14'ü kız, 16'sı ise erkektir. Öğrencilerin yaşları 9-10 arasındadır.

3. 3. Uygulama Süreci

Bu çalışmanın amacı, PsP erken dönem müzik eğitimi programı kullanarak, ilkokul düzeyinde kullanılan müzik öğretimi yöntemlerini destekleyen, etkili ve eğlenceli öğrenme süreci sunan, yeni müzikal terimler öğrenmeye güdüleyen bir yaklaşımla öğrencilere müzik becerisi kazandırmaktır. PsP programı, daha çok ilkokul müzik öğretim programındaki Dinleme-Söyleme, Müziksel Algı ve Bilgilenme, Müziksel Yaratıcılık öğrenme alanlarındaki kazanımlara hitap etmektedir. Ayrıca solfej ve çalma becerilerini de kazandırmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda öğrencilerin aldıkları bu eğitim sonucunda, müzik ders kitaplarında notası ile birlikte verilen şarkıları daha doğru ve kolay bir şekilde söyleme ve çalma becerisi kazanmaları beklenmiştir.

Araştırmacı, çalışmada kullanılan PsP müzik programı için eğitim almış, bu yolla kullanıcı adı ve şifreye sahip olarak programın içeriğinden tümüyle faydalanma imkânı kazanmıştır. Öğrencilerin materyal ihtiyaçları velilerin desteğiyle giderilmiştir. Maddi imkânlar ölçüsünde araştırmaya katılan öğrencilere, her iki öğrenciye bir takım olacak şekilde zil seti temin edilmiştir. Öğretim sürecinde, öğrenciler bu zilleri, sıra arkadaşları ile dönüşümlü olarak kullanmışlardır. Bu süreci desteklemek amacıyla, bilgisayar ve projeksiyon cihazından da faydalanılmıştır.

Araştırma toplam 14 hafta sürmüştür. Bu sürecin iki haftası ön ve son değerlendirme için kullanılmıştır. Bu haftalarda, öğrencilere beş farklı müzik becerisini ölçen bir müzik yetenek taraması yapılmış ve öğrencilerin gösterdikleri performanslar “1-5” aralığında değerlendirilmiştir. Araştırmanın öğretim süreci, on iki hafta sürmüş, her dersin plânlaması ve araştırmacı gözlemleri yansıtıcı günlüğe kaydedilmiştir. Araştırmanın uygulamaları, her hafta Müzik dersine ayrılan bir ders saatlik süre içerisinde gerçekleştirilmiştir. Derslerin işlenişi sırasında aksiyon araştırmasının gerektirdiği öncelikler, dikkate alınarak aşağıda maddeler halinde sunulan adımlar takip edilerek on iki hafta boyunca öğrencilerin müzik bilgi ve becerileri geliştirilmeye çalışılmıştır.

- Dersin işlenişi hakkında plânlama yapılması,
- Önceki derste yapılan etkinliklerin tekrar edilmesi,
- Uygulama sırasında mümkün olduğunca programın öğretilerinden (çalma, işaret etme, söyleme) faydalanılması,

- Öğrencilerin ders esnasında gösterdikleri performans, duygu ve davranışların gözlemlenmesi,
- Gözlemler esnasında dersin temposuna ve işlenişine ayak uydurmakta zorlanan öğrencilerin tespit edilmesi,
- Öğrenmekte ve uygulamada zorluk yaşayan öğrencilerle birebir çalışmalar yapılması,
- Yapılan etkinliklerin güçlü ve aksayan yönleri belirlenerek sonraki haftalarda yapılması ve yapılmaması gerekenlerin plânlanması,
- Öğrencilerin sürece etkin katılımı sağlanarak öğrenmeyi kalıcı hale getirmek için uygun koşulların sağlanması,
- Yapılan etkinliklerle ilgili zaman zaman kısa değerlendirmeler yaparak öğrencilerden geri bildirim alınması
- Öğrenilen bilgilerin ilkökul müzik müfredatındaki kazanımlarla ilişkilendirilmesi

Programın içeriği öğreticiye, verilecek her nota ve kavramı muhakkak bir şarkıyla öğretme ve öğrenilen bilgileri uygulayarak kalıcı hâle getirme imkanı sunmaktadır. Bununla birlikte öğrenciler, verilen şarkıyı gruplar hâlinde masa zilleriyle çalma, zillerle akor oluşturarak eşlik etme, el işaretleriyle solfej yapma ve şarkıyı söyleme etkinliklerini aynı anda gerçekleştirmektedirler. Her öğrencinin bu etkinlikleri deneyimleme şansı bulması için grupların yeri değiştirilerek dönüşümlü olarak katılım sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırma süreci boyunca yapılan uygulamalar ve uygulamaların amaçları toplu halde Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Araştırma Süresince Yapılan Uygulamalar ve Amaçları

	Yapılan Uygulama	Amacı
Ön Değerlendirme	Öğrencilerin araştırma öncesi müzik bilgi ve becerilerinin beş ayrı ölçütle değerlendirilmesi	Araştırma öncesi öğrencilerin müzik bilgisi yeterliklerini belirlemek
1. Hafta	<ul style="list-style-type: none"> • 4’lük ve 8’lik nota vuruş sürelerinin Sweet Beets şarkısıyla öğretilmesi, • Kalın Do notasının renk, harf, el işareti ve solfejinin “Hello C” şarkısıyla öğretilmesi, • Do Majör akoronun hissettirilmesi, • Campfire Song şarkısıyla ardışık ilk üç notanın (Do, Re, Mi) sezdirilmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • 4’lük ve 8’lik tartımları öğretmek, • Do notasını tanıma ve solfejinin el işaretiyle yapma becerisi kazandırmak.
2. Hafta	<ul style="list-style-type: none"> • Önceki haftanın kısa tekrarı, • Beet&Melon şarkısıyla Uzun ve Kısa nota değerlerinin öğretilmesi • Re notasına ilişkin renk, harf, el işareti ve solfejinin “Doo Wop D” şarkısıyla öğretimi, • “Hello Do” şarkısıyla önceki dersin hatırlatılması, • Do ve Re zillerinden çıkarılan seslerle öğrencilerden dönüt alınması 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzun ve Kısa nota değerlerini öğretmek, • Re notasını tanıtmak, solfej ve el işaretleriyle Re notasını seslendirmek.

Tablo 2'nin devamı

3.Hafta	<ul style="list-style-type: none"> • Önceki dersin kısa tekrarı ve hatırlatılması, • “Tap-Clap” komutuyla Sweet Beets şarkısına eşlik edilmesi, • Bir vuruşluk “Sus” değerinin sezdirilmesi, • “Hola E” şarkısıyla Mi notasının renk, harf, el işareti ve solfejnin öğretilmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Bir vuruşluk “Sus” değerini göstermek, • Mi notasının rengini, harfini, solfejini kavratmak.
4.Hafta	<ul style="list-style-type: none"> • Önceki haftaların tamamını içeren kısa bir tekrar yapılması, • Sweet Beets şarkısıyla 4'lük nota ve sus değerlerinin öğretilmesi, • “Fabulous Fa” şarkısıyla Fa notasının renk, harf, el işareti ve solfejnin öğretilmesi, • Fa Majör akorunun gösterilmesi ve zillerle çalınması, • “Sus” değerinin yerini alkışla dolduran “I'm a Nut” şarkısının söylenmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • 4'lük nota ve Sus sürelerinin aynı süreye sahip olduğunu kavratmak, • Fa Majör akorunu sezdirerek, öğrencilere de zillerle çaldırarak çok sesliliği sağlamak, • Fa notasının rengini, harfini, el işaretini ve solfejini kavratmak, • Farklı tonlarda verilen bir parçaya eşlik edilmesini sağlamak
5.Hafta	<ul style="list-style-type: none"> • “G Oh Gee” şarkısıyla Sol notasını sezdirilmesi, • “Beethoven's 5th Symphony” şarkısıyla Do ve Sol notalarını kullanarak iki sesli ezgi çaldırılması, • Do Majör akorunu oluşturan Do-Mi-Sol notalarının önce Do-Sol, ardından Do-Mi-Sol şeklinde video içerik yardımıyla öğretilmesi, • “What Note Is It?” çalışmasıyla öğrenilen notaların yalnızca işitme duyusu kullanılarak sorulması, dönüt alınması, 	<ul style="list-style-type: none"> • Sol notasının rengi, harfi, el işareti ve solfejini kavratmak, • İki sesin (Do-Sol) birbiriyle olan uyumunu fark ettirmek, • Do Majör akorunun hangi seslerden oluştuğunu hissettirmek • Öğrenilen notalarla ilgili geri bildirim almak
6.Hafta	<ul style="list-style-type: none"> • “Let's Play” şarkısına eşlik edilerek Kalın Do notasından İnce Do notasına kadar çıkıcı gam çalışması yapılması, • Do notası sabit kalmak şartıyla tüm notaların Do ile birlikte teker teker solfejnin yapılması, • Ziller kullanılarak çıkıcı ve inici gam çalışması yapılması, • “Aloha La” ve “Bonjour B” şarkılarıyla La ve Ti notalarının renk, harf, el işareti ve solfejnin öğretilmesi, • 8'lik ve 16'lık nota vuruş sürelerinin sezdirilmesi, • El işaretleri kullanılarak çıkıcı ve inici gam yapılması 	<ul style="list-style-type: none"> • Do Majör dizisinde yer alan nota sayısını hissettirmek, • La ve Ti notalarının renk, harf, el işareti ve solfejlerini kavratmak, • 8'lik ve 16'lık nota vuruş değerlerinin uygulamada nasıl olduğunu fark ettirmek • El işareti-solfej bütünlüğü sağlamak
7.Hafta	<ul style="list-style-type: none"> • Çıkıcı ve inici gam çalışmalarından 3'er notalık kısımlar kullanarak öğrencilerin önceki hafta yapılan çalışmadan edindikleri bilgilerin değerlendirilmesi, • “Hi High C” şarkısıyla İnce Do notasının rengi, harfi, solfeji, dizek üzerindeki yeri ve dizek üzerine yazılmasının gösterilmesi, • Yanına geldiği notayı yarım vuruş uzatan “Nokta”nın işlevinin uygulamalı olarak gösterilmesi, • 8'lik ve 16'lık nota değerlerinin solfejnin ve çalınmasının gösterilmesi, • “What Note Is It?” çalışmasıyla notaları seslerinden tanıma çalışması yapılması • “Name That Note” çalışmasıyla notaların isimlerinin söylenmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • İnce Do notasının rengi, harfi, el işareti ve solfejini kavratmak, • Bir müzik eserinde noktanın işlevini fark ettirmek, • Öğrendikleri notalarla ilgili geri bildirim alarak öğrenme düzeylerini belirlemek
8.Hafta	<ul style="list-style-type: none"> • İnteraktif quiz ile kısa bir ölçme yapılması, • ¾'lük “Silent Night” parçasının solfej yapılması, söylenmesi ve zillerle çalınması, • Siyah notalarla tekrar verilen “Silent Night” parçasının solfeji ve söylenmesi, 	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrenilen bilgileri ölçmek, • Öğrenilen notaların bir arada verildiği bir eserin solfejini yapmak, söylemek ve çalmak, • Öğrenilen renkli notaların siyah notalarla eşleştirilmesini sağlamak

Tablo 2'nin devamı

9.Hafta	<ul style="list-style-type: none"> • Solfej yapma becerisinin pekişmesi için farklı bir enstrümanla çıkıcı ve inici gam yaptırılması, • Ders kitabının 99. sayfasındaki “23 Nisan Şarkısı” nın renksiz notalarının okutulması, • “Up on the Housetop” şarkısına el işareti, solfej ve zillerle eşlik edilmesi, • Renksiz notalarla “Up on the Housetop” şarkısının tekrar çaldırılıp söylenmesi, • Şarkıya Do Majör, Fa Majör ve Sol Majör temel akorlarıyla zil çalarak eşlik edilmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Solfej yapma becerisini tüm öğrenciler tarafından sergilenir kılmak, • Öğrenilen bilgileri müfredat ders kitabı üzerinde uygulamak, • Edinilen bilgi ve becerilerle bir müzik eserini icra etmek, • Akorların bir müzik eserinin icrasındaki etkisini ve önemini fark ettirmek
10.Hafta	<ul style="list-style-type: none"> • “Twinkle Christmas Star” şarkısının solfej, el işareti, söyleme ve çalma şeklinde icra edilmesi, • İlk aşamada renkli notalarla verilen “Twinkle Christmas Star” şarkısının renksiz notalarla tekrar icra edilmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Şarkının nota vuruş süreleri ile hecelerin söyleniş süreleri arasında ilişki kurdurmak, • Solfeji yapılan parçaya zillerle eşlik edip söyleme becerisini geliştirmek
11.Hafta	<ul style="list-style-type: none"> • “Ode to Joy” şarkısının el işaretiyle birlikte solfejinin yaptırılması, şarkı sözlerinin tanıtılması ve zillerle çalınması, • Noktalı nota değerinin hatırlatılması, görsellerle desteklenmesi, • “Ode to Joy” şarkısının renksiz notalarla solfej yaptırılıp zillerle çaldırılması 	<ul style="list-style-type: none"> • 7. haftada bahsedilen noktanın nota vuruşlarındaki etkisini uygulama yaparak kavratmak, • Solfej-el işareti bütünlüğünü sağlamak, • Renkli notalarla elde edilen öğretilen renksiz notalara aktarımını sağlamak
12.Hafta	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilere boş dizek sayfaları dağıtarak dikte yaptırılması, • İlkokul müzik ders kitabında bulunan “23 Nisan Şarkısı” nın renksiz notalarla solfej, el işareti, söyleme ve çalma şeklinde sırayla icra edilmesi, • Şarkının her boyutuyla öğrenciler tarafından renksiz notalar okunarak icra edilmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Notaların dizek üzerine yazılışlarının kavranma düzeyini belirlemek, • Öğrenilen renkleme nota öğretimi bilgilerini müfredat ders kitabındaki bir eser ile ilişkilendirilmek • Renksiz (siyah) notaları okuyup solfej yaparak şarkıyı seslendirmek
Son Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilerin araştırma sonunda edindikleri müzik bilgi ve becerilerinin ilk değerlendirmeye aynı olan beş ayrı ölçütle değerlendirmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilerin müzik bilgi ve becerilerinde oluşan farklılığı nicel bulgularla ortaya koyabilmek

Tablo 2’de de görülebileceği gibi programın içeriği on iki haftaya göre plânlanarak dördüncü sınıf düzeyindeki öğrencilerin seviyesine uygun olarak düzenlenmiş, PsP programının “Sing, Sign and Play” prensibinden hareketle öğrencilerin Do Majör tonundaki 8 notayı harf, renk, el işareti ve solfej yönünden öğrenebilme ve öğrendiklerini normal müfredatla ilişkilendirebilme becerilerindeki değişim gözlemlenmiştir.

3. 4. Veri Toplama Araçları

Bu araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak müzik yetenek taraması ve yansıtıcı günlük kullanılmıştır. Bu veri araçlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki bölümlerde detaylı olarak sunulmuştur.

3. 4. 1. Müzik Yetenek Taraması

Bu araştırmanın amacı PsP erken dönem müzik eğitimi programının öğrencilerin müzik bilgi ve becerileri üzerindeki etkisini değerlendirmektir. Bu amaca ulaşmak için öğrencilerin müzik bilgi ve becerilerindeki değişimin ölçülmesi gerekmiştir. Bu bağlamda uygulama önce ve sonrasında müzik yetenek taraması yapılmasına karar verilmiştir. Müzik yetenek taraması farklı okullarda görev yapan müzik öğretmenleri ile müzikoloji bölümünde görev yapan akademisyenlerin görüşleri doğrultusunda, beş alt becerinin ölçülmesine yönelik hazırlanmıştır. Yapılan değerlendirmenin geçerliğini artırmak için sınıfa piyano ve ritim çubukları getirilmiş ve öğrenciler bireysel olarak bu taramadan geçirilmiştir. Öğrencilerin her bir beceri için gösterdikleri performans “1 (Yetersiz) – 5 (Çok yeterli)” aralığında değerlendirilmiş ve elde edilen veriler tablolaştırılmıştır. Değerlendirmede yer alan ölçütler şu şekildedir:

Şarkıyı Verilen Tondan Söyleme

Her öğrenciye “Küçük Kurbağa” isimli çocuk şarkısının ilk sekiz ölçüsü önce piyano ile Do Majör tonunda (Kalın Do-İnce Do aralığında) çalınmış ve öğrenciden eşlik etmesi istenmiştir. İkinci tekrarda ise Re Majör tonunda (Kalın Re-İnce Re aralığında) aynı şarkının aynı kısımları çalınarak öğrencilerden tekrar söylemeleri istenmiştir. Bu çerçevede öğrencilerin performanslarının değerlendirildiği kriterler Tablo 3’te verilmiştir:

Tablo 3. Şarkıyı Verilen Tondan Söyleme Değerlendirme Kriterleri

Puanlar	Kriterler
5	Şarkıya iki tonda (Do ve Re Majör) da eşlik etme
4	Yalnızca bir tonda parçanın belli kısmında ton dışına çıkma
3	Tonlardan herhangi birinde tamamen ton dışına çıkma
2	Sadece bir tonda kısmen başarılı olma
1	İki tonda da ton dışına çıkma

İşittiği Sesi Taklit (Nota Tekrarı)

Do Majör tonunda öğrencilere önce “Do” sesi verilmiş; “Na” hecesiyle aynı tondan tekrarlaması istenmiş, aynı işlem “Mi” ve “Sol” notaları için de ayrı ayrı tekrarlanmıştır. Bu aşamadan sonra “Do ve Mi” sesleri peş peşe verilmiş ve tekrarı istenmiştir. Aynı şekilde “Mi ve Sol” sesleri de piyanodan peş peşe verilerek “Na” ezgisiyle tekrar etmeleri beklenmiştir. Bu uygulama ile ilgili öğrencilerin performansları şu şekilde değerlendirilmiştir:

Tablo 4. İşittiği Sesi Taklit (Nota Tekrarı) Değerlendirme Kriterleri

Puanlar	Kriterler
5	İstenilen tüm seslendirmeleri yapabilmek
4	İkili ses tekrarından birini yapamamak
3	Üç notanın seslendirmesini tek tek yapabilmek
2	Yalnızca bir veya iki sesi tekrar edebilmek
1	Seslendirmelerin tümünde başarısız olmak

Verilen Ritmi Tekrarlama

Öğrencilerin sürekli aynı sesleri tekrar ederek kulak yorgunluğu yaşamamaları için ölçme işlemine ritim (vuruş) çalışması ile devam edilmiştir. Müzik öğretim yönteminde sıkça kullanılan ve her birinin vuruş süresi bir dörtlük notaya karşılık gelen “Van (4’lük), Tatvan (iki 8’lik), Ankara (bir 8’lik, iki 16’lık), Karaman (iki 16’lık, bir 8’lik), Gelibolu (dört 16’lık)” tartım kalıpları iki adet ritim çubuğuyla 4/4’lük vuruş oluşturacak şekilde iki ayrı kalıpla çalınmıştır. Sonrasında öğrencilerden tekrar etmeleri istenmiştir.

Birinci kalıpta “Van, Karaman, Ankara, Tatvan”, ikinci kalıpta “Gelibolu, Van, Gelibolu, Tatvan” vuruşları öğrencilere ritim çubukları ile gösterip yaptırma şeklinde uygulanmıştır. Bu uygulama ile ilgili öğrencilerin performansları şu şekilde değerlendirilmiştir:

Tablo 5. Verilen Ritmi Tekrarlama Değerlendirme Kriterleri

Puanlar	Kriterler
5	Her iki kalıpta da vuruşları eksiksiz yapmak
4	Herhangi bir kalıptan yalnız birinde hata yapmak
3	Kalıplardan yalnız birini eksiksiz tekrar edebilmek
2	Kalıplardan birinde veya ikisinde kısmen yanlışlık yapmak
1	Doğru vuruş yapamamak

İşittiği Melodiyi Tekrarlama

Ses algısına yönelik yapılan değerlendirmeye ritim becerisi ölçümü ile verilen aradan sonra ölçme işlemi farklı bir şekilde yapılmıştır. Öğrencilere “Daha Dün Annemizin” şarkısının ilk sekiz ölçüsü piyano ile çalınmış ve öğrencilerden “Na” ezgisiyle tekrar etmeleri istenmiştir. Bu uygulama ile ilgili öğrencilerin performansları şu şekilde değerlendirilmiştir:

Tablo 6. İşittiği Melodiyi Tekrarlama Değerlendirme Kriterleri

Puanlar	Kriterler
5	Sekiz ölçüdeki seslerin tamamını bütün hâlinde tekrarlayabilmek
4	Sekiz ölçüdeki sesleri parçalar hâlinde tekrarlayabilmek
3	Verilen kesitin yarısından fazlasını (4 ölçüden fazla) tekrarlayabilmek
2	Dört ölçüden az tekrarlamak
1	Hepsini yanlış yapmak

Şarkıyı Ritmine Uygun Söyleme

Bu aşamada öğrencilerden, piyano ile sesi verilen şarkıyı metronom eşliğinde 90 Bpm ve 120 Bpm şeklinde ritmi kaçırmadan iki ayrı tempoda söylemeleri istenmiştir. Bu uygulama ile ilgili öğrencilerin performansları şu şekilde değerlendirilmiştir:

Tablo 7. Şarkıyı Ritmine Uygun Söyleme Değerlendirme Kriterleri

Puanlar	Kriterler
5	Her iki tempoda da şarkıyı tekrar edebilmek
4	Yalnızca bir tempoda eşlik edebilmek
3	İkisinde de kısmen hata yapmak
2	Yalnızca birini kısmen doğru söyleyebilmek
1	Ritmi her ikisinde de kaçırmak

Bu müzik yetenek taraması, uygulamanın etkililiğini değerlendirebilmek için çalışmanın tamamlanmasının ardından aynı maddeler ve uygulanma biçimiyle son değerlendirme olarak tekrar uygulanmıştır.

3. 4. 2. Yansıtıcı Günlük

Bireylerin düşüncelerini yazıya aktarmaları, yazma ve düşünme becerilerini bir arada kullanmalarını gerektiren büyük bir beceridir (Arslan, 2017). Düşüncelerin bir sonucu olarak ortaya çıkan davranışlar, insanların önceki düşüncesini harekete geçirip sonlandırdıktan sonra sıradaki adımı da kurgulamasını sağlayan bir anlam örgüsüne sahiptir. Tüm bu ilişki, bireyin düşüncelerini davranışa yansıtması ve bu davranış sonucunda da yeniden bir fikir süzgeci kurmasına yardımcı olmaktadır. Yansıtıcı düşüncenin temelinde yapılan bir eyleme geri dönüp onun üzerinde sistematik ve kasıtlı olarak fikir yürütme vardır. Bir eylem hakkında yansıtma yapılırken, eylemin öncesi ve sonrası değerlendirilir. Öğretim alanında yapılan yansıtma ise bir dersin ya da çalışmanın

öncesinde yapılması plânlananlar ile ders sonrasında oluşan düşüncelerin karşılaştırılmasını kapsar (Ersözlü, 2008).

Yansıtma, deneyimlerden yola çıkılarak elde edilen düşüncelerin belli bir görev çerçevesinde değerlendirildiği bir süreçtir. Yansıtıcı günlük ise öğrenme sürecinde bireyin kendini ve deneyimlerini yazılı olarak kayda geçirdiği ve yorumladığı bir araçtır (Atay, 2003).

Ekiz (2006), yansıtıcı günlükler yazılmadan önce, günlüğün nasıl yazılacağı konusunda izlenecek olan yolun belirlenmesinin, sınıfta var olan kritik durumlara ve bu durumların ne hissettirdiğine konsantr olma ihtiyacının önemini vurgulamıştır.

Araştırmada kullanılan yansıtıcı günlükler doğrudan araştırmacının kendisi tarafından tutulacağı gibi, çalışma grubunda yer alan öğrencilerden de yansıtıcı günlük tutmaları istenebilir. Tang (2002), öğrencilerin tuttukları yansıtıcı günlüklerde onlara yardımcı olması bakımından birkaç örnek soru verilerek günlük tutmalarına yardımcı olunabileceğini, öğrenme ihtiyaçlarını belirlemelerinin sağlanması gerektiğini, oturum sırasında öğrendiklerini gözden geçirmelerinin ve yansıtıcılarının önemli olduğunu vurgulamıştır. Bununla birlikte öğrencilerin oturumdan önceki beklentilerinin öğretim esnasındaki tutum ve davranışlar ile öğrenme çıktıları açısından ilişkilendirilerek yansıtılmasının da en önemli kısım olduğunu belirtmiştir.

Bu çalışmada kullanılan yansıtıcı günlük, araştırmacı tarafından tutulmuş ve sınıftaki öğrenme ortamına dayalı gözlemlere dayanarak kayda alınmıştır. Aksiyon araştırmasında araştırmacının yansıtıcı günlük tutarken göz önünde bulundurması gereken plânlama, uygulama, gözlem ve yansıtma aşamalarına yer verilmiştir.

3. 5. Verilerin Analizi

Bu araştırma kapsamında nicel ve nitel veriler elde edilmiş ve veriler için ayrı analiz yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın nitel verileri sürekli karşılaştırmalı analiz yöntemiyle açık kodlama yapılarak, nicel verileri ise Müzik Yetenek Taramasının ön ve son uygulamalarından elde edilmiştir. Bu nicel veriler SPSS 25.0 (Statistical Package for the Social Sciences) paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Nicel analiz için uygun istatistik yönteminin seçilmesi adına verilerin normal dağılıma uygunluğu test edilmiş, test sonuçlarına göre parametrik ve parametrik olmayan istatistiksel testlerden hangisinin kullanılacağı belirlenmiştir. Verilerin normal dağılıma uygunluğunu test etmek amacıyla Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk istatistikleri kullanılmış, söz konusu tarama sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	P	Statistic	df	P
İlk Tarama	0.113	30	0.200	0,960	30	0,311
Son Tarama	0.128	30	0,200	0,954	30	0,218

*p<0.5

Tablo 8’de görülebileceği gibi hem ön hem de son tarama verilerine ilişkin hesaplanan p değerleri 0.05’ten büyük olduğu için, verilerin normal dağılım gösterdiğini söylemek mümkündür. Bu nedenle analiz aşamasında ön test son test değerleri karşılaştırılırken parametrik test tekniklerinden Paired Sample t Testi (Bağımlı Örneklem t-Testi) kullanılmıştır. İstatistiksel analizlerin tümünde 0.05 anlamlılık düzeyi temel alınmıştır.

Araştırmanın nitel verileri araştırmacı tarafından uygulama süresince tutulan yansıtıcı günlükler aracılığıyla toplanmıştır. Nicel veri analizi ile karşılaştırıldığında, nitel veri analizi oldukça zaman alıcı ve enerji gerektiren bir süreçtir. Bu durumun en önemli sebebi, nitel veri analizinde belli bir standardın olmayışıdır. Tümevarımcı bir anlayışla kavramsal ya da kuramsal ilişkilendirme yoluna gidilirken, bireylerin öznel ifadelerinin yapılandırılarak sistematik bir biçimde kuramsallaşması veya kavramsallaşması amaçlanır. Nitel veri analizinin herhangi bir standardının olmayışı, araştırmacının yaratıcılığını ön plâna çıkarma ve kendi analizlerini yorumlama şansını ortaya çıkarır (Ekiz, 2017). Bu çalışmaya ait nitel veriler için içerik analizi kullanılmıştır. Bu şekilde, toplanan verilerin içerisinde saklı bilgi keşfedilmeye ve ortaya çıkartılmaya çabalanmaktadır (Özdemir, 2010).

Sözbilir (2009), nitel veri analizinde araştırmacının kendine özgü üslubuyla, belirli bir zaman dilimi içerisinde karşılaştırılan olay ve durumların kodlarını kategorize ederek betimlemesi gerektiğini belirtmiştir.

Araştırmanın nitel analiz aşamasında veriler araştırmacı tarafından uygulama boyunca kayda alınan yansıtıcı günlükler aracılığıyla toplanmıştır. Yansıtıcı günlüğün analizinde sürekli karşılaştırmalı analiz yoluyla tüm haftalarda tutulan kayıtlar tek tek incelenmiş, araştırmanın önemine, güçlü ve zayıf yönlerine vurgu yapan temalar ve kodlar oluşturulmuştur.

3. 6. Geçerlik ve Güvenirlik

Başkale (2016), nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirlik yerine; inanılrlık, doğru sonuçlar ve araştırmacının yetkinliği gibi hususlardan bahsetmenin daha doğru olacağını belirtmiştir. İnanılrlığı artırmanın yollarından birinin uzun süreli etkileşim olduğunu, araştırmacının çalışma grubu ile geçirdiği zamanın o gruba ilgili önyargılarını azaltacağını, katılımcıların demografik

yapılarına da daha fazla hâkim olma şansı tanıyacağını da eklemiştir. Bu bağlamda, araştırmacının eylem araştırmasını yürüten kişi olmasının yanında araştırma grubundaki öğrencilerin yer aldığı sınıfın öğretmeni olması, yapılan gözlemlere ve değerlendirmelere ilk elden ulaşmasını sağlamıştır. Bu araştırmada kullanılan müzik yetenek taramasının geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla müzik alanında çalışan akademisyenlerden ve müzik öğretmenlerinden fikir ve tavsiyeler alınarak ölçütler belirlenmiştir. Yetenek taraması yapılırken ihtiyaç duyulan piyano eşliği ve değerlendirmelerin objektif yapılabilmesi için sınıfta bulunan bir müzik öğretmeninden yardım alınmıştır. Nitel veriler yorumlanırken bu alanda yeterince deneyim sahibi olan uzman görüşlerine başvurulmuş, yansıtıcı günlüğün tutulmasında da aynı yol izlenmiştir. Elde edilen verilerin detaylı bir şekilde açıklanması ve oluşturulan kodları destekleyen yansıtıcı günlük notları araştırmanın geçerliğini sağlaması bakımından önemlidir.

4. BULGULAR

Bu bölümde, PsP erken dönem müzik eğitimi programının ilkokul öğrencilerinin müzik becerileri üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik toplanmış olan bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Genel Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın genel problemi olan “PsP programının ilkokul öğrencilerinin müzik becerilerine yönelik etkisi nedir?” sorusuna cevap bulmak için Paired Sample t Testi kullanılmış ve analiz sonuçları Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Müzik Becerilerine İlişkin Paired Sample t Testi Sonuçları

	Ort	N	SS	sd	t	P
Ön değerlendirme	13.03	30	4.58	0.84	-12.55	0.000
Son değerlendirme	17.57	30	4.17	0.76		

*p<0.5

Tablo 9’da görülebileceği gibi ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin müzik becerilerini gösteren Paired Samples t Testi ön ve son değerlendirme sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğrencilerin toplam müzik becerileri puanları arasında anlamlı bir farklılık söz konusudur (t:-12.56, p=0.000<0.05). Öğrencilerin son değerlendirme puan ortalamalarının ($\bar{x}_s = 17.57$) ön değerlendirme puan ortalamalarından ($\bar{x}_o = 13.03$) yüksek olması nedeniyle, tespit edilen anlamlı farklılık son test lehinedir. PsP Eğitim Programı ile desteklenen müzik eğitimi sürecinin öğrencilerin bir bütün olarak müzik becerilerinin gelişimine katkı sağladığı söylenebilir.

4.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi olan “PsP programının ilkokul öğrencilerinin şarkıyı verilen tondan söyleme becerisine yönelik etkisi nedir?” sorusuna yönelik Paired Sample t Testi yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Şarkıyı Verilen Tondan Söyleme Becerisine İlişkin Paired Sample t Testi Sonuçları

	Ort	N	SS	sd	t	P
Ön değerlendirme	2.53	30	1.31	0.24	-7.05	0.000
Son değerlendirme	3.37	30	1.22	0.22		

*p<0.5

Tablo 10 incelendiğinde, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin şarkıyı verilen tondan söyleme becerisine ait Paired Samples t Testi ön ve son değerlendirme sonuçlarına göre anlamlı bir farklılık söz konusudur (t:-7.05, p=0.000<0.05). Öğrencilerin son değerlendirme ortalamalarının ($\bar{x}_s = 3.37$) ön değerlendirme ortalamalarından ($\bar{x}_o = 2.53$) yüksek olması nedeniyle, tespit edilen anlamlı farklılık son değerlendirme lehinedir. Dolayısıyla PsP Eğitim Programı ile desteklenen müzik eğitiminin öğrencilerin *şarkıyı verilen tondan söyleme* becerisine katkı sağladığını söylemek mümkündür.

Bu becerinin gelişimine ait yansıtıcı günlük bulguları şu şekildedir.

Bir sonraki etkinlik, "Sus" değerlerini alkışla simgeleyen; aynı zamanda şarkıyı iki ayrı tonda söylemeyi amaçlayan I'm a Nut şarkısıydı. Ön ve son değerlendirmedeki şarkıyı verilen tondan söyleme becerisini bu etkinlikle geliştirmeyi amaçlıyordum. Şarkı Fa Majör tonda başladı. La Majör tonda devam etti. Ö14'ün sesi her iki tonda da başka çıkıyor ve bariz fark ediliyordu. Bu öğrencimle daha önce de bu konuda özel çalışmışım. Ö1, Ö16 ve Ö28'in de tonu yakalayamadıklarını fark ettim. Tek tek yanlarına giderek duyacakları yükseklikte şarkıyı söyledim. Tonu yakaladıklarından emin olana kadar da yanlarından ayrılmadım. (Y. G. s. 17)

Öğrencilerin her biri araştırma süresi boyunca yakından takip edilmiş; tonu veya ritmi yakalamakta, güçlük çeken öğrencilerle bire bir ilgilenilmiştir. Yansıtılan düşünce ve gözlemler neticesinde bu becerilerin gelişmesi için, derslerde zorlanan öğrencilerle birebir çalışmalar yapılmıştır. Ayrıca araştırmacı, sorun tespit ettiği öğrencilerin doğru sesi yakalaması için ders içerisinde şarkı söylenirken işitebileceği bir yükseklikte doğru tonu fark etmelerini sağlayacak desteklemelerde de bulunmuştur.

4. 1. 2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan "PsP programının ilkokul öğrencilerinin işittiği sesi taklit (nota tekrarı) becerisine yönelik etkisi nedir?" sorusu için parametrik testlerden Paired Sample t Testi kullanılmış ve elde edilen bulgular Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11. İşittiği Sesi Taklit Becerisine İlişkin Paired Sample t Testi Sonuçları

	Ort	N	SS	sd	t	P
Ön değerlendirme	2.13	30	1.07	0.20	-8.45	0.000
Son değerlendirme	3.20	30	1.06	0.19		

*p<0.5

Tablo 11 incelendiğinde görülebileceği gibi ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin işittiği sesi taklit becerisine ait Paired Samples t Testi ön ve son değerlendirme sonuçları arasında anlamlı bir farklılık söz konusudur (t:-8.45, p=0.000<0.05). Öğrencilerin son değerlendirme puan ortalamaları ($\bar{x}_s = 3.20$), ön değerlendirme puan ortalamalarından ($\bar{x}_o = 2.13$) yüksektir ve anlamlı farklılık son değerlendirme lehinedir. PsP Eğitim Programı ile desteklenen müzik eğitimi sürecinin öğrencilerin *işittiği sesi taklit* becerisine katkı sağladığını söylemek mümkündür.

Bu duruma ait yansıtıcı günlük bulguları şu şekildedir:

Hangi çalışmayı yapıyor olursak olalım, notalarla kaynaşabilmek için muhakkak o notanın solfejini ve el işaretini yaptırıyor bize program. Fakat Re notasına geçişte, birlikte solfej yapan öğrencilerime kulak yattırıldığında, birkaç kişinin hâlâ Do notasının etkisinde olduğunu fark ettim. Ö10, Ö12, Ö14, Ö16 ve Ö26 Re notasının solfejini yaparken Do veya ton dışında bir sesle solfeje eşlik ediyorlardı. Ö1 ise ağız bile kımlatmıyor, öylece bakıyordu. Videoyu durdurup başa aldım. Re ziline duyulur şekilde vurarak aynı zamanda yaptığım solfejele bu sefer ben de eşlik edince sesi daha temiz alan öğrenciler hata yapmadan eşlik edebildiler. (Y. G. s. 9)

Araştırmanın alt problemlerinden olan “İşittiği Sesi Taklit (Nota Tekrarı)” ile ilgili araştırmacının zaman zaman müdahale etmesi gereken durumlar ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin verilen sesi tekrarlama konusunda içine düştükleri zor durumlar, kimi zaman araştırmacının gözlemine yansımış, kimi zaman da kritik noktalarda doğrudan müdahale edilerek becerinin kazandırılması hedeflenmiştir.

4. 1. 3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “PsP programının öğrencilerin verilen ritmi tekrarlama becerisine yönelik etkisi nedir?” sorusuna cevap bulmak için parametrik testlerden Paired Sample t Testi yapılmış ve analiz sonuçlarına Tablo 12’de yer verilmiştir.

Tablo 12. Verilen Ritmi Tekrarlama Becerisine İlişkin Paired Sample t Testi Sonuçları

	Ort	N	SS	sd	t	P
Ön değerlendirme	3.27	30	1.26	0.23	-5.77	0.000
Son değerlendirme	4.03	30	0.85	0.16		

*p<0.5

Tablo 12’de görülebileceği üzere ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin verilen ritmi tekrarlama becerisini gösteren Paired Samples t Testi ön ve son değerlendirme sonuçları arasında anlamlı bir farklılık söz konusudur (t:-5.77, p=0.000<0.05). Öğrencilerin son değerlendirme puan ortalamalarının ($\bar{x}_s = 4.03$) ön değerlendirme puan ortalamalarından ($\bar{x}_o = 3.27$) yüksek olması nedeniyle tespit edilen anlamlı farklılık son test lehinedir. Dolayısıyla PsP Eğitim Programı ile desteklenen müzik eğitimi sürecinin öğrencilerin *verilen ritmi tekrarlama* becerisine katkı sağladığı söylenebilir.

Bu konuya yönelik dersler yansıtıcı günlükte şu şekilde ele alınmıştır.

Derse, tartımları oyunla ve şarkıyla öğreten “Sweet Beets” videosuyla başladık. 4’lük ve 8’lik vuruşları Beet (4’lük) ve Cherry (8’lik) sözcükleri ile öğreten videoyu izleyen öğrenciler çok eğlendiler. Videoyu tekrar açmamı istediler. İkinci kez izlettiğimde daha çok hevesle eşlik ettiklerini gördüm. (Y. G. s. 5)

Şarkının üçüncü aşamasında kayan renksiz notaların üzerinde yazan Do Majör (C), Fa Majör (F) ve Sol Majör (G) akorlarını da hemen zillerle oluşturarak Ö11, Ö21 ve Ö23’ün şarkıya yalnız akor basarak eşlik etmesini istedim. Aynı işlemi ben de ukulele ile yaparak onlara destek oldum. İkinci aşamada yalnız öğrencilerin zil çalarak eşlik ettiği videonun hızını düşürmem gerekti. Çocuklar yetişemediler. Bunun dışında önceki haftaya göre gayet güzel bir performans çıktı ortaya. (Y. G. s. 41)

Araştırmanın öncesi ve sonrasında yapılan müzik yetenek taramasında, verilen ritmi tekrarlama becerisi ölçülürken, öğrencilere verilen ritim çubukları ile Van, Tatvan, Gelibolu gibi ritimleri tekrarlamaları istenmiştir. Program, bu tartımları Beet, Cherry, Avokado gibi sözcüklerle göstermenin yanısıra ritim tekrarlama alıştırmalarını sürekli farklı şekillerde tekrar eden bir şarkı içerisine yerleştirmiştir. Bu kalıpların şarkı ile verilerek daha ilgi çekici hâle gelmesi, araştırmacının gözlemlerine yukarıdaki gibi yansımıştır.

4. 1. 4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “PsP programının öğrencilerin işittiği melodiyi tekrarlama becerisine yönelik etkisi nedir?” sorusuna yönelik Paired Sample t Testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13. İşittiği Melodiyi Tekrarlama Becerisine İlişkin Paired Sample t Testi Sonuçları

	Ort	N	SS	sd	t	P
Ön değerlendirme	2.10	30	1.12	0.21	-7.34	0.000
Son değerlendirme	3.13	30	1.25	0.23		

*p<0.5

Tablo 13’te görüldüğü gibi ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin işittiği melodiyi tekrarlama becerisine ait Paired Samples t Testi ön ve son değerlendirme sonuçları anlamlı bir farklılık söz konusudur (t:-7.34, p=0.000<0.05). Öğrencilerin son değerlendirme puan ortalamalarının ($\bar{x}_s = 3.13$) ön test puan ortalamalarından ($\bar{x}_o = 2.10$) yüksek olduğu ve tespit edilen anlamlı farklılığın son test lehine olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, PsP Eğitim Programı ile desteklenen müzik eğitiminin öğrencilerin *işittiği melodiyi tekrarlama* becerisine katkı sağladığını söylemek mümkündür.

Bu duruma ait yansıtıcı günlük verileri şu şekildedir:

Vakit kaybetmeden; önce zillerle, sonra melodikayla çıkıcı gam ve inici gam seslendirdikten sonra, zilleri göstermeden Ö7, Ö13, Ö18 ve Ö20’yi rastgele seçerek karışık bir şekilde seslendirdiğim notaları söylemelerini istedim. Ö7, Ö13 ve Ö20 ilk seferde doğru cevap verirken, Ö18 üçüncü denemede doğru sesi buldu. (Y. G. s. 38)

Araştırma süresince sıkça tekrarlanan solfej, çıkıcı ve inici gam çalışmaları öğrencilerin işittikleri sesleri veya melodileri tekrarlayabilmelerini kolaylaştırmıştır. Ayrıca 8, 9, 10 ve 11’inci haftalarda kullanılan parçaların seslendirilmesinde yine solfej çalışmalarından faydalandığı için öğrenciler işitilen melodiyi tekrarlamaya biraz daha hazır hâle gelmişlerdir.

4. 1. 5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “PsP programının öğrencilerin şarkıyı ritmine uygun söyleme becerisine yönelik etkisi nedir?” sorusuna cevap bulmaya yönelik Paired Sample t Testi yapılmış ve elde edilen bulgulara Tablo 14’te yer verilmiştir.

Tablo 14. Şarkıyı Ritmine Uygun Söyleme Becerisine İlişkin Paired Sample t Testi Sonuçları

	Ort	N	SS	sd	t	P
Ön değerlendirme	3.00	30	1.20	0.22	-7.05	0.000*
Son değerlendirme	3.80	30	1.09	0.20		

*p<0.5

Tablo 14 incelendiğinde, ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin şarkıyı ritmine uygun söyleme becerisine ait Paired Samples t Testi ön ve son değerlendirme sonuçları arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir (t:-7.05, p=0.000<0.05). Bu farklılığın son değerlendirme lehine olması nedeniyle PsP Eğitim Programı ile desteklenen müzik eğitiminin öğrencilerin *şarkıyı ritmine uygun söyleme* becerisine katkı sağladığı söylenebilir.

Yansıtıcı günlüklerde bu duruma ait yansıtımlar şu şekildedir:

Mi notasına vurgu yapılan güzel bir klasik müzik eseri olan Vivaldi's Spring şarkısına sarı (E) zilleri ile eşlik etmeleri gereken videoyu takip ederken, öğrencilerin büyük çoğunluğunun videodaki vuruşlarla koordine olamadığını fark etmem uzun sürmedi. Videoyu durdurup başa aldım. İkinci turda ilkine göre daha iyi yakaladılar vuruşları. Çalışma, bu kısım için amacına ulaştı. (Y. G. s. 12)

Verilen notanın aynı anda el işareti ve solfejini yapmanın, bazı noktalarda öğrencileri zorladığı görülmüştür. Bu beceriyi videoda belli bir hızda geçen notalara uygulama noktasında zaman zaman zorluklar yaşanmıştır. Araştırmacının yaptığı değişiklik ve düzeltmelerle öğrencilerin verilen müzik eserine istenilen hızda eşlik etmeleri sağlanmıştır. Bu becerinin geliştirilmeye çalışılmasındaki asıl amaç, herhangi bir parçanın solfejinde ya da seslendirilmesinde ritmi kaçırma riskini en aza indirmektir.

4. 1. 6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt probleminde “PsP programıyla yapılan müzik öğretimi sürecini etkileyen faktörler nelerdir?” sorusuna cevap bulmaya yönelik öğretmen yansıtıcı günlükleri analiz edilmiştir. Günlük analizleri doğrultusunda yedi tema ortaya çıkmış ve bu temalara ait kodlar tablolar hâlinde sunulmuştur. Müzik öğretimi sürecinde en çok kullanılan müzik terimlerine ait bulgular müzik terimleri teması altında Tablo 15’te verilmiştir.

Tablo 15. Müzik Terimleri Teması Kodları ve Kodların Tekrar Sayısı

Müzik Terimleri Teması	
Kod	Frekans
El işareti	24
Solfej	14
Yanlış ton	7
Ritim	6
Çıkıcı gam	5
İnici gam	5
Müzik becerisi	5

Tablo 15’te görülebileceği gibi çalışmanın bütününe bakıldığında frekans değeri en çok olan kod “El İşareti” dir (f=24). Uygulanan programın temel yaklaşımı olan “Sing, Sign and Play” görüşünden hareketle araştırma süresince en çok değinilen öğreti el işareti olarak karşımıza çıkmaktadır. El işareti ile ilgili yansıtıcı günlükten bazı kısımlar doğrudan verilmiştir:

Sıradaki etkinlik kalın Do notasının öğretimi ile ilgiliydi. Burada Do notasının rengi (kırmızı), adı (Do), harfi (C) ve el işaretini öğreneceklerdi. (Y. G. s. 5)

Doo Wop D şarkısı ile Re notasını renk, el işareti, solfej v eve harf yönünden öğrenirken, bu sefer de Re Majör akorunun üçgeni altta belirerek akora dikkat çekiyordu.” (Y.G.s.9)

“Sıradaki çalışmamız Do notasını pekiştirme amaçlı “Hello C, Hello Red, Hello C” dizisini içeren performans çalışması oldu. Her sıradan bir öğrenci zille, diğeri de el işaretiyle ve solfejle videoya eşlik ettiler. (Y. G. s. 10)

Derse başlamadan önce yanımda getirdiğim kırmızı, turuncu ve sarı renkli kartonları sınıfa gösterip neyi çağrıştırdıklarını sordum. Ö9 hiç düşünmeden kırmızının Do olduğunu söyledi. Ö24 turuncu ve sarının Re ve Mi olduğunu söyledi hemen ardından. El işaretlerini sordum. Bir sürü parmak kalktı. Ö19 solfeji ile birlikte gösterince çok mutlu oldum. Bir kere de ben onlara eşlik ederek notaları tekrar ettim ve derse başladık. (Y. G. s. 14)

Bu çalışmada amaç, Do ve Sol notalarını zil ve el işaretiyle birlikte kullanarak bu iki sesin birlikteliğine kulak aşinalığı oluşturmaktır. (Y. G. s. 19)

PsP programının temel amaçları arasında yer alan solfej yapabilme konusuna programın çoğu aşamasında yer verilmekte, solfej ve el işareti becerileri neredeyse tüm etkinliklerde birlikte kullanılmaktadır. Bu nedenle kodlar arasında en çok öne çıkan kodlardan biri de solfej (f=14) olmuştur. Yansıtıcı günlükte solfejle ilgili yer alan ifadelerden bazıları şu şekildedir:

Notanın solfejini yapmayı ilk burada öğrendiler. Hello C ve Hello Do şarkıları ile hem ilk notalarını her yönüyle tanımış, hem de solfej yapmış oldular. Solfej yapılırken Ö14'ün tonun oldukça dışına çıktığını fark ettim... (Y. G. s. 5)

Fakat Re notasına geçişte, birlikte solfej yapan öğrencilerime kulak yatırdığımda, birkaç kişinin hâlâ Do notasının etkisinde olduğunu fark ettim. Ö10, Ö12i Ö14, Ö16 ve Ö26 Re notasının solfejini yaparken Do veya ton dışında bir sesle solfeje eşlik ediyorlardı... (Y. G. s. 9)

Row Your Boat isimli videoya akor, solfej ve zil çalan üç grupta eşlik ederek Do ve Sol notalarını ve Do Majör akorunu pekiştirdiler. (Y. G. s. 20)

Do notasının yanına tüm notaları ekleyerek tek tek solfej çalışması yaptık (Do-Re, Do-Mi, Do-Fa...). Notaların bu şekilde solfejini yaptıktan sonar çıkıcı ve inici gam yaparak tüm notaları baştan sona zillerle çalıp solfejini yaptık. (Y. G. s. 23)

Dikte çalışmasından sonra, öyle bir şey yapmalarını söylemememe rağmen Ö26'nın önündeki kâğıda bakarak el işaretleriyle solfej yapmaya çalıştığını gördüm. Çalışmanın sanırım en mutlu hissettiren anlarından biriydi. (Y. G. s. 52)

Müzik bilgi ve becerisinin geliştirilmesi hedeflenirken, bireylerin notalara ve seslere olan kulak âşinalığının da iyileşmesi beklenir. Fakat zaman zaman ton dışına çıkarak (f=7) ezgiden kopmalar yaşanması da olasıdır. Çalışmada bu duruma ilişkin bazı örnekler yaşanmış ve günlüklere şu şekilde yansıtılmıştır:

Solfej yapılırken Ö14'ün tonun oldukça dışına çıktığını fark ettim. Onunla dersten sonar özel ilgilenmem gerekecek. Solfej yaparken baskın bir ses tonuyla yanlış ton kullanması, bazı öğrencilerin de onun birlikte tonun dışına sebebiyet veriyordu çünkü. (Y. G. s. 5)

Dersten sonra Ö14 ile 10 dk sınıfta kalarak ton dışına çıkmadan solfej yapmayı çalıştık. Derstekinden daha iyi performans sergiledi ama tam da içime sinmiş değil. İlk günden öğrencimi bunaltmamak için durumu gözlemleyerek çalışmayı diğer haftalara yaymayı düşünüyorum. (Y. G. s. 7)

Ö14'ün sesi her iki tonda da başka çıkıyor ve bariz fark ediliyordu. Bu öğrencimle daha önce de bu konuda özel çalışmıştım. Ö1, Ö16 ve Ö28'in de tonu yakalayamadıklarını fark ettim. Tek tek yanlarına giderek duyacakları yükseklikte şarkıyı söyledim. Tonu yakaladıklarından emin olana kadar da yanlarından ayrıldım. (Y. G. s. 17)

Araştırmanın ön ve son değerlendirmesinde ölçülmeye çalışılan ritim becerisine (f=6), çalışma içerisinde de rastlamak mümkündür. Müzikteki ritim terimiyle hemen hemen aynı anlamı taşıyan tempo ve metronom kavramları da ritim kodu içerisinde ifade edilmiştir. Yansıtıcı günlükte bu kavramlar şu şekilde yer almıştır:

Şimdiye kadar hep 4'lük notayla çalışan öğrencilere 8'lik notanın temposu ağır(zor) gelmişti. Kimin doğru, kimin yanlış söylediğini ayırt etmekte zorlandım. (Y. G. s. 18)

Şarkının ritmini kitap Çabuk (Presto) vermiş. Fakat bu hızda öğrencilerin hata yapabileceğini düşündüğüm için Orta Hızda (Moderato) solfej yapmalarını istedim ve örnek gösterdim. (Y. G. s. 54)

Son aşamada az önceki şarkıyı 90 Bpm ve 120 Bpm tempoda söylemelerini istedim. Bu işlem yapılırken, metronoma eşlik etmelerini bekliyordum. (Y. G. s. 57)

Notaların Kalın Do-İnce Do aralığında ileriye ve geriye doğru seslendirilmesini içeren inici gam ve çıkıcı gam çalışmaları araştırma boyunca yapılmış özellikle sonlara doğru sıklaştırılmıştır. Bu süreç günlüklere şu şekilde yansımıştır:

Let's Play etkinliği ile tüm notalara tek tek değinip teferruat vermeden Kalın Do'dan İnce Do'ya çıkıcı gam yaptık. (Y. G. s. 23)

Geçtiğimiz hafta, çıkıcı ve inici gam çalışmaları yaparak nota sıralamasını ve düzenini kavrarken, öğrencilerin gizil olarak edindikleri en faydalı bilgilerin el işareti-solfej bütünlüğü, 4'lük, 8'lik ve 16'lık notalarla sus değerlerinin hemen hemen her etkinlikte yer alması olduğu düşüncesindeyim. (Y. G. s. 26)

Vakit kaybetmeden; önce zillerle, sonra melodikayla çıkıcı ve inici gam seslendirdikten sonra, zilleri göstermeden Ö7, Ö13 ve Ö20'yi rastgele seçerek karışık bir şekilde seslendirdiğim notayı söylemelerini istedim. (Y. G. s. 38)

Müzik Terimleri temasındaki Müzik becerisi (f=5) kodu belirlenirken; Müzik Kulağı, Müzik Bilgisi ve Müzik Becerisi ifadeleri aynı kod içerisinde değerlendirilmiştir. Araştırmanın temel amacı olan Müzik Becerisi ve benzer ifadeler, yansıtıcı günlükte şu cümlelerle yer almıştır:

Daha önceki deneyimlerimden müzik kulağının iyi olduğunu düşündüğüm Ö4, Ö9, Ö13, Ö14, Ö25 hemen hemen beklediğim sonuçları verirken; Ö2, Ö6, Ö7, Ö19 ve Ö24 ise beklenenin altında sonuçlar elde ettiler. (Y. G. s. 3)

Benim zaten bu çalışmayı yapmaktaki esas amacım, beklenenin altında ve düşük sonuçlar elde ettiğim öğrencilerin müzik bilgi ve becerilerini geliştirmek, tüm sınıf adına da daha iyi bir müzik kulağı gelişmesini sağlamak. (Y. G. s. 3)

Haftalar süren müzik becerisini geliştirme çalışmalarının meyvelerini bugün toplamayı sabırsızlıkla bekliyorum. (Y. G. s. 52)

Öğrencilerin öğretim süreci ile ilgili görüşlerine yönelik yansıtıcı günlüklerden elde edilen bulgular Duygu-His teması altında Tablo 16'da sunulmuştur.

Tablo 16. Duygu-His Teması Kodları ve Bu Kodların Tekrar Sayısı

Duygu-His Teması	
Kod	Frekans
Hoşnut Olma	14
İlgi	6
Merak	5
Heyecan	4
Heves	2

Öğrenciler bu programla ilk defa karşılaştıklarından, öğrencilerde ve uygulamayı yapan sınıf öğretmeninde çalışmanın dinamizmi ve seyrine ilişkin birtakım duygular ve hisler ortaya çıktığı görülmüştür. Öğretmenin araştırmayla ilgili beklentileri ve öğrencilerin yapılan çalışmalara verdikleri tepkiler neticesinde Duygu-His başlıklı temanın kodları oluşturulmuştur. Bu kodlar arasında en çok frekans değerine sahip olan Hoşnut Olma (f=14) kodu çeşitli ifadelerle şu şekilde ortaya çıkmıştır:

Ö2: Öğretmenim neden iki tane kırmızı zil var? diye sordu. İlk dakikadan bu farkındalığın oluşması çok hoşuma gitti. (Y. G. s. 4)

Doğru cevabı harf yerine nota şeklinde vermesi, hangi harfin hani notayı temsil ettiğini kavradığını gösteriyordu ki, bu da çok hoşuma giden bir durumdu. (Y. G. s. 38)

Öğretmenlik hayatımda ilk defa bir çocuk şarkısını böyle bir yöntemle öğretmiş olmak, haftalar süren bu bilimsel çalışmanın güzel sonuçlar verdiğini görmek beni çok mutlu etti. (Y. G. s. 55)

Çünkü 10. derste çalıştığımız Twinkle Christmas Star parçası bu şarkıyla bire bir aynı ezgiyi taşıyordu. Daha ilk öğrenci ezgiyi seslendirirken tüm sınıf hep bir ağızdan şarkının adını söyledi. Bu da benim için inanılmaz mutluluk verici bir andı. (Y. G. s. 57)

Etkinlik sırasında Es (Sus) simgesi çıkınca “Şşşş” yapılırken Ö25’in bir yerden sonra olayın mantığını kavrayıp “Es” yerlerinde söylemeye ara verdiğini fark ettim. Ö25’in böyle yaptığını fark eden Ö3, Ö13 ve Ö19 başta nedenini anlamasalar da onu taklit ettiler. Çalışmanın öğrenciler arasında bu tür etkileşimlere sahne olması memnuniyet verici. (Y. G. s. 16)

Sınıfta yapılan etkinliğin, öğrenmeye aracılık edebilmesi için her ne olursa olsun öğrencinin ilgisini çekmesi gerekir. Bunun yanında zaman zaman öğrencilerin derse ve işleyişe verdikleri olumlu ya da olumsuz tepkiler de öğretmenin ilgisini çekebilir. Bu gerekçelerden hareketle, yansıtıcı günlükte bu ifadelerle konu olan İlgi (f=6) kodu şu cümlelerle yer almıştır:

Zaten materyaller gelince çocukların birhayli ilgisini çekmiş, sınıfta kısa süreli bir kargaşaya da neden olmuştu. (Y. G. s. 1)

Tüm bu etkinlikleri bir ders saatine sığdırmaya çalışmak benim için biraz zor olsa da, öğrencilerimin ilgisi ve hevesi beni ilerisi için hayli umutlandırdı. (Y. G. s. 7)
Ancak çizgi animasyonla desteklendiği için bu çalışma daha fazla ilgilerini çekmişti. (Y. G. s. 22)

Öğrencilerin ve öğretmenin çalışma süresince ilgisini çeken hususların, birtakım soru işaretlerini de beraberinde getirdiği durumlar olmuştur. Bu durumlar, Merak (f=5) kodu olarak günlüklere yansımıştır.

Cevabı vermedim, kendisine buldurmayı tercih ettim. İki zile de sırayla basmasını istedim. Zillerden çıkan sesi duyunca, {ikisi de aynı, biri daha ince ses çıkarıyor} dedi. Daha fazla açıklama yapmadım. Kendi kendine merakını gidermişti nasıl olsa. (Y. G. s. 4)
Ön testyi yaptığımız gün, ne tür bir çalışmayla karşılaşacakları merakını taşıyan öğrencilerim, artık çalışmanın nasıl ilerleyeceği hakkında güzelce fikir sahibi olmuşlardı. (Y. G. s. 7)

Çalışmanın temposu ve seyri, zaman zaman öğrencilerde ve araştırmacıda farklı duyguların ortaya çıkmasına da yol açmıştır. Araştırmacıda ileriye dönük oluşan beklenti ile öğrencilerdeki öğrenme hevesi Heyecan (f=4) yaratmış ve bu durum araştırmacının günlükteki cümlelerine şu şekilde yansımıştır:

Ön teste başlayıp uygulama yaptığım ilk iki öğrencimin heyecanlı ve stresli olduğunu fark ettiğimde, bu uygulamanın herhangi bir şekilde sınav veya buna benzer bir durum içermediğini yineleyerek rahat olmalarını istedim. (Y. G. s. 2)
Öğrencilerin sabırsızlıkla bu dersi beklediklerini görmek, beni de işimi yapmaya inanılmaz derecede motive ederken, bu hafta iki nota birden öğretecek olmanın heyecanını da yaşıyorum. (Y. G. s. 23)

Öğrencilerin derse güdülenmişlik düzeyi, yapılan etkinliğin verimliliğini doğrudan etkilemektedir. Bu etkenlerin içerisinde öğrenciyi öğrenmeye istekli gösteren bir diğer olgu da Heves (f=2) olabilir. Öğrencilerin istekli tutumları şu ifadelerle araştırmacının günlüklerine yansımıştır:

4'lük ve 8'lik vuruşları Beet (4'lük) ve Cherry (8'lik) sözcükleri ile öğreten videoyu izleyen öğrenciler çok eğlendiler. Videoyu tekrar açmamı istediler. İkinci kez izlettiğimde daha çok hevesle eşlik ettiklerini gördüm. (Y. G. s. 5)
Tüm bu etkinlikleri bir ders saatine sığdırmaya çalışmak benim için biraz sıkıntılı olsa da, öğrencilerimin derse olan ilgisi ve hevesi beni ilerisi için hayli umutlandırdı. (Y. G. s. 7)

PsP müzik öğretim sürecindeki uygulamalarda öğrencilerin birbirleriyle ve araştırmacıyla etkileşimleri sonucunda elde edilen öğrenci kazanımlarına ait yansıtıcı günlük bulguları Öğrenci Kazanımları teması altında toplanmış ve Tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17. Öğrenci Kazanımlarına İlişkin Kodlar ve Bu Kodların Tekrar Sayısı

Öğrenci Kazanımları Teması	
Kod	Frekans
Eşlik etme	22
Pekiştirme	7
Performans	7
Tanıma	7
Kavrama	7
Fark etme	6
Tahmin etme	6
Aşına olma	5

Araştırmanın uygulamaya dayalı kısımlarında zaman zaman öğrenciler öğretmene, öğretmen de öğrencilere eşlik ederek etkinlikleri tamamlamış; bu durum en yüksek frekansa sahip ikinci kod olan Eşlik Etmeyi (f=22) ortaya çıkarmıştır. Öğrenilen bilgilerin kalıcılığını sağlamak için sınıf içi bu tür etkileşimlere çokça yer verilmiştir. Eşlik etme koduna ilişkin günlükte yer alan ifadelerden bazıları şunlardır:

Re ziline duyulur şekilde vurarak aynı zamanda yaptığım solfejle bu sefer ben de eşlik edince sesi daha temiz alan öğrenciler hata yapmadan eşlik edebildiler. (Y. G. s. 9)

Mi notasına vurgu yapılan güzel bir klasik müzik eseri olan Vivaldi’s Spring şarkısına sarı (E) zilleri ile eşlik etmeleri gereken videoyu takip ederken, öğrencilerin büyük çoğunluğunun videodaki vuruşlarla koordine olmadığını fark etmem uzun sürmedi. (Y. G. s. 12)

Bir sürü parmak kalktı. Ö19 solfeji ile birlikte gösterince çok mutlu oldum. Bir kere de ben onlara eşlik ederek notaları tekrar ettim ve derse başladık. (Y. G. s. 14)

Son kısımdaki renksiz notalarla söyleme kısmına yine Do Majör, Fa Majör, Sol Majör akorlarıyla eşlik edilmesini istedim. Ö15, Ö19 ve Ö22 gönüllü oldular. Ben yine ukulele ile eşlik ettim. (Y. G. s. 44)

Genellikle derse başlamadan önce geçen haftanın konularını tekrar etme amaçlı ya da o derste öğrenilenlerin ders sonunda hatırdaki kalmasını sağlamak için önemli hususların üzerinde fazlaca durulmuş ve Pekiştirme (f=7) kodunu içeren şu ifadeler kayda geçmiştir:

Sıradaki çalışmamız Do notasını pekiştirme amaçlı Hello Do, Hello Red, Hello C dizisini içeren performans çalışması oldu. (Y. G. s. 10)

Daha önceki haftalarda üstü kapalı şekilde ve detaylandırmadan tanıştırdığımız akorların ilki olan Do Majör akoruyla bu hafta etraflıca tanışıp, bolca pekiştirme çalışması yapacağız. (Y. G. s. 18)

Öğrencilerin çalışma boyunca öğrendikleri bilgi ve becerileri sergileme kabiliyeti ve isteği de çalışmanın seyri açısından oldukça önemlidir. Bunun yanında öğretilen bilgiyi davranış olarak göstermeleri dönüt almayı da kolaylaştırmıştır. Öğrencilerin performanslarına (f=7) ilişkin ifadelerden bazıları şunlardır:

Son yaptığımız etkinlikte hangi sesin hangi notaya ait olduğunu tahmin etme çalışmasında sınıfın büyük çoğunluğunun tatmin edici bir performans ortaya koyması, kalan haftalar için umut verici. (Y. G. s. 30)

İkinci aşamada yalnız öğrencilerin zil çalarak eşlik ettiği videonun hızını düşürmem gerekti. Çocuklar yetişemediler. Bunun dışında önceki haftaya göre gayet güzel bir performans çıktı ortaya. (Y. G. s. 41)

Öğrencilerin ilk defa karşılaştıkları bir kavram ya da bilgi, yansıtıcı günlükte tanıma, tanıma, tanışma gibi ifadelerle yer almıştır. Tüm bu ifadeler araştırma bulgularında Tanıma (f=7) koduyla tek başlık altında toplanmış, araştırmacı tarafından şu cümlelerle kaleme alınmıştır:

Notanın solfejini yapmayı ilk burada öğrendiler. Hello C ve Hello Do şarkıları ile hem ilk notalarını her yönüyle tanımış, hem de solfej yapmış oldular. (Y. G. s. 5)

Sözleri İngilizce olan şarkının ritim kaçırmadan söylenebilmesi için öncelikle sözleri kısaca tanıtmam gerekiyor. (Y. G. s. 18)

Tüm öğrencilere C-E-G zillerini hazırlamalarını söyleyip videoyu başlattım. Yine bu üç notanın adı, harfi ve rengini içeren üç ayrı boyutta çalışmalar yaparak Do Majör akoruyla tanıştılar. (Y. G. s. 20)

Öğrenme basamaklarından biri olan Kavrama (f=7), çalışma süresince bazen dışsal bir etkenle öğrenmenin gerçekleşmesi (kavratma) olarak, bazen de doğrudan öğrencinin edindiği bilgiyi içselleştirmesi (kavrama) olarak karşımıza çıkmaktadır. Her iki durumda da amaç edinilen bilginin kalıcı ve farklı durumlara uygulanabilir olmasını sağlamaktır. Bu kodun sıkça kullanıldığı ifadeler şunlardır:

Sweet Beets şarkısıyla tartımlar öğretildikten sonra notanın rengi, adı, harfi, el işareti ve ilgili akorun birlikte yer aldığı video yardımıyla sıradaki nota kavratılıyor, ardından da o notanın

vurgulandığı bir eser sadece o nota zille çalınıp solfej yapılarak performe ediliyordu. (Y. G. s. 13)

Son çalışma aslında sekiz notayı hatırda tutmaya yardımcı olurken, öğrencilerin en çok faydalandığı kısım el işaretlerini tam anlamıyla kavramış olmalarıydı. (Y. G. s. 25)

Araştırmacı zaman zaman çalışmanın seyriyle ilgili bazı eksiklikleri ya da avantajları tespit etmiştir. Bazen de öğrencilerin kendi kendilerine keşfettikleri durumlar dikkatini çekmiş ve Fark Etme (f=6) kodu ortaya çıkmıştır. Bu hususa ilişkin yansıtıcı günlükte yer alan ifadelerden bazıları şunlardır:

...Ö25'in bir yerden sonra olayın mantığını kavrayıp "Es" yerlerinde söylemeye ara verdiğini fark ettim. Ö25'in böyle yaptığını fark eden Ö3, Ö13 ve Ö19 başta nedenini anlamasalar da onu taklit ettiler. (Y. G. s. 16)

O sırada Ö26 İnce Re notası yerine önündeki turuncu (D) zile vurup aynı ses olduğunu kendi kendine fark etti. Aynısını Ö9 da Kalın Ti için yaptı ve aynı sesin kalını olduğunu fark etti. (Y. G. s. 35)

Bu temadaki kodlardan biri de Tahmin Etmedir (f=6). Bu kavram, genelde öğrencilerin bildikleri bir şeyin ne olduğu ile ilgili verilen ipuçlarından yola çıkarak doğru cevabı bulmasını amaçlayan çalışmalarda kullanılmıştır. Öte yandan, dönüt almak için de bu kavram kullanılmıştır. Bu durumlar, araştırmacı günlüklerine şu şekilde yansımıştır:

What Note Is It? İsimli çalışmada notaların sesleri karışık sırada verilerek hangi nota olduğunu tahmin etmeleri isteniyordu. Bu, benim zilleri kitabın arkasına saklayıp hangi ses olduğunu tahmin etmelerini istediğim çalışmaya çok benziyordu. (Y. G. s. 21)

Son yaptığımız etkinlikte hangi sesin hangi notaya ait olduğunu tahmin etme çalışmasında sınıfın büyük çoğunluğunun tatmin edici bir performans ortaya koyması, kalan haftalar için umut verici. (Y. G. s. 30)

Âşına Olma (f=5) kodu, karşılaşılan ya da yeni öğrenilen bir kavramla ilgili öğrencinin önceki bilgilerine çağrışım yapılan veya üzerinde fazla durulmayan bir kavramın öğrencilere öğretilmesi gibi durumlardan çıkarılmıştır. Bu kodun içinde geçtiği ifadelerden bazıları şunlardır:

Geçen hafta nota vuruşlarını Sweet Beets şarkısıyla öğrenen öğrenciler, şarkıya âşına oldukları için eşlik etmekte güçlük çekmezken, Ö10 ve Ö16 ritmi yakalamada bu ders de zorlanınca dikkatimi çekmiş oldu. (Y. G. s. 8)

Zaten bir sonraki parçanın da son aşamasında yine renksiz notalarla okuma olacağı için bu pekiştirici etütü burada noktlayıp hemen Up On the Housetop şarkısına başladım.

Çocuklar bir önceki dersten yapılacak sıralamaya âşina oldukları için hemen ayağa kalkıp handsign (el işaretini) vaziyeti aldılar. Derse bu kadar konsantre olmaları çok hoşuma gitti. (Y. G. s. 38)

PsP müzik öğretim sürecinde öğretmenin öğrenmeye farklı açılardan katkı sunan etkenlere yönelik yansıtıcı günlük bulguları, Öğrenme Araçları teması altında toplanmış ve Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18. Öğrenme Araçları Süreci Tema Kodları ve Bu Kodların Tekrar Sayısı

Öğretim Süreci Teması	
Kod	Frekans
Gözleme	11
Dikkat çekme	6
Gizil öğrenme	3

Öğretim sürecini doğrudan ya da dolaylı yoldan etkileyen bazı faktörler bulunmaktadır. Araştırma boyunca öğrencilerin derse karşı ilgi ve tutumlarında, öğrenme ve uygulama düzeylerinde zaman zaman farklılıklar oluşmuştur. Bunun yanında araştırmacı, öğrencileri ders işlenirken doğal ortamlarında izlemiş, edindiği izlenimleri bazen ilgisiz ve pasif bir öğrenciyi derse çekmek için, bazen de öğrenmenin etkililiğini anlamak için Gözleme (f=11) yoluna başvurmuştur. Çalışma süresi boyunca araştırmacı gözlemlerinden edindiği tecrübeleri, öğrenci lehine kullanmak için birtakım plânlamalar yapmış ve bu durum yansıtıcı günlüğe şu ifadelerle yansımıştır:

Ö11 dışında tüm öğrencilerim dersi ilgiyle ve merakla takip etmişlerdi. Ö11'in durumunu biraz daha gözlemleyip ilgisizliğinin sebeplerini bulacağım. (Y. G. s. 7)

Bu haftaki derste işimi çok kolaylaştıracağını düşündüğüm bir durum var. Twinkle Christmas Star şarkımızın melodisi, herkesin bildiği Daha Dün Annemizin şarkısıyla neredeyse birebir aynı. Çocuklara bu durumla ilgili herhangi bir ön bilgi vermeyip, onların tepkilerini gözlemleyeceğim. (Y. G. s. 42)

İkinci videoda çocuklar Mr. Rob eşliğinde şarkıyı söylerken, İngilizce şarkı söylemeye de iyice alıştıklarını gözlemledim. Programın dil öğrenmeye yaptığı katkı da çok hoşuma gidiyor. (Y. G. s. 44)

Öğrencilerin ilgisini bir noktada toplamak anlamına gelen Dikkat çekme (f=6), araştırmacının fark ettiği bazı dezavantajlı veya farklı durumları vurgulamak için yansıtıcı günlükte şu ifadelerle yer almıştır:

Bonjour B videosu ile Ti notasını pekiştirecekken, şarkının sözleri dikkatimi çekti: Bonjour Monami Ti. Fransızca olan bu cümle, merhaba arkadaşım Ti anlamına geliyor. Bunu düşününce diğer notaların videoları aklıma geldi. Hello, Hola, Aloha... Farklı dillerde merhaba demeyi de öğretiyordu program. (Y. G. s. 24)

Doo Wop D şarkısı ile Re notasını renk, el işareti, solfej ve harf yönünden öğrenirken, bu sefer de Re Majör akorunun üçgeni altta belirerek akora dikkat çekiyordu. (Y. G. s. 9)

Bireyler formal eğitim ortamında veya günlük yaşamlarında bazı bilgileri ya kasıtlı olarak, ya da farkında olmadan öğrenirler. Görsel, işitsel, duyuşsal çeşitli uyaranlar bireylerin hafızalarında yer edinir ve tekrar o uyaranla karşılaşınca, birey o duruma ilişkin farkında olmadan öğrendiği bir bilgiyi hatırlayabilir. Araştırmanın bazı aşamalarında öğrencilerin Gizil öğrenme (f=3) yoluyla bazı kavramları tanıması amaçlanmıştır.

Sistemik olarak renkleme nota öğretimine vurgu yapan program, bu şarkıda da ekrana gelen el işaretlerini notalarla eşleştiren kırmızı, turuncu ve sarı renklerde sergileyerek gizil öğrenmeyi amaçlıyordu. (Y. G. s. 6)

Yansıtıcı günlüklerin analizinden elde edilen diğer bir tema ise Öğrenme Bariyerleridir. Öğrencilerin öğrenmeleri üzerinde engel oluşturan etkenler Tablo 19’da sunulmuştur.

Tablo 19. Öğrenme Bariyerleri Teması Kodları ve Kodların Tekrar Sayısı

Öğrenme Bariyerleri Teması	
Kod	Frekans
Zorlanma-Takılma	3
Güçlük çekme	2
Kaos-Karmaşa	2
Stres	1

Tablo 19’da yer alan kodlar, araştırmacının ve öğrencilerin uygulama süresince yaşadıkları birtakım olumsuzlukları ve engelleri içermektedir. Öğrenmeyi olumsuz etkileyen faktörlerden bazıları ortam sıcaklığı, ışık, ses vb. dış etkenler ve öğrencinin psikolojik durumu, öğrenmeye güdülenmesi, hazırbulunuşluğu, motivasyonu gibi iç etkenlerdir. Araştırmanın bazı aşamalarında öğrencilerden bir veya birkaçının yapılan etkinliklerde zorlandıkları veya takıldıkları (f=3) gözlemlenmiştir. Bu durum günlüklere şu ifadelerle yansımıştır:

Geçen hafta nota vuruşlarını Sweet Beets şarkısıyla öğrenen öğrenciler, şarkıya âşina oldukları için eşlik etmekte güçlük çekmezken, Ö10 ve Ö16 ritmi yakalamada bu ders de zorlanınca, dikkatimi çekmiş oldu. Yanlarına gidip onlarla beraber yapmaya çalıştım. Ö10 zaman zaman ayak uydurmayı başarsa da Ö16'nın çok zorlandığı belliydi. Fakat şarkının âhengini bozmamak, öğrencilerin de dikkatini dağıtmamak için müdahale etmedim. (Y. G. s. 8)

Birinci kısımda şarkının solfeji üç kere peş peşe gösterildi. Buna rağmen Ö11, Ö17, Ö26 ve Ö28'in solfej yaparken noktalı ve sekizlik notalarda takıldığını fark ettim. (Y. G. s. 47-48)

Dersin işleniş sırasında öğrenciler önemli bir noktayı kaçırmış veya anlatılanı tam anlamıyla anlamamış olabilirler. Edinilmesi beklenen bilgi veya becerinin herhangi bir sebepten dolayı eksik kalması ya da kalabileceğinin düşünülmesi sonucunda Güçlük çekme (f=2) ihtimâli ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca videolarda anlatıcı olan Mr. Rob tamamen İngilizce konuştuğu için, çocukların onu anlamakta güçlük çekeceği anlar olabilir. Zaten bunu engellemek için Mr. Rob videolarda söylediği şeyleri çoğunlukla beden diliyle destekliyor. (Y. G. s. 4)

4/4'lük dört adet ölçü olacak şekilde notalar söyleyip dizek üzerine çizmelerini istedim. Notaların yerini hatırlamakta güçlük çekeceğini düşünenlerin boya kalemi kullanmalarına da müsaade ettim. (Y. G. s. 51)

Anlatılanın tam olarak anlaşılması, sınıf yönetiminden kaynaklı sorunlar ya da öğrencilerdeki âni duygu değişiklikleri bazı zamanlarda Kaos-Karmaşa (f=2) yaşanmasına neden olmuştur. Bu duruma ait ifadeler şu şekildedir:

Derse G Oh Gee şarkısıyla başlayınca sınıfta tam bir kaos oluştu. Her şey birbirine girdi. Kimin ne yaptığı, ne söylediği belli değildi. Videoyu başa aldım, oynatma hızını yarıya düşürdüm. Şimdiye kadar hep 4'lük notayla çalışan öğrencilere 8'lik notanın temposu ağır (zor) gelmişti. Kimin doğru, kimin yanlış yaptığını ayırt etmekte zorlandım. Zaten videoya eşlik edebilen öğrenci yok denecek kadar azdı. Takip edebilenler de sınıftaki karmaşadan etkilenerek yanlış yapıyorlardı. Duruma hemen müdahale ettim... (Y. G. s. 18-19)

Başaramama ya da elde edememe kaygısı öğrenen bireylerde farklı düzeyde Strese (f=1) yol açabilmektedir. Bu durum, öğrenmenin ve başarmanın önünde büyük bir engeldir. Araştırmanın henüz ilk aşamasında buna örnek teşkil edecek bir durum yaşanmış, araştırmacının telkinleriyle stres engeli ortadan kaldırılmıştır.

Ön testye başlayıp uygulama yaptığım ilk iki öğrencimin stresli ve heyecanlı olduğunu fark ettiğimde, bu uygulamanın herhangi bir şekilde sınav veya buna benzer bir durum içermediğini yineleyerek rahat olmalarını istedim. (Y. G. s. 2)

Yansıtıcı günlüklere yansıtılan bir diğer konu yabancı dildir. Araştırmada kullanılan müzik eğitimi programı, notaları, renkleri, öğrencilerin yapmaları gereken çalışmalarını ve müzikal kavramlarını yabancı dille öğretmektedir. Bu durum günlüklere de yansımıştır. Tablo 20’de katkı sağlanan disiplinler teması ve buna bağlı olarak oluşan yabancı dil koduna yer verilmiştir.

Tablo 20. Katkı Sağlanan Disiplinler Teması ve Kodu

Katkı Sağlanan Disiplinler	
Kod	Frekans
Yabancı Dil	8

Tüm etkinlikleri İngilizce (f=8) içeriklerden oluşan PsP erken dönem müzik eğitimi programı ilkökul öğrencilerinin müzik becerisini geliştirmeyi amaçlarken, araştırma süresince öğrencilerin karşılaştıkları tüm çalışmaların yabancı dilde olmasının, yabancı dil öğrenimine de katkı sağladığı görülmüştür.

Derse yine Sweet Bets şarkısı ile başladık. Bu kez tap-clap komutuyla dize vurma ve alkışlama şeklinde şarkıya eşlik edildi. Bu çalışmanın amacı, bir vuruşluk “Sus” değerini kavratmaktı. Şarkı İngilizce olmasına rağmen artık iyice ezberlendi. Öğrenciler bu etkinliğe eşlik etmekte zorlanmadılar. İçeriğin İngilizce veriliyor olması sayesinde öğrenciler birçok İngilizce kelime ve kavram öğreniyorlar. Bu durum da ayrıca memnun ediyor beni. (Y. G. s. 11)

Hemen zillerle çalma ve söyleme aşamasına geçtik. Şarkının sözleri İngilizce olduğu için, söyleme kısmını daha çok ben üstlendim. Buna rağmen; Ö2, Ö4, Ö5, Ö8, Ö13, Ö15, Ö19, Ö20, Ö22, Ö24, Ö25 şarkıyı söylerken bana gayet güzel eşlik ettiler. Ö22’nin yurtdışı geçmişi olduğu için, İngilizce parçalar en çok da onun ilgisini çekiyordu. (Y. G. s. 35-36)

İkinci videoda çocuklar Mr. Rob eşliğinde şarkıyı söylerken, İngilizce şarkı söylemeye de iyice alıştıklarını gözlemledim. Programın dil öğrenmeye yaptığı katkı da çok hoşuma gidiyor. (Y. G. s. 44)

Araştırmanın seyrini ve öğrencilerin derse katılımlarını etkileyen çeşitli etkenler bulunmaktadır. Bunların içerisinde araştırmacı tarafından yöneltilen soru ve yönergelere cevap vermesi için rastgele öğrenci seçimi yapılması, gönüllü öğrencilerin katılım sağlanması, araştırmacının uygulamayı plânlarken ve uygularken belirleyici etken olarak ifade ettiği durumlar gösterilebilir. Tablo 21’de Ayırt Edici İfadeler teması ve temaya ait kodlar belirtilmiştir.

Tablo 21. Ayırt Edici İfadeler Tema Kodları ve Kodların Tekrar Sayısı

Ayırt Edici İfadeler Teması	
Kod	Frekans
Süre-Zaman	8
Amaç	6
Aşama	5
Gönüllülük	3
Rastgele	3

Tablo 21’de yer alan kodlar, araştırma süresince dersin işlenişi etkileyen ya da sınırlayan ifadeleri, araştırmacının izlediği yolu, öğrencilerin derse katılımını belirleyen bazı unsurları içeren ayırt edici ifadelerden çıkarılmıştır. Araştırmanın genel seyrini etkileyen birtakım durumlar ve bu durumlara ilişkin ayırt edici ifadeler bulunmaktadır. Çalışmanın haftada bir ders saati yapılabilmesi bazı dezavantajları ve kısıtlılıkları beraberinde getirmiştir. Süre-Zaman (f=8) yetersizliği nedeniyle plânlama aşamasında süreyi etkili kullanabilme kaygısı en belirleyici etkenlerden biri olmuştur.

Ö26, iki notanın da Kalın Do ve İnce Do gibi birbirinin aynısı olduğunu, sadece İnce Re ve Kalın Si notalarına ait zillerin bizde bulunmadığını söyledi. Ö26’nın verdiği cevap yeteri kadar iyiydi. Bahsi geçen notaların ve daha fazlasının piyanoda bulunduğunu ekleyip konuyu kapattım. Çünkü mevzu amacı dışına çıksın istemiyordum. Süreyi etkili kullanmamız gerekiyordu. (Y. G. s. 35)

Bunun yanında bilgisayardan Do Majör dizide naturel notalar içeren bir eserin renksiz notalarını yansıtıp solfej yaptırmayı da deneyeceğim. Ve sıradaki parçayı da aynı derste işlemek için kısıtlı olan zamanı çok etkili kullanmamız lâzım. (Y. G. s. 37)

Varılmak istenilen nokta, yapılan bir işin ya da söylenilen bir cümlenin Amacı (f=6) ile ifade edilebilir. Araştırmanın veya araştırmacının öğrencilere kazandırmaya çalıştığı bilgi ve beceriler yansıtıcı günlükte şu ifadelerle belirtilmiştir:

Bir sonraki etkinlik, “Sus” değerlerini alkışla simgeleyen; aynı zamanda şarkıyı iki ayrı tonda söylemeyi amaçlayan I’m a Nut şarkısıydı. Ön ve son testlerdeki {Şarkıyı Verilen Tondan Söyleme} becerisini bu etkinlikle geliştirmeyi de amaçlıyordum. (Y. G. s. 17)

Bu çalışmada amaç, Do ve Sol notalarının zil ve el işaretleriyle birlikte kullanılarak bu iki sesin birlikteliğine kulak âşinalığı oluşturmaktır. (Y. G. s. 19)

Belli bir plân ve sistem dâhilinde yapılan herhangi bir uygulamanın ya da çalışmanın işlem basamaklarını içeren Aşamaları (f=5) bulunur. Araştırmanın öğrencilerde geliştirmeyi hedeflediği müzik bilgi ve becerisi de bu yolla aşamalar hâlinde gerçekleştirilen etkinliklerden oluşmuştur.

Programın en çok öne çıkan özelliği, sürekli vurgu yaptıkları Sing, Sign and Play (söyle, işaret et, çal) alışkanlığı kazandırmayı amaçlayan çalışmaların aşamalı olarak veya bir arada verilmesi olabilir. (Y. G. s. 6)

Bu şarkı da Hello C ve Doo Wop D gibi notayı üç aşamalı çaldırıp söyleten bir ilerlemeye sahip. (Y. G. s. 12)

Zaten bir sonraki parçanın da son aşamasında yine renksiz notalarla okuma olacağı için bu pekiştirici etütü burada noktayı hemen Up On the Housetop şarkısına başladım. (Y. G. s. 38)

Çalışmalarda yer alan etkinliklere eşlik etmesi beklenen öğrencilerin öğrenme düzeylerini belirlemek, ya da eksik öğrenmeleri gidermek için zaman zaman Rastgele (f=3) öğrenci seçimi yapıldığı gibi Gönüllülük (f=3) esasına göre de derse katılım sağlanmaya çalışılmıştır.

Bu soruya cevap aramak için dersin başında öğrencilere bir notadan başlayıp, ileriye veya geriye doğru üç notanın solfejini ve el işaretini yapmalarını söyleyeceğim. Öğrenci seçimini rastgele yapacağım. (Y. G. s. 26)

Quizdeki dört soruya da sınıftan rastgele öğrencilerin doğru cevap vermesi, Up On the Housetop şarkısıyla derse devam etmek için beni yüreklendirdi. (Y. G. s. 32)

Ders kitabının 99. sayfasındaki 23 Nisan Şarkısının notalarını perdeye yansıtarak her bir ölçüsünü bir öğrencinin solfej yapmasını istedim. Gönüllü olanlardan seçim yaptım. Ö2, Ö4, Ö5, Ö16, Ö24, Ö25, Ö26 her bir ölçüyü sırayla solfej yaptılar. Aldığım sonuçlar geçen haftaya göre oldukça iyiydi. (Y. G. s. 38)

Son kısımlardaki renksiz notalarla söyleme kısmına yine Do Majör, Fa Majör, Sol Majör akorlarıyla eşlik edilmesini istedim. Ö15, Ö19 ve Ö22 gönüllü oldular. Ben yine ukulele ile eşlik ettim. (Y. G. s. 44)

Alışılmışın dışında bir terim ya da kavram öğrenmek, bireylerde farklı tepkilere veya edinimlere neden olabilmektedir. O zamana kadar hep aynı şekilde bilinen ve kullanılan bir terimin farklı bir şekilde nitelendirildiğini öğretmek, Ezberbozan (f=1) bir tutum olarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerin sabırsızlıkla bu dersi beklediğini görmek, beni de işimi yapmaya inanılmaz derecede motive ederken, bu hafta iki nota birden öğretecek olmanın heyecanını da yaşıyorum. Ayrıca bu hafta tüm sınıf için ezber bozacağını düşündüğüm bir bilginin derse damga vuracağını hissediyorum. Herkesin “Si” olarak bildiği nota, bu programda “Ti” olarak telâffuz ediliyor. (Y. G. s. 23)

Yansıtıcı günlüklerin analizi doğrultusunda programın etkili olmasında, m¼zik terimleri, Dugu-His, öğrenci kazanımları, öğretim süreci, öğrenme bariyerleri, katkı sağlanan disiplinler, ayırt edici ifadeler temalarının ve bu temalara ait kodların rol oynadığı gör¼lmektedir.

5. TARTIŞMA

Müzik eğitiminin insanın fizyolojik, psikolojik ve yaratıcılık gelişimi üzerindeki etkileri dikkate alındığında, bu eğitimin küçük yaşta başlamasının gerekliliği ön plana çıkmaktadır. Çocuğun erken dönem eğitimi ilerideki yaşantısını etkileyebilmektedir. Bu bağlamda, bireylerin küçük yaşta müzikle tanışabilmeleri, müzik yeteneklerini keşfedebilmeleri ve geliştirebilmeleri için etkili ve kullanışlı bir müzik öğretimi yöntem ya da tekniğinin kullanılması önem taşımaktadır. Alanyazın incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin müzik derslerinde, yöntem açısından zorlandıkları yaşadıkları problemlerin bazılarının lisans düzeyinde verilen eğitimden kaynaklandığı, müzik öğretim programından da yeterince yararlanamadıkları görülmektedir (Kocabaş, 2000). Bu bilgiler ışığında, bu araştırmada öğrencilerin müzik bilgi ve becerilerini geliştirmek için farklı bir müzik öğretimi programının kullanılması ve etkililiğinin araştırılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda PsP müzik programı kullanılmış ve bazı alt problemlere cevap aranmıştır.

Araştırmanın alt problemlerinden biri, kullanılan PsP programının şarkıyı verilen tondan söyleme becerisi üzerindeki etkisinin ne olacağıdır. Müzik beceri taramasının, bu beceriyi ölçmeye yönelik nicel verileri incelendiğinde, programın uygulanmasının sonrasında öğrencilerin beceri puanlarında artış olduğu görülmüştür. On iki hafta süren müzik eğitimi sürecinde birçok eser seslendirilmiş ve öğrencilerden bu eserleri aynı tondan tekrarlamaları istenmiştir. Öğrencilerin verilen eserleri aynı tondan tekrar becerilerinin gelişmesinde, şarkıya eşlik etmenin etkili olduğu düşünülmektedir. Öğrenci, şarkıya eşlik ederken söylediği tonun farklı olduğunu bazen kendisi bazen de öğretmeni fark etmiştir. Öğretmen fark ettiği bu duruma müdahale etmiş ve yanlışlığı düzeltmeye çalışmıştır. Yansıtıcı günlüklerde de “eşlik etme”nin, öğrenci kazanımları temasında önemli bir orana sahip olduğu görülmüştür. Öğrencilerin çalınan bir parçaya ya da söylenen bir şarkıya eşlik etmeye etkin katılımı sağlanarak, derse karşı tutum ve duyarlılıkları artırılmaya çalışılmıştır. Bireylerin müziğe veya müzikle ilgili kavramlara yatkın olmasının amaçlandığı özengen müzik eğitimi, amatörce yapılan bir müzik çalışmasında istekli olmayı ve etkin bir katılım sağlamayı gerektirmektedir (Uçan, 1994’ten aktaran Köz, 2007, s. 6).

Araştırmanın diğer bir sorusunda, PsP programının işitilen sesi tekrarlama becerisi üzerindeki etkisine cevap aranmıştır. Nicel bulgular incelendiğinde ön ve son değerlendirmeler arasında, son değerlendirme lehine anlamlı bir farklılık görülmüştür. Bu becerinin gelişmesi için, programın başından sonuna kadar yoğun bir biçimde solfej çalışmaları yapılmış, programın etkililiği ile ilgili zaman zaman öğrencilere görmedikleri bir kaynaktan ses verilerek hangi ses olduğunu söylemeleri ve tekrar etmeleri istenmiştir. Yine programda yer alan, sesi verilen notayı tahmin etme çalışmaları da, işitilen sesle öğrenilen notayı zihinsel ve işitsel yönden ilişkilendirmeyi desteklemiştir. Böylece, hem müziksel işitme ve okuma becerisinin geliştiği hem de işitilen sesle

zihin arasında bir bağ kurulduğu düşünülmektedir. Gürpınar (2014), solfeji, düşüncede oluşan notaların sesle ifade edilmesi şeklinde tanımlamıştır. Zihinde ton-aralık hesaplaması yapılmasının, işbirlikli solfej uygulamasının klasik yöntemlere göre solfej başarısını olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir. Solfej yapma becerisini el işaretleriyle destekleyen PsP programının, hemen hemen her derste solfej yapmaya olanak sağlayarak öğrencilerin işitilen sesi tekrar etme becerisini geliştirdiğini söylemek mümkündür. Yansıtıcı günlük bulgularındaki Müzik Terimleri Temasında sıkça tekrarlanan *el işareti* ve *solfej* kodları da bu durumu desteklemektedir.

Ritim, işitsel algının devinimsel faaliyete dönüşmesidir. Bu etkisiyle tüm vücutta bir hareketliliğe ve uyarılmaya yol açan ritim, bireyi duyduğu sesleri izlemeye yönlendirir. Olay ile yapılan hareket arasında bağ kurmayı sağlayan ritim, beceri ve yeteneğin bütünleştirilmesiyle sanata dönüşür. Yalnızca oyunda ya da müzikte değil, hayatın içerisinde de var olan ritim, aslında basit ve zihinsel bir işlemdir (Akkaş 1993'ten aktaran Zembat vd., 2010, s. 50). Preschool Prodigies programında da ritim çok önemlidir. Çocuklar, dersin videolarında "Sweet Beets" şarkısına eşlik ederek ritim kalıplarını öğrenmişlerdir (Büyükgönelç-Polat, 2018). Araştırmanın büyük çoğunluğunda tartımlar ve nota vuruşları videolar yardımıyla öğretilmeye çalışılmış ve öğrencilerin ellerini dizlerine vurarak beden perküsyonu ile gösterilen ritmi yakalamaları ve şarkıya eşlik etmeleri istenmiştir. Bu etkinlik vasıtasıyla başta ritme ayak uydurmakta zorlanan bazı öğrencilerin zihin-beden koordinasyonlarının geliştiği, ritme ayak uydurmaya başladıkları gözlemlenmiştir. Verilen ritmi tekrarlama becerisine yönelik ön ve son değerlendirmelerde son değerlendirme lehine çıkan anlamlı farklılık da bu durumu desteklemektedir (bkz. Tablo 12). Şarkı söylerken ritim kaçırmamak, eserin akıcılığını bozmamak için önemlidir. Araştırmanın alt amaçlarından biri de PsP programının şarkıyı ritmine uygun söyleme becerisini geliştirmede etkisini incelenmektedir. Öğretim sürecinde öğrencilerin zaman zaman bu beceriyi sergilemekte zorlandıkları görülmüştür. Bu duruma araştırmacının yansıtıcı günlüğünden (s. 18) şu ifadeler örnek verilebilir:

Derse G Oh Gee şarkısıyla başlayınca sınıfta tam bir kaos oluştu. Her şey birbirine girdi. Kimin ne yaptığı, ne söylediği belli değildi. Videoyu başa aldım, oynatma hızını yarıya düşürdüm.

Öğrencilerin büyük çoğunluğunun şarkının ritmini ve akışını yakalayamaması üzerine araştırmacı duruma müdahale etmiş, oynatma hızını düşürerek öğrencilerin esere alışmasını amaçlamıştır. Öte yandan PsP programının video altyapılarında ritim eşliği kullanmasının da bu becerinin gelişmesine etkisi olduğu düşünülmektedir. Türkmen ve Pancar (2018), Dalcroze Yöntemine göre bir şarkıyı söylerken ya da çalarken çalmada karışıklık, eşlik esnasında takip edememe, kabaca vurgu yapma ya da hassasiyet eksikliği gibi durumlarda öğrencilerin zihin-kas

kontrollerinde sıkıntı olduğunu vurgulamışlardır. Bu durumun beyin ve uzuvlar arasındaki koordinasyon eksikliğinden kaynaklandığını, sinir sistemi ile kas sistemi arasındaki iletişimin terbiyesiyle, bireysel hataların nedenini keşfetmekle düzeltilebileceğini ifade etmişlerdir.

Uçan'a (1999) göre çocuklar, anne karnından itibaren etraflarındaki sesleri duymaya, ayırt etmeye ve taklit etmeye yatkındırlar. Ses duyarlılıkları çok geniştir, gittikçe de gelişir. Bu sayede çevrelerinden duydukları çeşitli sesleri algılar ve kendilerince yorumlamaya çalışırlar. Bu davranış, işitsel algının gelişmesiyle birlikte gelişir ve birey duyduğu seslere anlamlar yükleyerek daha bilinçli bir şekilde bu sesleri tekrar etmeye başlar. Okul çağındaki çocuklar müzik eğitimi almaya başladıktan sonra, taklit edilen bu sesler bazen bir ritim, bazen de bir melodi hâlini alır. İşitilen melodinin daha anlamlı ve doğru seslerden oluşmasını sağlamak amacıyla bazı müzik öğretimi tekniklerinden faydalanılır. Bu araştırmada, PsP programının işitilen melodiyi tekrar etme becerisine etkisi de incelenmiştir. Araştırmanın son değerlendirmelerinde artış gösteren nicel verilere göre işitilen melodiyi tekrar etme becerisinin geliştiği görülmektedir (bkz. Tablo 13). Araştırmacının yansıtıcı günlüklerinde de önemli oranlara sahip kodlarda da görüldüğü gibi, çıkıcı ve inici gam çalışmaları, solfeji yaptırılan şarkıların seslendirilmesi gibi çalışmaların bu becerinin geliştirilmesine etki ettiği düşünülmektedir.

Çocukları erken yaşta müzikle ve çalgılarla tanıştırmayı amaçlayan birçok yaklaşım ve program bulunmaktadır (Topoğlu, 2012). Tüm dünyada uygulanan ve kabul gören bu yaklaşım ve programlar, çocukların müzikle yakınlaşmasını, müzik bilgilerinin artmasını, çalgı çalma yoluyla müzik yapmasını hedeflemektedir. Bu yaklaşımlarda ortak amaç, çalgı eğitimi öncesinde çocuklara müzik bilgi ve becerisi kazandırmaktır (Özen, 2004). Suzuki, Kodaly, Orff, Dalcroze yaklaşımları kadar köklü ve yaygın olmasa da, Prodigies müzik programı da aynı anlayışla erken dönem müzik eğitiminin önemini vurgulamaktadır. Kullandığı videolarla temel solfej eğitimi, ritim-tartım, dikte-duyma, beste-kompozisyon ve handsign melodi çalışmaları yaptırarak, öğrencileri enternasyonel müzik anlayışıyla tanışmaya yönlendirmektedir. Böylece çocuk edindiği müzik bilgisini piyano, blok flüt, ukulele gibi enstrümanlara aktarma olanağına sahip olmaktadır. Bütün bu nitelikleriyle, oniki haftalık süreçte PsP programının öğrencileri aktif kılarak, birbirleriyle etkileşim hâlinde oldukları bir öğrenme ortamı sağladığı söylenebilir.

Müzik eğitimine ilk başlandığında, önceden kazanılmış olan herhangi bir müzik bilgisine ihtiyaç yoktur. Amaç, harika ve hatasız müzik yapmak değil, daha çok oyun aracı olarak eğlenceli zaman geçirmektir. Çocukların öğrenmekten en çok haz aldıkları ortamlar, ilgi çekici ve eğlenceli ortamlardır. Öğrenci aktif olduğu durumlarda, yetenek ve istekleri doğrultusunda, sürece katılım sağlar ve öğrenir. Bu süreçte bireyin yaratıcı gücünü geliştirebilmesi ve kendi kurduğu ilişkilerle öğrenmesine dikkat edilir (Toksoy, 2006). Bu araştırma süresince de öğrenciler olabildiğince aktif kılınmaya çalışılmış, programın eğlenceli içerikleri sayesinde de öğrencilerin katılımı artırılmaya çabalanmıştır. Yansıtıcı günlüklerdeki şu ifadeler de bu durumu desteklemektedir.

Derse, tartımları oyunla ve şarkıyla öğreten Sweet Beets videosuyla başladık. 4'lük ve 8'lik vuruşları Beet ve Cherrry sözcükleri ile öğreten videoyu izleyen öğrenciler çok eğlendiler. Videoyu tekrar açmamı istediler. İkinci kez izlediğimde daha çok hevesle eşlik ettiklerini gördüm. (Y. G. s. 5)

Sürekli gelişen ve değişen eğitim ortamlarında zamanla yeni beceriler ön plâna çıkmaktadır. 21. yüzyıl becerileri, bu yeniliklerin bir arada toplandığı görüşleri kapsamaktadır. 21. yüzyıl becerilerinden biri de kişinin çevresiyle etkili iletişim kurabilmesidir. EnGauge (2003), etkili iletişimi bireylerin birlikte öğrenme, takımlar hâlinde çalışma, birbirleriyle ilişki kurma, uyum sağlama gibi davranışların gelişmesi olarak nitelemektedir. Bu araştırmada tüm öğrencilerin etkin katılımı ve işbirliği ile uyum içerisinde yürütülen çalışmalar sayesinde etkili iletişim becerilerinin de geliştiği düşünülmektedir. Bu birliktelik sürecinde, öğrencilerin birbirlerinin öğrenme şekillerinden de etkilendiği gözlemlenmiştir. Yansıtıcı günlüklerdeki şu ifadeler bu durumu daha net bir şekilde göstermektedir.

Etkinlik sırasında Es(Sus) simgesi çıkınca “Şşşş” yapılırken Ö25'in bir yerden sonra olayın mantığını kavrayıp Es yerlerinde söylemeye ara verdiğini fark ettim. Ö25'in böyle yaptığını fark eden Ö3, Ö13 ve Ö19 başta nedenini anlamasalar da onu taklit ettiler. Çalışmanın öğrenciler arasında bu tür etkileşimlere sahne olması memnuniyet verici. (Y. G. s. 16)

Programın etkililiğini artıran unsurlardan birinin de, birden çok duyu organına hitap ederek, öğrencide öğrenme yaşantısı meydana getirmesi olduğu söylenebilir. Birden fazla duyuya hitap eden öğrenme ortamlarının, daha etkili ve daha kalıcı öğrenme yaşantıları sağladığı bilinmektedir (Akkoyunlu ve Yılmaz, 2005). Bu araştırmanın öğretim sürecinde, öğrencilerin anlama, kavrama ve uygulama becerilerinin gelişmesine yönelik birden fazla etkinlik yapılmıştır. Ritim ve tartım etkinlikleri sırasında kullanılan solfej ve el işareti çalışmalarıyla çocukların birden fazla duyu organına hitap edildiği bu şekilde bedenlerini, seslerini ve zihinlerini aynı anda kullandıkları söylenebilir.

Araştırma kapsamında kullanılan PsP müzik programının, müzik bilgisine katkısının yanı sıra İngilizce içeriği nedeniyle öğrencilerin yabancı dil bilgilerinin gelişimine de katkısı sağladığı görülmüştür. Mustul (2019) çalışmasında benzer bulgulara dikkat çekmiştir. Uygulama süresi boyunca çocuklar İngilizce yönergeler işitmişler, ritmik konuşmaları ve şarkı sözlerini de İngilizce olarak tekrar etmişlerdir. Bu durumu destekler doğrultuda, araştırmacının yansıtıcı günlüğünde de programın yabancı dil öğrenmeye katkısına çokça vurgu yapılmıştır.

Şarkı İngilizce olmasına rağmen artık iyice ezberlendi. Öğrenciler bu etkinliğe eşlik etmekte zorlanmadılar. İçeriğin İngilizce veriliyor olması sayesinde öğrenciler birçok İngilizce kelime ve kavram öğreniyorlar. Bu durum da ayrıca memnun ediyor beni. (Y. G. s. 11)

Araştırmanın nicel ve nitel bulguları bütünüyle değerlendirildiğinde, PsP müzik programının yukarıda belirtilen nitelikleri doğrultusunda ilkokul öğrencilerinin müzik bilgi ve becerilerinin gelişmesi üzerinde etkili olduğu görülmektedir.

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın sonuçlarına ilişkin görüşlere ve araştırmacının programla ilgili önerilerine yer verilmiştir.

6.1. Sonuçlar

İlkokul öğrencilerinin tümü için Müzik dersi zorunlu ve gereklidir (Uçan, 1999). Bireylerin erken yaşta müzikle tanışması gerektiğini öne süren birçok yaklaşım bulunmaktadır. Her yaklaşımın kendine özgü felsefesi ve işleyişi bulunmaktadır. Bu çalışmada her bireyin erken yaşta müzikle tanışmasının gerekliliğini savunan PsP müzik programı kullanılmıştır. Yapılan on dört haftalık uygulama sonunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

PsP müzik öğretim programı, öğrencilerin şarkıyı verilen tondan söyleme becerisi geliştirmiştir. Programın şarkıya eşlik etme sürecine yer vermesi ve bu süreçte öğretmenin düzeltme müdahaleleri etkili olmuştur. Öğrencilerin 12 hafta boyunca farklı şekillerde işitsel farkındalık geliştirdikleri notaların solfejleri, verilen tonda şarkı söyleme becerisini geliştirmiştir.

Öğrencilerin işittiği sesi (notayı) tekrarlama becerisi gelişmiştir. Programın kullanım sürecinde solfej, çalınan notayı tahmin etme, ezgiyi tekrarlama çalışmaları bu becerinin gelişmesinde etkili olmuştur. Öğretmenin tespit ettiği eksiklikleri gidermeye yönelik ders dışında öğrencilerle bire bir yürüttüğü çalışmalar da beceriyi kazanmalarına yardımcı olunmuştur.

Araştırmada kullanılan PsP müzik öğretim programı ile öğrencilerin verilen ritmi tekrarlama becerisi gelişmiştir. Nota tartımlarının öğretildiği Sweet Bets şarkısının yanı sıra, son haftalarda belli bir tempoda çalma, işaret etme, söyleme şeklinde performe edilen şarkılar öğrencilerin performanslarının gelişmesi üzerinde etkili olmuştur.

Öğrencilerin işittiği melodiyi tekrarlama becerileri de bu araştırma sürecinde gelişmiştir. Bu becerinin geliştirilmesi için testlerde yer alan şarkıya benzerliği ile dikkat çeken Twinkle Christmas Star parçası araştırmanın 10. haftasında detaylı olarak çalışılmış, öğrencilerin bu beceriyi kazanmaları büyük oranda sağlanmıştır.

Öğrencilerin gelişim gösterdikleri bir diğer beceri de şarkıyı ritmine uygun söyleme söylemedir. Araştırma süresince, öğrencilere çalma, işaret etme, söyleme şeklinde performe ettirilen parçaların zaman zaman tempoları değiştirilerek şarkıyı verilen ritimde söyleyebilmeleri sağlanmıştır.

Öğrenciler, PsP müzik öğretim programı ile yürütülen müzik derslerinden büyük zevk almışlardır. Araştırma boyunca öğrencilerin Müzik dersini heyecanla bekledikleri, etkinliklere katılma heves ve istekleri de yansıtıcı günlükte ifade edilmiştir. Program, öğrencilerin dikkat

süresine, müzik ve sosyal becerilerine katkı sağlamış, müzikal terimlerin ve bazı sözcüklerin İngilizce öğretimi sayesinde yabancı dil farkındalığı da geliştirmiştir. Amacı ilkökul öğrencilerinin müzik becerilerini geliştirmek olan bu çalışma, öğrencilerin ileriki müzik yaşantılarına da fayda sağlayacak şekilde deneyim kazandırmış; oyunla ve şarkıyla solfej, tartım, akor, nota okuma, dikte yapma, temel müzik terimlerini tanıma, nota vuruşlarını ve değerlerini öğrenme gibi belli başlı müzik becerilerini artırmıştır. PsP programının öğrencilere kazandırdığı nota okuma becerisi, farklı müzik eserlerinin notalarını okuma imkânı tanıyarak öğrencilerin söyleme-tekrar etme anlayışının dışında geniş bir repertuara sahip olmalarının önünü açmıştır. Ayrıca müzik dersi kazanımları da bu program aracılığıyla daha etkili ve eğlenceli bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

6. 2. Öneriler

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı öneriler ve ileride yapılabilecek araştırmalara yönelik önerilere yer verilmiştir.

6. 1. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

PsP müzik müzik programı olabildiğince fazla duyu organına hitap eden, ilgi çekici, eğlenceli ve öğrencilerin süreçte aktif rol alabilmesine olanak tanıyan bir içerik sunmaktadır. Ayrıca programın temel çalgısı olan masa zillerini kullanmak için herhangi bir yeteneğe ya da yeterliliğe ihtiyaç duyulmaksızın tüm öğrenciler kullanabilmektedir. Bu özelliklerinden hareketle, sınıf öğretmenlerinin de daha etkili ve güdüleyici bir müzik dersi işlemesine yardımcı olacağı düşüncesiyle, PsP programından müzik derslerinde faydalanılması önerilmektedir.

İlkokul müzik ders kitabında Antropi Teach ve Star Board isimli programların kullanılmasının önerildiği görülmüştür. Bu programlar, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlerin kullanımına sunulan etkileşimli tahta yazılımları içermektedir. Hâlen ilkokulların birçoğunda etkileşimli tahta bulunmaması nedeniyle bu yazılımların kullanılması da mümkün olmamaktadır. İlkokul müzik müfredatları ve ders içerikleri plânlanırken, okulların teknolojik altyapısı ve yeterliliği de göz önünde bulundurulmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Bilişim Ağı (EBA) internet sitesinde tüm öğretmenlerin kullanımına sunulmuş olan Müzik Dersi Sokağı adında bir uygulama bulunmaktadır. Uygulama, ilkökul kademesinin her sınıf düzeyinde ayrı ayrı kullanılabilecek şekilde renklmeli nota öğretimine uygun şarkı notaları içermektedir. Ayrıca bu uygulamada çeşitli doğal ve yapay seslere ilişkin örnekler verilerek öğrencilerin çevrelerindeki ses kaynaklarını fark etmeleri amaçlanmakta, kullanılan uygulamanın desteklediği kazanımlar da belirtilmektedir. Fakat programda yer alan şarkıların renkli notalarla gösterildiği animasyonlar, öğrencilerin takibini veya solfej yaparak eşlik etmesini zorlaştıracak derecede hızlıdır. Bunun yanında, ders kitabında da renklmeli nota

öğretimine yalnızca “Fa-Sol-La” notalarının öğretimiyle ilgili olarak, yalnızca bir etkinlikte yer verildiği görülmüştür. Bu araştırmada öğrencilerin müzik bilgi ve becerilerinin geliştirilmesinde renkleme nota öğretiminin etkili olduğu dikkate alınır, müzik derslerinde nota öğretimi çalışmaları için renkleme nota öğretimine daha ayrıntılı yer verilmesi önerilmektedir.

Bunun yanında, derslerde kullanılan basit çalgıların (blokflüt, melodika vb) nota okuma becerisi kazanan öğrenciler tarafından daha kolay kullanılabilmesi düşünülmektedir. Ayrıca yapılan etkinliklerle ilgili belli aralıklarla dönüt alınması, öğrenmenin ne düzeyde gerçekleştiğini sunması bakımından önemlidir. Edinilen bir bilginin ya da kazanılan bir davranışın kalıcılığını sağlamak adına tekrar çalışmalarına sıklıkla yer verilmelidir.

Bu programı kullanmak isteyen sınıf öğretmenleri ve okul öncesi öğretmenleri, eğitici eğitimlerine katılarak içerikten tamamiyle faydalanabilir, bunun yanında internet ortamında programın tanıtımı amacıyla video paylaşım sitelerinde mevcut olan birçok videoya da erişebilirler. Programa erişilememesi durumunda içeriği sadeleştirerek Kodaly Yöntemi’nde yer alan el işaretleri (fonomimi) ve renkleme müzik öğretimi tekniklerinden yararlanarak çalışmalarını müfredata uyarlayabilirler. Etkileşimli tahta bulunan dersliklerde Antropi Teach ve Star Board uygulamaları ile renkleme nota öğretimi uygulayabilir, öğretmen lisansı ve çalgıların temini belli bir maliyet gerektirdiğinden blokflüt, melodika gibi kolay ulaşılabilir çalgılarla veya piyasada satılan daha uygun maliyetli renkli zillerle çalışmalarını yürütebilirler.

İlkokul düzeyinde verilen müzik eğitimindeki problemlerin azaltılabilmesi için lisans düzeyinde bu ve benzeri programların öğretmen adaylarına tanıtılması önerilmektedir.

6. 1. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

Bu çalışma, Trabzon ili Ortahisar ilçesinde yer alan bir ilkokulun bir sınıfıyla, toplam 30 öğrenci ile yürütülmüştür. Uygun şartların oluşturulması durumunda gelecekte yapılacak çalışmalar için şu tavsiyelerde bulunulabilir:

- Çalışma grubu değiştirilerek, söz konusu programının farklı yaş grupları üzerindeki etkisi, daha geniş ölçekte incelenebilir.
- Programın özel ve devlet okullarında öğrenim gören ilkokul öğrencileri üzerindeki etkisi karşılaştırmalı olarak incelenebilir.
- Programın okul öncesi ya da ilköğretim seviyesindeki İngilizce öğrenimi üzerindeki etkisi incelenebilir.

İlkokul düzeyinde müzik öğretimi ile ilgili yapılan çalışmalar çok sınırlıdır. Alanyazında ortaya konulan problemler çerçevesinde bu alandaki çalışmaların çoğaltılması ilkokul düzeyinde verilen müzik eğitiminin etkililiğinin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

7. KAYNAKLAR

- Afacan, Ş. & Şentürk, N. (2016). Okul öncesi ve sınıf eğitimi anabilim dallarına yönelik müzik okuryazarlığı ölçeğinin geliştirilmesi. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 7(25), 228-247.
- Akkoyunlu, B., & Yılmaz, M. (2005). Türetimci çoklu ortam öğrenme kuramı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28), 9-18.
- Arslan, A. (2014). İlkokul 4. Sınıf müzik çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitaplarının yaratıcı düşünme becerisi açısından sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi* , (43) , 0-0. <https://dergipark.org.tr/> adresinden 21 Nisan 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Arslan, M. M. (2017). Adayların yansıtıcı günlüklerinde öğretmenlik uygulamasına yönelik farkındalıkları. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(3), 1017-1026.
- Atay, D. (2003). Öğretmen adaylarına yansıtmayı öğretmek: Portfolyo çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 9(4), 508-527.
- Ayata E. & Aşkın C. (2008). Müziğin beynin bilişsel fonksiyonlarına olan etkisi. *İstanbul Teknik Üniversitesi Dergisi*, 5(2), 13-22,
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi, DEUHFED*, 9(1), 23-28, <http://www.deuhyoedergi.org/> adresinden 28 Ekim 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Boomwhacker (2003). <https://tr.wikipedia.org/wiki/Boomwhacker> adresinden 22 Temmuz 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Boshkoff, R. (1991). Lesson planning the Kodaly way. *Music Educators Journal*, 78(2), 30-34.
- Brody, Z. S. (2016). “Suzuki Yetenek Eğitimi” felsefesine kısa bir bakış. *Anadolu Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6(1), 79-89
- Büyükgönenç-Polat, B. (2018). Preschool prodigies ile erken dönem müzik eğitimi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(69), 199-208
- Cüceoğlu-Önder, G., & Yıldız, E. (2017). İlkokul 4. sınıf ve ortaokul 5. sınıf müzik dersi öğretim programında yer alan kazanımların gerçekleşme durumuna ilişkin ders öğretmenlerinin görüşleri (Çankırı İli Örneği). *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 98-113.
- Çilden, Ş. (2001). Müzik, çocuk gelişimi ve öğrenme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 1-8.
- Dalgın, M. & Sözbir, S. A. (2019). Okul öncesi dönem müzik etkinliklerinde uygulanan yöntem, teknik ve yaklaşımlar. *Fine Arts*, 14(1), 39-59.

- Demetgül, Z. (2018). *Teknoloji donanımlı bir sınıfta mutlak değer konusunun öğretiminden yansımalar: aksiyon araştırması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Dinç-Altun, Z. & Uzuner, F. G. (2018). Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1416-1432.
- Eğilmez, G. (2007). *Gören ve görmeyen ilköğretim öğrencilerinin renk-nota eşleştirmesine yaklaşımları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ekiz, D. (2006). Self-observation and peer-observation: Reflective diaries of primary student-teachers. *Elementary Education Online*, 5(1), 45-57.
- Ekiz, D. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (5. bs.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- EnGauge (2003). enGauge 21st Century Skills: Helping students thrive in the digital age. https://www.cwasd.k12.wi.us/highschl/newsfile1062_1.pdf adresinden 18 Ekim 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Erdal, G. G. (2012). Gelişim ve öğrenme kuramcılarına göre müzik öğretim yöntemlerinin okul öncesi eğitimdeki yeri. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education (IJTASE)*, 1(4), 54-59.
- Ersözlü, Z. N. (2008). *Yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklerin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersindeki akademik başarılarına ve tutumlarına etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Göğüş, G. (2008). İlköğretim I. kademe müzik eğitiminde öğretmenin etkinliği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 369-382.
- Göncü, İ. Ö. (2010). Okul öncesi eğitimde müzik eğitiminin temel sorunları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(2), 355-362.
- Gültek, B. (2007). Zoltan Kodaly ve Kodaly Yöntemi. <http://muzikegitimcileri.net/> adresinden 10 Nisan 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Gürpınar, E. (2014). *İşbirlikli öğrenme yöntemine dayalı çoksesli solfej uygulamalarının müziksel işitme-okuma-yazma ve koro ders başarılarına etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Hanson, M. (2003). Effects of sequenced kodaly literacy-based music instruction on the spatial reasoning skills of kindergarten students. *Research and Issues in Music Education*, 1(1), 1-17.
- Henke, H. H. (1984). The application of Émile Jaques-Dalcroze's solfège-rhythmique to the choral rehearsal. *The Choral Journal*, 25(4), 11-14.
- Holden H. & Button, S. W. (2006). The teaching of music in the primary school by the non-music specialist. *The British Journal of Music Education*, 23(1), 23-38.
- İşıkoğlu-Erdoğan, N. (2005). Eğitimde nitel araştırma. *Eurasian Journal of Educational Research*, (20), 158-165.

- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Kılıç, G. G. (2019). *Caka keman eğitimi yaklaşımının değerlendirilmesi*. (Sanatta yeterlilik tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Kocabaş, A. (2000). Sınıf öğretmenlerinin müzik derslerindeki yetersizliklerine ilişkin görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7), 7-11.
- Koç, C. (2015). Sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitimde eylem araştırmasına ilişkin görüşleri. *Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 39(1), 143-167.
- Köz, E. (2007). *İlköğretim ikinci kademedeki görev yapan, bireysel çalgı eğitimi (gitar) alanı mezunu, müzik öğretmenlerinin okul şarkılarına eşlik etmede karşılaştıkları problemler ve çözüm önerileri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Ksilofon (2003). <https://tr.wikipedia.org/wiki/Ksilofon> adresinden 22 Temmuz 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Kuşçu, Ö. (2010). *Orff-Schulwerk yaklaşımı ile yapılan müzik etkinliklerinin okulöncesi dönemdeki çocuklarının dikkat becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Konya
- Küçüköncü, Y. (2000). Sınıf öğretmenliğinde müzik eğitimi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7), 8-12.
- Marakas (2003). <https://tr.wikipedia.org/wiki/Marakas> adresinden 22 Temmuz 2020 tarihinde erişilmiştir.
- McNiff, J., Lomax, P. & Whitehead, J. (1996). *You and your action research project*. London and New York: Hyde Publications
- McTaggart, R. (t. y.). 16 tenets of participatory action research. *Proceedings of the 3rd World Encounter on Participatory Research*.
- Metalofon (2003). <https://en.wikipedia.org/wiki/Metallophone> adresinden 22 Temmuz 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Modiri, I. G. (2010). Okul öncesinde müzik aracılığı ile yabancı dil öğretimi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 505-516.
- Mustul, M. (2019), *Preschool prodigies müzik eğitimi programı ve uygulanabilirliğine yönelik eğitimci görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya
- Müzik Dersi Öğretim Programı. (2018). <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar> adresinden 14 Nisan 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Ördekci, Ş. (2016). *İlkokul 4. sınıf öğrencileri için hazırlanan müzik eğitiminde öğrenmeyi kolaylaştırıcı görsel materyallerin kullanımına ilişkin bir inceleme* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon

- Ören, B. (2011). Kodaly Yöntemi. https://www.academia.edu/24875415/KODALY_ adresinden 15 Nisan 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Özal-Göncü, İ. (2010). Okul öncesi eğitimde müzik eğitiminin temel sorunları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(2), 355-362.
- Özal, K. (2007). Suzuki metodu. www.muzikegitimcileri.net adresinden 22 Mart 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Özcan, V. (2007). *Orff öğretisinin ve yaratıcı dramanın uygulandığı ve uygulanmadığı okullarda öğrencilerin müzik dersine olan tutumlarının karşılaştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir
- Özçelik, Ö. A. (2010). Suzuki yetenek eğitimi ve Bartok mikrokosmos yöntemleriyle özgen piyano eğitiminde yoğunlaşma becerisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 643-661
- Özdek, A. (2006). *Özgen müzik eğitimi veren kurumlarda klasik gitar eğitimi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya
- Özdemir, G. & Yıldız, G. (2010). Genel gelişim sürecinde müziksel gelişim. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (2), 77-90.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Özen, N. (2004). Çalgı eğitiminde yararlanılan müzik eğitimi yöntemleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 57-63.
- Özer, B. (1990). 1990'lı yılların başında Türkiye'de öğretmen yetiştirme: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 27-35.
- Renk Tayfi. (2011). Grafik ve Fotoğraf. <http://www.megep.meb.gov.tr> adresinden 20 Temmuz 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Saban, A. (2000). Hizmet içi eğitimde yeni yaklaşımlar. *Milli Eğitim Dergisi*, 145(1), 25-27
- Salı, G., Akkol, M. L. & Oğuz, V. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerinde yaşadığı sorunlar. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2). 79-100.
- Seferoğlu, S. S. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı* (3. bs.). Ankara: Pegem Yayıncılık
- Sever, G. (2019). Suzuki öğretmen yetiştirme sisteminin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(1), 37-46.
- Sözbilir, M. (2009). *Nitel veri analizi*. <http://fenitay.files.wordpress.com/2009/02/1112-nitel-arac59ftc4b1rmada-veri-analizi.pdf> adresinden 11 Eylül 2014 tarihinde erişilmiştir.
- Sungurtekin, Ş. (2005). *Orff çalgılarının okul müzik eğitimindeki yeri ve okul öncesi kurumlarındaki uygulamalarının değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa

- Şahin, A. (2019). *2008-2018 yılları arasında sınıf öğretmenliği alanında yapılan çalışmaların incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon
- Şahin, A. & Toraman, M. (2014). İlköğretim müzik dersine yönelik veli ve öğrenci görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 329-345.
- Şendurur, Y. & Barış, D. A. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 165-174.
- Şimşek, P. R. & Bilen, S. (2017). Reaching the effective music literacy: Kodaly method. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 4308-4319.
- Tang, C. (2002, July). *Reflective diaries as a means of facilitating and assessing reflection*. Paper presented at the Proceedings of the 2002 Annual International Conference of the Higher Education Research and Development Society of Australasia. Perth, Australia.
- Taybaş, Ç. (2016). Müzik ve beyin. <https://sinirbilim.org/muzik-ve-beyin/> adresinden 15 Mayıs 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Toksoy, A. C. (2006). *Orff yaklaşımı çerçevesinde ilköğretim I. kademesinde müzik ve hareket eğitimine başlangıç için bir model önerisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Topoğlu, O. (2012). Çocukların eğitiminde kullanılan müzik öğretim yöntemleri. *International Journal of Early Childhood Education Research*, 1(2), 29-50.
- Türkmen, E. F. & Pancar, A. (2018). Koro eğitiminde dalcroze yönteminin müziksel algı ve bilgilenme öğrenme alanı açısından değerlendirilmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 4(8), 12-35.
- Uçan, A., Yıldız, G. & Bayraktar, E. (1999). *İlköğretimde etkili öğrenme ve öğretme öğretmen el kitabı, İlköğretimde müzik öğretimi modül 9*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Uluğbay, S. (2013). Müzik eğitiminin çocuk zekâsına olan etkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(3), 1025-1034.
- Umuzdaş, S. & Levent, A. (2012). Müzik öğretmenlerinin ilköğretim müzik dersi işleyişine yönelik görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 56-73.
- Yıldırım, K. (1995). *Kodaly yöntemi ile müzik eğitimi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir
- Yıldırım, K. (2010). Kodaly yönteminin ilköğretim öğrencilerinin keman çalma becerisi üzerindeki etkisi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 140-149.
- Yazıcı, T. (2012). İlköğretim müzik dersinin uygulanmasında karşılaşılan sorunların, öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi (Trabzon ili örneği). *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(1), 185-200.
- Yıldız, F. (2018). Amatör keman eğitimini destekleyici teori ve solfej eğitimi “CAKA (Cihat Aşkın ve küçük arkadaşları) modeli” “Afyon CAKA örneği”. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 4(8), 6-49.

Yim K. H., Nahm F. S., Han K. A. & Park S. Y. (2010). Analysis of statistical methods and errors in the articles published in the korean journal of pain. *Korean Journal of Pain*, 23, 35–41.

Zembat, R., Mertoğlu, E. & Jeongsuk, C. (2010). 5-6 Yaş çocuklarına yönelik hazırlanan ritm eğitimi programının çocukta ritm duyusunun gelişimine etkisinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(1), 47-60.

8. EKLER

Ek 1: Araştırma öncesi ve sonrasında yapılan müzik yetenek taraması formu

Öğrenci	Sütun2	Sütun3	Sütun4	Sütun5	Sütun6
Ö1	Şarkıyı verilen tondan söyleme	İşittiği sesi taklit(Nota tekrarı)	Verilen ritmi tekrarlama	İşittiği melodiyi tekrarlama	Şarkıyı ritmine uygun söyleme
Ö2					
Ö3					
Ö4					
Ö5					
Ö6					
Ö7					
Ö8					
Ö9					
Ö10					
Ö11					
Ö12					
Ö13					
Ö14					
Ö15					
Ö16					
Ö17					
Ö18					
Ö19					
Ö20					
Ö21					
Ö22					
Ö23					
Ö24					
Ö25					
Ö26					
Ö27					
Ö28					
Ö29					
Ö30					

Ek 2: Preschool Prodigies isim kullanma izni örneği

HARMONIA®

Harmonia Organizasyon Menajerlik
Eğitim ve Yayıncılık Hizmetleri Ltd. Şti.

05.01.2021

TRABZON ÜNİVERSİTESİ'ne ;

Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Mürsel HUNUTLU'nun yaptığı veya ileride yapacak olduğu bilimsel araştırmalarda ' Preschool Prodigies ' adını kullanmasında herhangi sakınca yoktur.

Gereğini bilgilerinize rica ederiz.

Harmonia Organizasyon Menajerlik Eğitim ve Yayıncılık Hizmetleri Ltd Şti.
ProdigiesMusic & Preschool Prodigies Türkiye Distribütörü

HARMONIA ORGANİZASYON MENAJERLİK
EĞİTİM VE YAYINCILIK HİZMETLERİ LTD.ŞTİ.
Barbaros Hayrettin Paşa Mah. 1992. Sk.
Çebi Natura Plaza No:14/61 Esenyurt/İST.
Esenyurt V.D: 457 058 9572
Mersis No: 0457 0569 5720 0011
T.T.O. Sicil No: 865794

Handwritten signature

Barbaros Hayrettin Paşa Mah. 1992 Sk. Çebi Natura Plaza
No: 14 / 61 Esenyurt / İSTANBUL / TURKEY
+90 212 809 15 73
info@harmoniaritimsanat.com | www.harmoniaritimsanat.com

9. ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

**** yılında **** doğdu. İlkokulu Erzurum Özel Güneş İlkokulunda, ortaokulu Erzurum Sabancı Ortaokulunda, liseyi Erzurum Anadolu Lisesinde, lisans eğitimini ise Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünde tamamladı. 2007 yılında Erzurum Mehmet Akif Ersoy İlkokulunda göreve başladıktan sonra, Polis Amca İlkokulu, Barbaros Hayrettin Paşa İlkokulu ve Kırmızıtaş İlkokulunda görev yaptı. 2010 yılında Bitlis Narlıdere Yatılı İlköğretim Bölge Okulunda görevine devam etti. 2011 yılından bu yana Trabzon Ortahisar ilçesi Ticaret İlkokulunda sınıf öğretmeni olarak görev yapmakta olup, evli ve bir çocuk babasıdır. 2018 yılından beri Preschool Prodigies lisanslı eğitmenliği yapmaktadır. Yabancı dili İngilizcedir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres : ****

E-posta : ****